Dzisiaj 24 strony

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Roman Fengler wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 402

Poznań, sobota dnia 3 września 1932

Rok XXVII

Etapami

Polityka niemiecka idzie etapami, konsekwentnie i bezwzględnie do zlikwidowania traktatu wersalskiego. Dotychczasowe etapy były następujące: zwyciężone Niemcy otrzymały stałe miejsce w Radzie Ligi Narodów obok mocarstw zwycięskich; zwycięskie mocarstwa zniosły nadzór nad zbrojeniami niemieckiemi; wojska mocarstw zwycięskich opuściły przedwcześnie Nadrenję; zwycięskie mocarstwa umorzyły odszkodowania, płatne przez zwyciężone Niemcy, formalnie prawie całkowicie, co w praktyce da ich zupełne umorzenie. Teraz polityka niemiecka rozpoczęła nowy etap: etap walki o swobodę zbrojeń.

Doświadczenie lat powojennych poucza, że, ażeby etapami do celu swego iść naprzód, polityka niemiecka nie gardzi żadnemi środkami, operując całą ich skalą, począwszy od obłudnych, pseudopacyfistycznych pień lokarneńskich, a skończywszy na uderzeniach pięścią w stół dyplomatyczny i na brutalnych groźbach.

Sądząc z tego, co doniósł nasz dobrze poinformowany korespondent berliński p. Jerzy Drobnik, a co ogłosiliśmy w wydaniu porannem, rząd niemiecki postanowił w obecnym okresie walki o swobodę zbrojeń połączyć twarde stawianie daleko idących postulatów z przegrywkami „pokojowemi", żeby opinję międzynarodową zdezorjentować, podzielić i przeto łatwiej opór pokonać.

Żądania niemieckie są kategoryczne i poparte groźbą: Nie przyznacie nam swobody zbrojeń? To wycofamy się z komisji rozbrojeniowej i zrobimy sami, bez waszej zgody, co nam się będzie podobało...

A berliński akompanjament łagodzący i znieczulający nerwy brzmi: Sprawa Pomorza nie jest dziś aktualna; przedłożymy polsko - niemiecki traktat handlowy Reichstagowi do ratyfikacji, a, jeżeli ratyfikacja nie będzie uchwalona, to — zaczniemy rozmowy z Warszawą o traktat inny...

Oczywiście, dłoń niemiecka, wyciągająca się po Pomorze polskie i inne nasze ziemie, musi się przejściowo cofnąć, gdy się występuje z żądaniem swobody zbrojeń, a nie chce opinji międzynarodowej nadmiernie wstrząsać perspektywą wojny, zaczynającej się na wschodzie Europy, — gdy się, przeciwnie, chce opinję międzynarodową pozyskać dla swych planów położeniem nacisku na rzekomo „obronny" ich charakter i na rzekomą konieczność „rzeczową" „reorganizacji" Reichswehry.

Powtarzamy: z tych względów taktycznych jest przejściowe cofnięcie się dłoni niemieckiej, sterczącej ku granicy polskiej, rzeczą samo się przez się rozumiejącą. Kawał z przedłożeniem Reichstagowi traktatu handlowego na to, by nie został przyjęty, i raczono aż — wznowić z Warszawą rozmowy o nowy traktat, kawał ten nic oczywiście Berlin nie kosztuje. A niech tylko swoboda zbrojeń będzie przez Niemcy wymuszona względnie na własną rękę zrealizowana bez reakcji mocarstw zwycięskich, a szczególnie Francji, to przyjdzie wtedy czas na nowy etap: właśnie na walkę o Pomorze. Plan jest jasny.

Czy spotka się ze skutecznym sprzeciwem? „Pułkownikowska" agencja „Iskra" zapowiada, że „rząd polski zajmie stanowisko zdecydowanie negatywne w stosunku do żądań niemieckich", i że „również negatywnego ustosunkowania się do żądań niemieckich należy oczekiwać ze strony Francji".

Oby tak było! Narazie doniosła równocześnie Polska Agencja Telegraficzna ze sfer francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych, że tam „zastanawiają się nad tem, czy kwestja, wysuwana przez Niemcy, wymaga negocjacyj dyplomatycznych, czy też należy ją odesłać do Ligi Narodów, lub wreszcie przedstawić konferencji rozbrojeniowej".

Czyli: Berlin powiada wyraźnie, że zwrócił się do Paryża w sprawie zbrojeń, bo w Paryżu jest w tej sprawie klucz sytuacji, a Paryż „zastanawia się" nad odesłaniem żądań niemieckich do Ligi Narodów względnie konferencji rozbrojeniowej. Nie bardzo to brzmi bojowo!

Może przynajmniej w tym wypadku i teraz, gdy w Niemczech górą są antysemiccy i antymasońscy hitlerowcy, obecny rząd polski zamiast powtarzać pacierz lokarneńsko - pacyfistyczny za rządem francuskim, przyczyni się do wzmocnienia jego kości pacierzowej w stosunku do Niemiec. Powiemy i tutaj: oby!

Że w Polsce nie brak wciąż jeszcze dzieci politycznych, bawiących się w bajkę niemiecką, tego dowodem nowe odezwanie się zwolennika antysowieckiej krucjaty niemiecko - polskiej, posła B. B. p. Mackiewicza na łamach „Słowa" wileńskiego:

„Mamy sympatję do kanclerza von Papena. Jest on autorem na gruncie niemieckim koncepcji francusko-niemiecko-polskiego porozumienia, które jedynie jest w stanie w stały sposób zapewnić Europie pokój, pracę pokojową w warunkach normalnych oraz bezpieczeństwo."

Tem oświadczeniem wkraczamy już w dziedzinę humorystyki politycznej, niestety — niewesołej. Odpowiemy autorowi tych wynurzeń rozmową, jaką miał korespondent berliński „Kurjera Warszawskiego" z osobistością, należącą do niemieckich kół miarodajnych. Kiedy korespondent usłyszał z jej ust, że sprawa Pomorza „narazie nie jest aktualna", zapytał:

— Ale, jeżeli nadejdzie chwila, w której ta sprawa, zdaniem Niemiec, stałaby się aktualna, czy Niemcy liczyłyby na Rosję?

— Owszem — brzmiała odpowiedź — Niemcy będą i nadal liczyły się z Rosją.

— A pakt o nieagresji polsko-rosyjskiej?

— Pakt o nieagresji polsko-rosyjskiej nie zmieni w niczem stosunku Niemiec do Rosji.

Tak patrzy Berlin na jutro, które ma przyjść po dzisiejszym etapie.

Niemcy występują z coraz większym tupetem

Gen. Schleicher jawnie miesza się do spraw, nie wchodzących w zakres jego resortu — Żądania z zakresu zbrojeń są aż nadto wymowne — Niepokój prasy w związku z rozmowami francusko-angielskiemi

Paryż, 3. 9. (PAT). Informują, że ostatnio ambasador francuski w Berlinie Francois Poncet odbył szereg konferencyj z min. Reichswehry gen. Schleicherem, z min. spr. zagr. Neurathem oraz podsekretarzem stanu w min. spr. zagr. Bülowem.

Pomimo niepraktykowanego dotychczas zwyczaju, aby min. spr. zagranicznych prowadził rozmowę w obecności ministra wojny, Neurath odbył konferencję z ambasadorem Francji w Berlinie Francois Poncetem w obecności gen. Schleichera, min. Reichswehry.

Min. Schleicher nie pozostawił żadnych wątpliwości co do natury żądań wojskowo - technicznych, jakie rząd Rzeszy wysuwa w związku z postulatem o równość zbrojeń. Nie tylko rząd francuski poinformowano dokładnie o tem, lecz również i francuskie sfery wojskowe. Jak wiadomo Niemcy domagają się innego statutu wojskowego dla Reichswehry, który opierałby się na innym systemie rekrutacji niż dotychczasowy, większych i silniejszych fortyfikacyj, więcej łodzi podwodnych i okrętów wojennych oraz samolotów i czołgów.

Berlin, 3. 9. (PAT). W odpowiedzi na zarzuty prasy zagr. podkreślają raz jeszcze ze strony miarodajnej, że niemiecki memorjał zbrojeniowy, doręczony za pośrednictwem ambasadora francuskiego w Berlinie rządowi francuskiemu omawia tylko zasadnicze stanowisko i nie zajmuje się szczegółowo żądaniami Rzeszy.

Demokratyczna „Frankfurter Ztg." ostrzega rząd niemiecki przed konstruowaniem konstalacyj politycznych, któreby dążyły do odosobnienia Francji. Niemcy — pisze dziennik — powinny przedewszystkiem usunąć podejrzenia Francji i nie dawać powodów do obaw przed zamiarami odwetowemi.

Prasa prawicowa śledzi z niepokojem przebieg rozmów francusko-angielskich.

Hugenbergowski „Local Anzeiger" podkreśla, iż wprawdzie oba rządy mają różne punkty widzenia w stosunku do postulatów niemieckich, jednak pragną one działać wspólnie.

„Deutsche Tageszeitung" wyraża obawę, iż wiadomości o rozmowach, jakie miały odbyć się pomiędzy niemieckiemi i francuskiemi kołami wojskowemi mogą wywołać złe wrażenie w Rzymie i Moskwie. Dziennik domaga się ogłoszenia memorjału niemieckiego, który dotychczas utrzymywany jest w zupełnej tajemnicy, a co do treści którego krążą najfantastyczniejsze pogłoski.

Rząd Papena nie cofnie się przed rozwiązaniem Reichstagu i rozpisaniem nowych wyborów

Berlin, 3. 9. (PAT). Według informacyj prasy dalszy rozwój wypadków wewnętrzno-politycznych będzie miał powolniejsze tempo.

Ponieważ stronnictwom parlamentarnym zależy obecnie na zyskaniu na czasie, następne posiedzenie Reichstagu, które poprzedzi przyjęcie prezydjum parlamentu przez Hindenburga oczekiwane jest około 12 lub 13 bm. W międzyczasie zarówno rząd jak i opozycja starają się wzmocnić swoje stanowisko.

W kołach rządowych wyraźnie dają do zrozumienia, że kanclerz nie cofnie się przed rozpisaniem nowych wyborów po rozwiązaniu Reichstagu.

Rząd pragnie oprzeć się przytem na tych stronnictwach i organizacjach, które ustosunkowują się przyjaźnie do zamierzeń gabinetu jak np. na niem.-nar., niemieckiej partji ludowej, a przedewszystkiem na Stahlhelmie. W ten sposób rząd wyobraża sobie możliwość utworzenia bloku prezydjalnego na wypadek wyborów.

Koła rządowe liczą na późniejsze poparcie przez Centrum oczekując, iż rokowania koalicyjne między Centrum a nar.socj. nie doprowadzą do istotnego uzgodnienia interesów obu tych stronnictw.

„Duch wojskowy opanował Berlin"

Berlin, 3. 9. (Tel. wł.) Na wielką manifestację Stahlhelmu przybyli licznie członkowie byłych domów panujących. Po raz pierwszy oficjalnie reprezentowany był rząd Rzeszy i rząd pruski.

Cała uroczystość niczem nie różniła się od buńczucznych manifestacyj za czasów cesarskich. Orkiestra grała te same marsze wojskowe, wszystkie mowy nastrojone były na ton: „My Niemcy boimy się tylko Boga!"

Zagaił uroczystość maj. von Stephani, dziękując na wstępie za przybycie licznym dostojnym gościom i podkreślając z uznaniem fakt, że poraz pierwszy reprezentowany jest rząd Rzeszy oraz rząd pruski. Następnie wielką mowę wygłosił przywódca Stahlhelmu von Seldte.

Berlin, 3. 9. (PAT). W ramach zlotu Stahlhelmu Seldte wygłosił mowę programową:

„Nie porzucimy walki — oświadczył p. i. mówca — póki Niemcy nie odzyskają wolności, odpowiadającej naszym życzeniom. Sprawy niemieckie ujęli znowu w swe dłonie żołnierze, a duch wojskowy opanował Berlin. Ludzie o innych charakterach muszą w Niemczech ustąpić miejsca żołnierzom.

Stahlhelm osiągnął dopiero swój pierwszy cel. Wrogom niemieckim zarówno w kraju jak i zagranicą nie udało się zdławić niemieckiego ruchu zbrojeniowego. Nawet republikański Reichsbanner i jego przeciwnik soc.-demokratyczny musieli pójść śladami zbrojnej organizacji Stahlhelmu. Drugim celem Stahlhelmu jest zaprowadzenie powszechnej służby wojskowej w Niemczech. Trzecim zaś i ostatnim celem jest kontynuowanie dzieła Bismarka".

„Celów tych — ciągnął Seldte — nie można osiągnąć za pomocą systemu weimarskiego lub przez wyzyskanie możliwości, jakie pozostawia Niemcom traktat wersalski. Niemcy muszą więc zniszczyć oba te systemy. Każdy rząd niemiecki musi rozprawić się z temi sprawami. Jeśli dylemat, przed jakim stanąłby rząd niemiecki będzie tego rodzaju, czy należy obronić konstytucję, czy też naród, — wówczas konstytucja jest tylko kawałkiem papieru, a naród wszystkiem".

Obecna faza stosunków włosko-niemieckich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Rzym, 1 września.

Po ostatnich wyborach niemieckich, koła polityczne włoskie były niemal pewne, że Hitler a z nim „nowe Niemcy", obejmą ster rządów. Zdawano sobie wprawdzie sprawę, że do stosunków w Niemczech należy przykładać miarę ściśle niemiecką t. j. temperamentu niemieckiego nie stawiać w jednym rzędzie z temperamentem włoskim i nie przenosić żywcem tamtejszych wypadków do klimatu politycznego włoskiego, który swego czasu ułatwił uchwycenie rządów i utrzymanie się przy nich faszyzmowi, ale bądź co bądź plebiscytowe wypowiedzenie się wyborców za hitleryzmem usprawiedliwiało powyższe rachuby.

Nie liczono się tu jednak dosyć z takim czynnikiem jak Hindenburg i konserwatyści pruscy. To też niedojście Hitlera do rządów było tu poniekąd niespodzianką. W oczach polityków włoskich ewentualny rząd Hitlera uważany był za dogodniejszy i więcej celowy do dalszego zbliżenia się i dalszej współpracy włosko-niemieckiej.

Program Hitlera ma bądź co bądź więcej punktów stycznych z faszyzmem nie tylko pod względem wewnętrznym, ale i zewnętrznym, niż rząd Papena. Hitler daje większe gwarancje bardziej jednolitego nacisku Niemiec na Paryż, nacisku tak pożądanego dla Włoch w ich grze międzynarodowej. Położenie Papena jest skomplikowane. Z wielu względów liczy się on więcej z Francją.

Hitleryzm, w przekonaniu Włochów, doszedłszy do władzy będzie musiał stoczyć walkę na śmierć i życie z komunizmem, mimo że to go narazi Sowietom, z którymi Niemcy mają wspólne interesy. „Dopiero po zajęciu w tym względzie zdecydowanego stanowiska (t. j. po rozprawie z komunizmem), pisał niedawno „Corriere della Sera", rząd niemiecki będzie mógł bez obawy posłużyć się tym ważnym czynnikiem politycznym, jakim jest przyjaźń Moskwy, przyjaźń, która, zostałaby wówczas sprowadzoną wyłącznie na platformę polityki międzynarodowej". Słowem ideałem równowagi europejskiej, według „Corriere della Sera". byłoby porozumienie: Moskwa—Berlin—Rzym, czyli Moskwa na usługach Berlina.

Zresztą, bez względu na to jaki rząd jest u steru, Niemcy znakomicie posługują się dźwignią włoską. Zaraz po wyborach, prasa hitlerowska i nacjonalistyczna, nawiązując do zmian w gabinecie włoskim i objęcia przez Mussoliniego teki spraw zagranicznych w chwili wyjątkowo ważnej dla położenia międzynarodowego i podkreśliwszy indentyczność celów między Niemcami a Italją, wystąpiła z wezwaniem, by wyciągnąć konsekwencje z dotychczasowej współpracy taktycznej obu rządów w Genewie i na konferencjach międzynarodowych i zamienić ją na stałe porozumienie.

Charakterystycznym w tym względzie był artykuł rzymskiego korespondenta „Boersen-Zeitung", który pisał że według informacyj jakie posiada, Mussolini czeka na decyzję Berlina, ale gotów jest też zrobić formalną ofertę. I precyzując, dodał, iż Mussolini oczekuje uznania przez Niemcy nietylko interesów handlowych Italji w Niemczech, w Austrji i na Bałkanach, ale przedewszystkiem poniechania tej dwuznacznej polityki, jakiej Berlin trzymał się dotąd na szkodę Włoch, a na korzyść Francji, zarzucenia słowem wszelkich niejasności, a natomiast wyraźnego ustalenia wzajemnej polityki zagranicznej i ekonomicznej ze sprawą kolonjalną włącznie.

Niebawem von Papen w jednem ze swych ostatnich przemówień wystąpił już z pretensjami także w zakresie kolonij. Tu należy zaznaczyć znamienne stanowisko Włoch w sprawie kolonij niemieckich. Mussolini jest za ich zwrotem Niemcom i nie przyjąłby mandatu nad jedną z dawnych kolonij niemieckich, które mimo traktatów i mimo Ligi Narodów uważa za własność niemiecką. Nie chce słowem narażać sobie Niemiec. Nie po raz pierwszy przychodzi tu stwierdzić, iż niezałatwienie sprawy kolonij w sposób odpowiedni na konferencji pokojowej nie przestaje się mścić.

W sprawie obecnie najaktualniejszej dla Niemiec t. j. równouprawnienia zbrojeń (Gleichberechtigung) Niemcy mają zapewnione poparcie Włoch, z tem jednak zastrzeżeniem, by kwestja nie była traktowana i ewentualnie rozwiązana wyłącznie między Berlinem a Paryżem w układach dwustronnych i na podstawie dwustronnych kompromisów i kompensat, lecz na konferencji rozbrojeniowej, bo, zdaniem rządu włoskiego, ma ona podstawę prawną w traktacie wersalskim i jako taka należy do kompetencji wszystkich państw, które podpisały traktat.

S. M.

Wizyta w „międzynarodowym obozie dzieci"

Żydowsko-socjalistyczna propaganda pacyfizmu we Francji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, 1 września.

Po pół godziny drogi koleją, wysiadam w Juvisy i udaję się do pobliskiej miejscowości Draveil. W niej to bowiem znajduje się „Międzynarodowy obóz, republiki dzieci".

Napis ten widnieje już z daleka u wejścia na szeroką płaszczyznę. Na niej wznosi się około 70 białych namiotów. Pomiędzy niemi powiewa nieskończona ilość chorągwi najrozmaitszej wielkości, wszystkie jednak są czerwonego koloru. Takiej też barwy jest triumfalna brama, na której wypisano żółtemi zgłoskami: Vive le socialisme!

Otwierają się przedemną wrota tego międzynarodowego obozu i dyżurujący młody Żyd francuski, który włada doskonale językiem germańskim, woła małego Niemca, mającego mnie zaprowadzić do także „czerwonej centrali"! Idąc do niej, pytam chłopca, jakiej narodowości dzieci są tu najliczniej reprezentowane. Odpowiada z triumfem: — Deutsche!

Ma zresztą najzupełniejszą rację. Na 1000 dzieci bowiem, przebywających w obozie Draveil, znajduje się aż 750 Niemców, 150 Francuzów, 25 Belgijczyków, kilkunastu Szwajcarów i tyleż Anglików... Cyfry te same za siebie mówią i najlepiej nas informują, jaką ideą kierowali się organizatorzy tej „republiki dzieci", sprowadzając tak liczną ilość Niemców. Chodziło im naturalnie o „bratanie" się z innemi narodowościami pod hasłem socjalizmu. Słowo zresztą „Solidarität" jest wszędzie wypisane.

Kto stoi na czele tego międzynarodowego obozu, i jak jest on zorganizowany? — Kierownikiem jego jest dr. Löwenstein, socjalistyczny poseł do Reichstagu. Ze strony zaś francuskiej zajmuje się nim naturalnie tutejsze stronnictwo p. Bluma. W środku obozu znajduje się ogromny plac do ćwiczeń i zabaw, noszący (oczywiście!) nazwę placu pokoju. Po czterech jego bokach ugrupowanesą namioty, podzielone niejako na cztery wsie. W każdym z nich mieści się 15 osób... obojga płci! Cały zaś rozkład dnia jest wyraźnie nacechowany dyscypliną germańską. O godz. 7 dzieci wstają, uprawiają przez 30 minut gimnastykę, potem jedzą śniadanie, czyszczą namioty. O 11 odbywa się „raport" starszych. Po południowym posiłku następują śpiewy, lekcje tańca, spacer, lub dalsze wycieczki. Obiad o 7, a w dwie godziny potem gasną światła w międzynarodowej republice.

Na pozór wydawałoby się, iż dzieci te prowadzą zdrowe życie. Organizatorzy ich jednak bynajmniej nie zapomnieli o propagandzie. Na wszystkich bowiem barakach znajdują się socjalistyczne afisze przeciwko wojnie; inne nawołują znowu — oczywiście w dwóch językach: proletarjusze wszystkich krajów łączcie się! Po środku zaś „placu pokoju" wywieszono ogromny rysunek, przedstawiający trupią głowę w hełmie wojskowym, pod którą ogromnemi literami wypisano: 1914—1918 — encore une fois non! Poza tem urządzono w obozie Draveil rozmaite manifestacje propagandowe na cześć pokoju, takież zabawy, takież przemówienia, podnoszące konieczność owej „międzynarodowej solidarności" i t. d., i t. d., a kończące się śpiewem... międzynarodówki, lub okrzykami „Freundschaft". Dzieci zaś — a są one w wieku od 12—15 lat — **nie pozostają naturalnie obojętne na** tego rodzaju zgubną propagandę fałszywego pacyfizmu.

Przyjrzyjmy się im bliżej. Przeważa oczywiście **typ blondynów i blondynek** i słyszy się niemal wyłącznie mowę niemiecką. Szczupła „Gretchen" kończy właśnie pod gołem niebem swoją toaletę; obok niej jej towarzysz z zapałem trzepie siennik, podczas gdy inny, przynależący do tego samego namiotu, przynosi ogromne wiadro chleba, nasmarowanego konfiturami. Wszyscy zaś — zarówno chłopcy jak i dziewczęta — zaledwie ubrani w kąpielowe ubrania, które u tych pierwszych są zresztą zredukowane do minimum. Pewien towarzysz „czerwonej centrali" tłumaczy mi jednak, że właśnie taka koedukacja daje nadzwyczajne rezultaty, ponieważ dzięki niej dzieci zwracają mniejszą uwagę na różnicę płci. Podobnie zresztą, jak współżycie różnych narodowości przyczynia się do zatracenia zbyt wygórowanego pojęcia o nacjonaliźmie...

Oto oczywiście jeden z postulatów, jakiemi się kierowano w zainstalowaniu po raz pierwszy we Francji tego obozu międzynarodowego. Utrzymanie jednak przez cały miesiąc 1000 osób, żyjących na świeżem powietrzu, przedstawia poważne koszta. Kto je pokrywa? — pytam mojego cicerone. Odpowiedź jest dosyć niejasna i czuję, że go wprowadziłam w pewne zakłopotanie.

— Pieniądze na utrzymanie „republiki dzieci", mówi mi, dostaliśmy od „różnych komitetów", od C. G. T. (generalne towarzystwo pracy). wreszcie niektóre nasze dzieci płacą trochę, a francuskie 10 frs. dziennie. Poza tem cały ten teren, na którym został zainstalowany obóz, nic nas nie kosztował, a kuchnię prowadzimy w miejscowej kantynie szkolnej. Dzięki więc temu wydatki są zredukowane, wykręca się mój interlokutor.

Bezpłatne użyczenie terenu oraz wypożyczenie kantyny szkolnej świadczy naturalnie, iż w gminie Draveil sympatje międzynarodowe są bardzo silne. Ale, kto opłacił bilety kolejowe 750 Niemców — pomiędzy którymi jest 300 dzieci rodziców bezrobotnych, a więc wogóle nic nie płacących. Tajemnica? Może nie tak wielka. Podobno bowiem syndykat nauczycieli francuskich, w którym przeważają niestety ideje międzynarodowe, przysłał w darze na utrzymanie obozu pokaźną sumę 150.000 frs.! Na utrzymanie przedewszystkiem więc Niemców, ponieważ Francuzów jest w Draveil jedynie 250 i to płacących. Jeżeli zaś pomyśli się o wzrastającem bezrobociu we Francji, o tysiącach dzieci francuskich, nie mogących pojechać na wakacje, to rzeczywiście szczodrobliwość tutejszych socjalistów na rzecz Niemiec wykazuje dobitnie, jak dalece są oni zaślepieni germanizmem, któremu hołdują niewolniczo, przyjmując w istocie za dewizę „wszystko co antyfrancuskie, jest nasze".

I. BRIARES.

Kasowanie nabożeństw polskich na Warmji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Olsztyn, 1 września.

Sprawa kasowania kazań polskich i wiążąca się z tem manja rugowania z kościołów języka polskiego wogóle są smutnemi objawami w życiu katolickiem na Warmji. Jedno i drugie świadczy, że władza kościelna na Warmji prowadzi politykę większościową, nie różnią się niczem od polityki władz administracyjnych — politykę, która godzi w podstawy i byt mniejszości. Nawiasem zaznaczamy, że słowa „mniejszość" używamy tu na oznaczenie ludności polskiej jako takiej. Nie jest ono wykładnikiem stosunków ilościowych. Polacy bowiem w dzisiejszej djecezji warmijskiej bynajmniej nię stanowią bezwzględnej mniejszości, owszem w pewnych razach, np. w powiecie olsztyńskim, ludność niemiecka właśnie uchodzi za element mniejszościowy.

Rugowanie nabożeństw polskich nie jest wynalazkiem ostatnich lat. Pierwsze ustępstwa na rzecz języka niemieckiego zrobił już biskup warmijski Andrzej Tiehl. Wydał on rozporządzenie, zaprowadzające niemieckie kazania w pierwszą niedzielę każdego miesiąca. Już wtedy zwracano biskupowi uwagę na krzywdę, jaką przez to wyrządził ludności polskiej. Na to biskup miał jedną odpowiedź: „Nie chcę, aby na Warmję sprowadzono komisję osadniczą". Był to oczywiście wybieg, obliczony na złagodzenie umysłów. Powód był inny: patrjotyzm niemiecki biskupa i jego stosunek do b. cesarza Wilhelma II. Cesarz bowiem, przyjeżdżając do Prus Wschodnich na polowanie, zapraszał i odwiedzał często biskupa. Później biskup zawiódł się na cesarzu. Na kilka lat przed swoją śmiercią złożył prośbę na ręce cesarza o ponowne osiedlenie zakonników w Świętolipce. Powołał się na długoletnią przyjaźń z domem cesarza i nadmienił, że to ostatnie życzenie prawie dziewięćdziesiątletniego starca. Rzecz znamienna: cesarz nawet nie raczył odpowiedzieć.

Rozpoczęte przez biskupa dzieło kasowania kazań polskich prowadzili po jego śmierci sami księża. Ludność w tym czasie była bardziej odporną, niż dziś, więc księża realizowali swe plany krętemi drogami. Z wojną światową nastała przerwa w tej polityce trwająca do roku 1920. Na ten rok przypadł na Warmji plebiscyt, który wypadł niepomyślnie. Ze strony Heimatdienstu odezwały się głosy, że między nabożeństwami a liczbą oddanych głosów niema propozycji, należy więc odebrać ludności większą część kazań polskich. Księża centrowi ulegli podszeptom wrogów polskości i spowodowali dalszy ubytek polskich nabożeństw. Ludność była oburzona. Widać to z bardzo licznych skarg, podawanych w prasie w formie korespondencyj pod znanym nagłówkiem: „Nie wolno nam milczeć".

Obecnie ruguje się kazania polskie na wielką skalę. Sprawiedliwi księża protestują przeciwko temu, ale ostatnio odebrano im głos. Kapituła sama skreśla polskie nabożeństwa, lekceważąc opinję księży.

Balticus.

Z Międzychodu

Apel Powstańców i Woj. Okręgu XVI. — Polacy na zabawie niemieckiej

Międzychód, 2 września.

W ogrodzie Strzelnicy Bractwa Kurkowego odbył się apel Powst. i Wojaków Okręgu XVI, połączony z zawodami sprawności żołnierskiej. W apelu brały udział Towarzystwa Powstańców i Wojaków z Międzychodu, Sierakowa, Zatomia Starego, Ryżyna, Radgoszczy, Dormowa, Łowynia i Wituchowa. Z władz związkowych zaszczycił apel swą obecnością p. prezes dr. Stanisław Celichowski z Poznania. Apel wypadł ku ogólnemu zadowoleniu, natomiast mimo pięknej pogody, publiczności było stosunkowo mało.

Tego samego dnia urządził „Hilfsverein Deutscher Frauen" z Międzychodu (przewodniczącą jest p. Gertrud von Willich, żona dawn. landrata powiatu międzychodzkiego) w ogrodzie Zickermanna zabawę, na której zauważono wielu Polaków, m. in. miejscowego lekarza, dr. Skowrońskiego, który piastuje urząd prezesa Koła Związku Oficerów Rezerwy, oraz kupca Stefana Maciejewskiego z żoną i innych.

P. Stefan Maciejewski jest już przez radę powiatową ze Stronnictwa Narodowego [illegible]ięty.

Jest to bardzo smutnem zjawiskiem, że obywatele Polacy popierają imprezy niemieckie. Stwierdzić należy, że tut. żywioł niemiecki jest bardzo karny. W sklepie polskim klient niemiecki jest rzadkością. Niestety także wielu urzędników polskich odwiedza jeszcze sklepy niemieckie. Kupiectwo polskie, które w obecnym kryzysie ciężko boryka się z losem, patrzy z wielką troską i niepokojem na to, co się dzieje u nas na kresach.

Przywódcy niemieccy nawołują na zgromadzeniach i w swych organizacjach stale, by żywioł niemiecki był solidarny, materjalnie się popierał i ażeby obrócił w czyn hasło „Swój do swego".

St. N.

Redukcje

Warszawa, 3. 9. (Tel wł.) — U komisarza demobilizacyjnego w Katowicach odbyła się narada z przedstawicielami pracobiorców i pracodawców w sprawie zamierzonych redukcyj w szeregu kopalń i hut, ogółem 1100 ludzi. Uwzględniono redukcję około **500 robotników.** (w)

O zerwanie z polityką złudzeń we Francji

Zapowiedź interpelacji deputowanego Franklina Bouillon w sprawie dotychczasowej polityki Francji

Paryż, 3. 9. (Tel. wł.) Deputowany Franklin Bouillon zapowiedział dzi szgłoszenie interpelacji w sprawie francuskiej polityki zagranicznej na najbliższem posiedzeniu parlamentu.

Franklin Bouillon domagać się będzie zmiany obecnej linji francuskiej polityki zagranicznej, która przez 7 lat żyła samemi złudzeniami od Locarna — do Lozanny, od Lozanny — do Genewy; narażała Francję na ciągłe porażki.

Dalej wykaże Franklin Bouillon w swej interpelacji konieczność doprowadzenia do skutku frontu jedności narodowej, co jest pierwszym warunkiem dla zmiany polityki zagranicznej.

Paderewski o odwiecznych prawach Polski

Artykuł w jugosłowiańskiem „Vreme" p. t.: „Korytarz gdański, niemieckie ambicje i polskie skargi"

Białogród, 3. 9. (PAT.) Wczorajsza „Vreme" zamieszcza na naczelnem miejscu artykuł Ignacego Paderewskiego pod tyt.: „Korytarz gdański, niemieckie ambicje i polskie skargi".

Autor artykułu w sposób przekonywujący jeszcze raz podkreśla przed światem prawa Polski do Pomorza i ujścia Wisły.

Paderewski stwierdza, że pod tym względem tak samo dziś jak i przed 10 laty opinja polska jest jednomyślna bez różnicy odcieni politycznych i cały naród potrafi w odpowiedniej chwili odeprzeć zakusy niemieckie na Pomorze.

Sytuacja strajkowa w Gdyni

Akcja przeładunkowa — Pertraktacje pomiędzy stronami toczą się

Gdynia, 3. 9. (PAT.) W sytuacji strajkowej w porcie gdyńskim daje się zauważyć pewna poprawa. Ruch w porcie ożywił się i prace przeładunkowe prowadzone są coraz intensywniej.

Przeładunki dokonywane są przez ochotników ze wszystkich warstw społeczeństwa. Zakończono np. ładowanie większych transportów bawełny w ilości 8.000 bel. Kończy się ładowanie bekonów na statek „Lwów". Ładuje się tomasynę, łom żelazny, spirytus i makuchy oraz również węgiel.

Ładują firmy: „Polska Rob.", „Progres", „Giesche" i „Elibor".

Konferencje przedstawicieli związku spedytorów portowych z przedstawicielami strajkujących z udziałem okręgowego inspektora pracy odbywają się w dalszym ciągu prawie bez przerwy. Konferencje te, jak ogólnie przypuszczają, przyniosą pozytywne wyniki.

Wysunięty został przez inspektora pracy warunek natychmiastowego przerwania strajku z tem, że dalsze rokowania będą prowadzone bez przerwy oraz że obie strony zgodzą się na arbitraż władzy państwowej, o ile pertraktacje nie doprowadzą do pozytywnych wyników.

Ujęcie sprawców napadu w Wierzycach

Napadnięta poznała bandytów — Obaj staną przed sądem doraźnym

Gniezno, 3. 9. (Tel. wł.) — W związku z napadem rabunkowym na mieszkania staruszki Hofmanowej w Wierzycach (pow. Gniezno), gdzie nieznani sprawcy po steroryzowaniu Hofmanowej pod groźbą uśmiercenia jej zrabowali 49 zł., dochodzenia uwieńczone zostały w dniu wczorajszym dodatnim wynikiem.

Policja aresztowała niejakiego Tomasza Budzińskiego, lat 32 z Gniezna (ul. Koszarska). Opryszka skonfrontowano z Hofmanową. Poszkodowana rozpoznała w nim z całą dokładnością rabusia, tem więcej, że w czasie napadu posługiwał się latarką elektryczną.

Drugiego sprawcę Władysława Budzińskiego, lat 22, również ujęto w dniu wczorajszym, Hofmanowa również rozpoznała go.

Aresztowani nie przyznają się do zarzucanej im zbrodni. Budzińskich odstawiono do dyspozycji władz. Niebawem staną oni przed sądem doraźnym. (br)

Powrót z sowieckiej kaźni

Przygotowania do wymiany więźniów pomiędzy Polską a Sowietami

Wilno, 3. 9. (PAT). Prasa wileńska donosi z pogranicza, że w bież. tygodniu w rejonie Stołpców odbędzie się spotkanie komisji polskiej i sowieckiej celem ostatecznego naradzenia się w sprawie mającej nastąpić w dn. 15 bm. wymiany więźniów między Polską a Sowietami. Ustaloną już została szczegółowa lista więźniów, obejmująca przeszło 100 nazwisk. Lista więźniów polskich, przebywających w więzieniach mińskiem, połockiem, moskiewskiem i brjańskiem, wynosi 58 osób, w czem 3 duchownych, 5 nauczycieli, 4 wojskowych, 5 kobiet. Sowiety otrzymają około 50 więźniów.

W dn. 15 bm. spotkają się w Stołpcach komisje polska i sowiecka, które będą posiadały formalny akt przejęcia więźniów. Sama wymiana nastąpi prawdopodobnie w Kossowie.

Widmo wojny na Dalekim Wschodzie?

Naprężenie stosunków pomiędzy Chinami i Japonją potęguje się

Paryż, 3. 9. (PAT). „Matin" donosi z Szanghaju:

Pomimo surowych zarządzeń, wydanych przez chinskiego mera Szanghaju przeciwko związkom japońskim, ludność Cza-Pei emigruje nadal masowo w obawie przed represjami japońskiemi.

Naprężenie chińsko - japońskie w Szanghaju przybiera na sile i przypomina dni styczniowe, po których bezpośrednio nastąpiły walki. Z ruchu oddziałów wysłanych przez Japonję do Szanghaju, Tien-Tsinu, Czing-Tao, Amuy i Swatow, niektórzy obserwatorzy cudzoziemcy wnioskują, że należy oczekiwać już w najbliższym czasie operacyj militarnych w północnych Chinach. Japończycy bowiem zdają sobie dokładnie sprawę, iż bojkot ich towarów opanował całe Chiny, i że ich sytuacja gospodarcza nigdy nie była tak poważna.

W wojskowych kołach nankińskich oświadczają, że Japonja zamierza odciąć środkowe Chiny przez blokadę głównych portów, nie dopuszczając tym sposobem do zaopatrywania armji chińskiej w żywność i amunicję.

Strajk w Łodzi wygasa

Łódź, 3. 9. (Tel. wł.) Po czwartkowych zajściach przed oddziałem nowej tkalni w zakładach Scheiblera i Grohmana nastąpiło całkowite uspokojenie i likwidacja strajku.

Na zebraniu około 2000 osób, robotnicy powzięli uchwałę, zgadzającą się na podjęcie pracy na dotychczas obowiązujących warunkach. Uruchomienie fabryki nastąpi w poniedziałek.

Tak samo w fabryce Widzewskiej Manufaktury należy spodziewać się rychłego zakończenia strajku.

Aresztowanie aferzysty

Warszawa, 3. 9. (PAT). Wczoraj aresztowano na dworcu głównym przez policję kolejową podającego się za biskupa kościoła narodowego niejakiego Hurjewicza. Przybył on przed kilku miesiącami do Polski z Czechosłowacji. W czasie swej bytności w Warszawie miał popełnić jakieś machinacje pieniężne.

Aresztowanie nastąpiło w chwili, gdy zamierzał wyjechać z Warszawy w niewiadomym kierunku. Przy rewizji znaleziono przy nim m. in. biskupie szaty liturgiczne. Hurjewicz twierdzi, że przyjechał do Polski ze specjalną misją religijną.

Umorzenie śledztwa

Nowy Jork, 3. 9. (PAT.) Roosevelt kazał umorzyć śledztwo przeciwko b. burmistrzowi N. Jorku Walkerowi.

Napad na konsulat polski

Opole, 3. 9. (PAT.) W uzupełnieniu wiadomości o zajściu przed konsulatem polskim w Opolu podajemy następujące szczegóły:

Rannym policjantem zaopiekował się personel konsulatu R. P., który zaalarmował policję. Wkrótce przybyło pogotowie policyjne z prezydentem policji Hüterem, który wyraził konsulowi generalnemu p. Leonowi Malhomme ubolewanie z powodu zamachu i podziękowanie za zaopiekowanie się policjantem.

Postrzelenie

Gniezno, 3. 9. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym, około godz. 15 na szlaku kolejowym Gniezno—Nakło w pobliżu Winiar kilku osobników kręciło się na torze w widocznym zamiarze ograbienia pociągu.

W pewnym momencie, gdy pociąg przejeżdżał w pobliżu Winiar, padł strzał, dany prawdopodobnie przez konwój kolejowy. Kula ugodziła 19-letniego Marjana Szalatego z Gniezna, ul. Trzemeszeńska w nogę poniżej kostki. Postrzał nie jest groźny. Reszta sprawców zbiegła. (br).

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pochmurno i przejściowe deszcze, dość silne wiatry zachodnie.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 3. 9. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny transakcyjne

Żyto 105 tonn par. Poznań	16,20
Żyto 30 tonn par. Poznań	16,15
Żyto 15 tonn par. Poznań	16,10
Usposobienie spokojne.	

Ceny orjentacyjne

Żyto nowe, zdrowe, suche	15,50— 15,80
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa sucha	24,25— 25,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg. nowy zdrowy suchy	15,75— 16,25
Jęczmień 68 kg. nowy zdrowy suchy	16,25— 17,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień brow., nowy zdrowy, suchy	19,00— 20,00
Usposobienie spokojne.	
Owies nowy zdrowy suchy	12,50— 13,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	25,25— 26,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	39,00— 41,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	9,00— 9,25
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,00— 11,00
Rzepak	33,00— 34,00
Rzepik zimowy	32,00— 34,00
Groch Victoria	22,00— 24,00
Groch Folgera	28,00— 30,00
Mak niebieski	67,00— 72,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 240 tonn, pszenicy 180 tonn, jęczmienia 60 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90¾ zł; w Gdańsku na Warszawę 8,92 złotych.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.00 zł. gotówką 209,— zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173.46 173.72 zł, gotówką 173.12 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 3. 9. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była w dalszym ciągu mocna. Zauważa się nadal brak materjału, przy lekkiej zwyżce kursów.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5% poż. konwers. po 36½ bez oddawców, również 4 proc. Premjówki dol. po 48.— oraz 3% Poż. bud. po 37.50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. wykazały lekką poprawę 8 proc. listy dol. stare, notując 54¾ w płaceniu, zaś 8 proc. listy amort. handlowano po 52 w zaofiarowaniu i niżej. 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 26½, w końcu handlowano 6 proc. listy żytnie po 12—12¼ w tranzakcjach.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 91.— bez oddawców.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 54¾% P.

8% listy dolarowe w złocie amort. P. Z. K. 52% O.

4% listy zastawne konw. P. Z. K. ostempl. 26½% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12.—12.25 +

Tendencja mocna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 3. 9. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	123,80	124,11	123,49
Gdańsk	173,80	174,21	173,37
Londyn	30,98—30,99	31,14	30,84
Nowy Jork czek	8,92	8,94	8,90
Nowy Jork kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	34,98	35,07	34,89
Praga	26,38½	26,45	26,32
Szwajcarja	172,30	173,23	172,37
Włochy	45,74	45,96	45,52
Berlin	212,05		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	38,35
4% poż. inw.	98,25—98,00
4% poż. inw. szt. ser.	103,75
4% poż. dolarowa	48,00—48,25
6% poż. dol.	55,50—56,00
7% poż. stabil.	55,25—54,50

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	93,00—95,50
W. T. F Cukru	23,50
Częstocice	29,00
Haberbusch	50,00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 3. 9. 1932 r.

Pszenica march. 76 kg	210,00—212,00
Tendencja mocna.	
Pszenica past.	200,00—203,00
Tendencja mocna.	
Pszenica march. 80—81 kg	214,00—216,00
Tendencja mocna.	
Żyto march. 71—72 kg	162,00—164,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień browarowy	175,00—186,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	163,00—170,00
Tendencja stała.	
Owies march.	138,00—143,00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	25,00— 30,40
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	22,00— 24,25
Tendencja mocniejsza.	
Otręby pszenne	9,70— 10,20
Tendencja stała.	
Otręby żytnie	8,25— 8,75
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	21,00— 24,00
Groch pastewny	14,00— 17,00
Wyka	17,00— 20,00
Kuchy lniane	10,30— 10,50
Kuchy z orzecha ziemnego	11,40
Kuchy mielone (mączka)	11,60
Wytłoki suche	9,00— 9,40
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,90
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,60

Ogólna tendencja mocna.

Giełdy zbożowo-towarowe.

Warszawa, 2. 9. Żyto 16¾—17, pszenica jednolita 24—24½, zbierana 28½—29, owies jednolity 16½—17, zbierany 15—15½, jęczmień na kaszę 16½—17, browarniany 17½—18½, groch polny 27—30, groch Victoria 27—30. Usposobienie spokojne.

Kraków, 2. 9. Owies dworski nowy 16—16.50, targowy stand. nowy 15—15.50, zadeszczony 14—14.50. Koniczyna pastewna 8.50—9.—. Mąka żytnia okr. Poznań 65% 30.50—31. Tendencja spokojna, dowozy średnie.

Gdańsk, 2. 9. Pszenica 128 funtów nowa 16—16.25, żyto 120 ft. eksportowe 9.85, żyto nowe konsumcyjne 10.05, jęczmień gorszy 10—10.50, groch Victoria 13—15.25, zielony 15.50—20, owies 8.75—9.25, otręby żytnie 6.75 pszenne 7.25. Tendencja dla pszenicy bez zmiany, dla jęczmienia zniżkowa.

Znamy swój obowiązek narodowy

Czytelnicy przypomną sobie sprawę poznańskiej firmy S. Jabłoński sp. z o. o. (przy ul. Fr. Ratajczaka 17), o której pisaliśmy, że wyrabia odznaki hitlerowskie. Stwierdziliśmy, że kierownikiem i współzałożycielem fabryki jest p. Tadeusz Ratajczak z Poznania, — że drugim współwłaścicielem jest p. Gustaw Ratz, bezwyznaniowiec, obywatel austrjacki, — że zamówienia hitlerowskie uzyskała firma za pośrednictwem swego gdańskiego przedstawiciela Żyda Leona Salomona, — że poważniejsze stanowiska w fabryce zajmują Niemcy.

P. Tadeusz Ratajczak przysyła nam sprostowanie, w którem podkreśla swoją rolę w firmie jako kierownika ogólnego, co stoi w zgodzie z naszem doniesieniem, oraz stanowisko „p. Józefa Kacerowskiego, obywatela austrjackiego, władającego językiem polskim", jako mistrza w dziale mechanicznym. P. Ratajczak przyznaje przeto sam, że pan ów nie jest Polakiem, a my dodamy, że pisze on swoje nazwisko nie „Kacerowski", lecz „Kacerowsky". I dodamy jeszcze, że dopiero niedawno został w fabryce zwolniony p. Wilhelm Paetzold.

Wszystko to, razem wziąwszy, jest aż nadto wymowne. Jeżeli zaś p. Ratajczak zapowiada nam, jako odwet, skierowanie wszystkich ogłoszeń swoich, jako też Państwowego Chemicznego Instytutu Badawczego (!) do innych gazet, to odpowiadamy na to:

1) żadne groźby ani odwety nie mogą nas powstrzymać od pełnienia narodowego obowiązku;

2) w warunkach, jakie zostały ujawnione, sami nie przyjęlibyśmy w przyszłości ogłoszeń firmy S. Jabłoński sp. z o. o.;

3) Państwowemu Chemicznemu Instytutowi Badawczemu nie zazdrościmy reprezentanta, który w firmie swej tak jest skoligacony, jak p. Tadeusz Ratajczak, i który prywatne interesy swojej firmy, nie gardzącej pieniędzmi hitlerowców ,utożsamia bojowo z interesami Państwowego Chemicznego Instytutu Badawczego.

Gdyby w prasie polskiej, niezależnie od różnic politycznych, istniała solidarność w sensie ogólniejszym, ze względu na dobro powszechne, to po ujawnionych sprawach firmy S. Jabłoński sp. z o. o. wiedzianoby, co zrobić z jej ogłoszeniami. Bywa niestety różnie...

Mieliśmy niedawno sprawę taką: Administracja pisma naszego odmówiła ogłoszenia inseratu pewnego tutejszego lekarza - Żyda, traktując inserat ten narówni z żydowskiemi ogłoszeniami handlowemi. Ów lekarz-Żyd nalegał kilkakrotnie uprzejmie, ale usilnie. Odmówiliśmy mu konsekwentnie, zaznaczając, że nie mamy nic przeciwko jego osobie, że jednakowoż nie możemy odstąpić od zasady, która nam zabrania torować tu drogę żywiołowi żydowskiemu.

Niestety inne pisma tutejsze ogłoszenie owego lekarza-Żyda opublikowały, nie wykluczając pisma, które w swoim czasie powstało, ażeby walczyć z zalewem żydowskim. My wolimy budować na podstawie chrześcijańskiego, rdzennie polskiego społeczeństwa i cieszyć się poparciem rodzimego mieszczaństwa polskiego.

Petycje rusko-ukraińskie w Genewie

1921 — 1932

Lwowskie „Diło" podaje przegląd petycyj rusko - ukraińskich, składanych Lidze Narodów od r. 1921:

1) petycja Ukraińskiej Rady Narodowej Galicji wschodniej z 15. 2. 1921 roku, podpisana przez prezesa Rady Petruszewicza, o ogólnem położeniu narodu ukraińskiego w Polsce, której nie rozpatrywano;

2) petycja t. zw. senatu ukraińskiego uniwersytetu we Lwowie, datowana ze Lwowa 15. 11. 1922 r., ale ten t. zw. uniwersytet był nielegalny;

3) petycja Rady Narodowej Galicji wschodniej, podpisana przez Petruszewicza, z daty 1. 9. 1923, w której Rada Narodowa żądała wysłania specjalnej komisji Ligi Narodów do Małopolski wschodniej;

4) petycja Ukraińców, Białorusinów, Niemców i Litwinów w sprawie polityki polskiej wobec tych ludów, podpisana z ramienia Ukraińców przez dr. Michała Łozińskiego, datowana z Genewy 25. 9. 1923 r., która nie była rozpatrywana;

5) petycja Ukraińskiego Komitetu Narodowego, 9. 2. 1924, którą podpisali: ks. prof. Aleksander Stefanowycz i redaktor Michał Strutyński; petycję tę Liga rozpatrywała; odpowiadał na nią rząd polski memorandum z dn. 4. 6. 1924 r.; sekretarjat Ligi Narodów przekazał sprawę członkom Rady Ligi dnia 12 czerwca 1924; rezolucji Rady w tej sprawie niema;

6) memorjał Komitetu Narodowego Ukraińskiej Partji Trudowej z 10. 6. 1924 r., podpisany przez dr. Sydora Hołubowycza jako prezesa i Arkadjusza Małeckiego jako sekretarza, odpowiedź rządu polskiego na ten memorjał nosi datę 2. 10. 1924 r., rezolucji Rady w tej sprawie niema;

7) memorjał dr. Ewhena Petruszewicza z 1. 9. 1924, nierozpatrywany;

8) memorjał Ukraińskiego Towarzystwa Przyjaciół Ligi Narodów (na emigracji) z dn. 1. 10. 1925 r., podpisany przez dr. Romana Perfeckiego i Antoniego Petruszewicza, nierozpatrywany;

9) memorjał Ewhena Petruszewicza z dn. 1. 9. 1925 r., nierozpatrywany;

10) petycja komitetu rodzicielskiego gimnazjum prywatnego SS. Bazyljanek we Lwowie w sprawie zakazu używania języka ukraińskiego przy nauczaniu historji i geografji, z daty 8. 2. 1926; petycję tę rozpatrywano w Lidze Narodów; rząd polski odpowiedział na nią 24. 6. 1926 roku; materjał otrzymali członkowie Rady Ligi w lipcu 1926; rezolucji nie powzięto;

11) petycja U. N. D. O. we Lwowie z dn. 27. 8. 1926 w sprawie stosunku władz do tych, którzy podpisali petycje do Ligi Narodów; petycję tę podpisał dr. Dmytro Lewicki i Włodzimierz Celewicz; rząd polski odpowiedział na nią uwagami z dn. 10. 2. 1926 r., które sekretarjat Ligi doręczył członkom Rady Ligi;

12) memorjał Petruszewicza imieniem Ukraińskiej Rady Narodowej, traktujący łącznie położenie ludności ukraińskiej w Polsce, Rumunji i Czechosłowacji, z daty 1. 9. 1926 r., nie był rozpatrywany;

13) petycja Petruszewicza imieniem Ukraińskiej Rady Narodowej, datowana z Berlina 18. 2. 1927 r., w sprawie polityki szkolnej wobec Ukraińców w Polsce; Liga Narodów petycję tę rozpatrywała; rząd polski udzielił na nią odpowiedzi 14. 6. 1927 r.;

14) petycja dr. Petruszewicza im. Ukraińskiej Rady Narodowej w sprawie polskiej polityki szkolnej wobec Ukraińców, datowana z Berlina 1. 7. 1927 r.; petycję tę rozpatrywano w Lidze Narodów; rząd polski odpowiedział na nią 9. 12. 1927 r. i w odpowiedzi tej oświadczył, że dr. Petruszewicz nie ma prawa wnosić petycyj, i dlatego rząd polski postanowił nie odpowiadać na tę petycję, natomiast odpowiedzi na petycję z 18. 2. 1927 r. rząd polski udziela, wskazując na przegląd szkół początkowych, które obsługują potrzeby oświatowe ludności ukraińskiej w Polsce; petycję tę i odpowiedzi rządu polskiego sekretarjat przekazał członkom Rady Ligi Narodów do rozpatrzenia i zdecydowania; powołany przez Radę dla rozpatrzenia tej sprawy Komitet Trzech (Anglja, Holandja i Chiny) zdecydował 6. 3. 1928 r., że nie uważa za rzecz celową ujawnianie w tej sprawie jakiejkolwiek inicjatywy.

Po zdarzeniach w Małopolsce wschodniej z jesieni 1930 złożone zostały w Lidze w r. 1930 i 1931 liczne i obszerne petycje z kraju i z zagranicy, załatwione przez Radę Ligi, po dłuższem odraczaniu, sprawozdaniem p. Sato delegata japońskiego, w styczniu 1932, stwierdzającem istnienie w Małopolsce wschodniej dążności wywrotowych i przyjmującem do wiadomości oświadczenia rządu polskiego w kierunku uspokojenia.

Napady „strzelców" na imprezy S .M. P.

Piszą nam z Modrza w pow. poznańskim:

Ostatnio dokonano o godz. 21 zuchwałego napadu połączonego z włamaniem do Domu Katolickiego, gdzie pod kierownictwem członka patronatu S. M. P. odbywała się próba dożynków ludowych. Napastnicy, składający się przeważnie z członków „strzelca" wtargnęli na salę, otwierając drzwi wytrychem, by dzikiemi krzykami i hałasem przeszkodzić odbywającej się próbie.

Na kilkakrotne wezwanie członka patronatu, aby salę opuścili, nie tylko, że nie usłuchali, lecz rzucili się na niego, zadając dotkliwe i niebezpieczne ciosy w głowę, tak, że musiano nawet zawezwać pomocy lekarskiej. Ponadto wybito szybę i poniszczono część kulisów na scenie.

Natychmiastowe opanowanie sytuacji przez członków miejscowego zarządu S. M. P. uniemożliwiło dalsze awanturnicze „popisy" rozzuchwalonych „strzelców".

Nie był to sporadyczny wypadek, bowiem poprzedniej niedzieli „strzelcy" ze Strykowa (koło Modrza) dokonali podobnego napadu podczas zabawy S. M. P. w Strykowie, — przyczem poraniono niebezpiecznie do krwi członków najętej orkiestry i rozbito kończącą się właśnie imprezę dożynkową.

Zaznaczyć wypada, że dożynki urządzone po raz pierwszy przez S. M. P. w tutejszej parafji udały się bardzo dobrze i zyskały sobie ogólne uznanie miejscowego obywatelstwa. To też rozbijackie poczynania elementów z pod znaku „Strzelca" napełnia miejscowe społeczeństwo oburzeniem. Tutejszemu kierownikowi S. M. P. ks. prob. Dzierzkiewiczowi należ ysię szczere uznanie za wielkie poświęcenie i umiejętne kierowanie sprawami organizacyjnemi oraz społecznemi.

Dodać jeszcze należy, że członkowie „Strzelca" po rozbiciu zabawy S. M. P. zaczęli śpiewać „Pierwszą Brygadę" i następnie udali się do miejscowej oberży, gdzie obficie raczyli się gorzałką, aż w końcu między sobą pobili się do krwi.

(kts.)

„Ofiarni patrjoci" z B. B.

W wydawnictwie p. t. „Wszystkie Stronnictwa" ogłoszono uchwałę prorządowych organizacyj w Roździeniu-Szopienicach na Górnym Śląsku, która o ofiarach całego społeczeństwa (p. 1) i ulgach dla niektórych (p. 2 i 3) mówi w następujący niezrównany sposób dosłownie:

„1) Zgromadzeni w dniu 25 czerwca na zebraniu koła N. Ch. Z. P. przedstawiciele wszystkich organizacyj prorządowych w Roździeniu - Szopienicach stwierdzają zgodnie konieczność ponoszenia ofiar przez ogół społeczeństwa dla ulżenia ciężkiej doli szerokich mas bezrobotnych i w związku z tem zwracają się z gorącym apelem do wszystkich czynników obozu współpracy z rządem, celem sprawiedliwego i równomiernego rozłożenia ciężarów i ofiar na wszystkie warstwy społeczeństwa, stopniując progresywnie wysokość daniny według sumy dochodu...

„2) W związku ze sprawą redukcyj personalnych zebrani proszą usilnie Pana Wojewodę, by z całą stanowczością przeprowadził w podległych mu władzach i urzędach, jak również w ciężkim przemyśle zasadę, aby czynnych i zasłużonych pracowników organizacyj prorządowych chronić przed redukcją.

„3) Zgromadzeni zwracają się do Głównego Komitetu N. Ch. Z. P. o interwencję w dyrekcji kolei państwowych w Katowicach, aby przewidziane w niedalekiej przyszłości redukcje personelu kolejowego nie dotykały pracowników kolejowych, dzierżących sztandar patrjotyzmu polskiego".

W sprawie podwyżki opłat akademickich

W dniu 30 ub. m. delegacja Bratniej Pomocy Studentów U. J. w Krakowie w osobach — prezes B. P., mgr Tadeusz Iskrzycki i wiceprez., Edward Wawrzoń została przyjęta przez ministra W. R. i O. P., Jędrzejewicza, składając na jego ręce memorjał Bratniej Pomocy Studentów U. J., dotyczący podwyższenia opłat akademickich, w następującej osnowie:

„Opłakane warunki materjalne uczącej się młodzieży akademickiej, minimalne poparcie finansowe, jakiego jej udziela starsze społeczeństwo, możność pomocy lekarskiej i gospodarczej, oparta niemal całkowicie na funduszach młodzieży — zbyt dobrze jest znana ministerstwu, abyśmy musieli przytaczać cyfry i dane statystyczne. Obecny fakt zarządzonej podwyżki opłat uderza najboleśniej w rzesze uczącej się młodzieży tem bardziej, że daje faktyczne uprzywilejowanie studentom, materjalnie dobrze sytuowanym bez względu na ich zdolności czy pracę naukową. Przy takim stanie rzeczy pozwalamy sobie obok powyższego podkreślić fakt dalszy — całkowitą niewystarczalność obecnej wysokości i ilości stypendjów państwowych, które choć w części mają usunąć przywilej studjów wyższych dla ludzi materjalnie niezależnych. Wkońcu pozwalamy sobie podkreślić z naciskiem fakt wielkiego zaniepokojenia przepisu składania opłat w dwóch ratach, a nie, jak dotychczas zezwalano, w poszczególnych wypadkach w trzech dla studentów starszych roczników. Fakt ten już dzisiaj wywołuje daleko idące rozgoryczenie, i obawiamy się, iż mógłby być wyzyskany demagogicznie w sposób niewątpliwie sprzeczny z intencjami ministerstwa. Mając nadzieję, że powyższe znajdzie najżyczliwsze ustosunkowanie się ministerstwa — podkreślamy, że stanowisko nasze, aczkolwiek nie powodowane niską demagogją, odzwierciadla najżywotniejsze postulaty szerokich rzesz młodzieży akademickiej".

Minister oświaty wysłuchawszy powyższe oświadczył, że postulaty młodzieży przyjmuje jak najprzychylniej i w miarę możności je uwzględni.

Rozwój Akcji Katolickiej

na ziemiach wschodnich

W Łucku, dawnym grodzie Lubarta i Witolda, a dziś stolicy biskupiej i województwa wołyńskiego, zgromadziła się elita społeczeństwa polskiego i katolickiego diecezji łuckiej. Mianowicie po rocznej pracy organizacyjnej diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, po zorganizowaniu biura centrali i przebudowie sali zebrań, urządzono obecnie kurs dla kierowników i pracowników organizacyj parafjalnych Akcji Katolickiej. Zgłoszeń na kurs było tak wiele, że trzeba było rozbić go na dwie serje: I w dniach 25 — 27 b. m., II 29 — 31 b. m.

Kurs obejmuje ogółem 10 referatów. Przemówienie wstępne wygłosił X biskup Szelążek, a referat zasadniczy p. t. „Co to jest Akcja Katolicka" wygłosił X dr. Bross, dyrektor Naczelnego Instytutu Akcji Kat. w Poznaniu. M. in. dr. Kazimierz Morawski, znakomity historyk i eseista, wygłosił wykład p. t. „Akcja Kat. wobec nowoczesnej organizacji zła". Prelegent wskazał na odwieczny bunt zła przeciwko Bogu, organizacje zła wśród ludzi, związki satanistów, okultystów, masońskie, zwalczające religję Chrystusową i podstawowe instytucje cywilizacji chrześcijańskiej — rodzinę i własność prywatną. Wykład dr. Morawskiego, oparty był na podłożu historycznem, zawierający wielką ilość cytat z encyklik papieskich, z dzieł znakomitych myślicieli.

„Latająca rodzina"

Ottawa, 3. 9. (PAT). Lotnik Hutchinson wraz z rodziną wystartował z Hopendale w kierunku Grenlandji.

Zawody związkowe Powstańców i Wojaków

W dniu jutrzejszym na Strzelnicy Bractwa Kurkowego na Szelągu, odbędą się **zawody związkowe ku uczczeniu dziesięciolecia istnienia Związku Powstańców i Wojaków.** Przypominamy, że zajmujące te zawody, w których biorą udział 24 okręgi, rozpoczynają się rano o godzinie 7.

Należy jednak umiejętnie korzystać z kąpieli słonecznej

to znaczy, że trzeba się przedtem starannie natrzeć

KREMEM lub OLEJKIEM NIVEA

nigdy zaś nie wystawiać mokrego ciała na działanie promieni słonecznych. W ten sposób chroni się skórę przed bolesnem oparzeniem słonecznem i uzyskuje pięknie zbrunaconą cerę — zażywając choćby tylko kąpieli powietrznej, nawet w dni pochmurne. Kremu Nivea lub Olejku Nivea nie zastąpią żadne najszumniej zachwalane „naśladownictwa" mianujące się niby „tak samo dobre", bo na całym świecie niema ani jednego środka kosmetycznego któryby zawierał Euceryt. Euceryt bowiem sprawia to nadzwyczajne działanie Kremu Nivea i Olejku Nivea.

Krem Nivea od Zł. 0.40 do 2.60 / Olejek Nivea: Zł. 1.00, 2.00 i 3.50

PEBECO, Polskie Wytwory Beiersdorfa, Sp. Akc., Poznań 10

Pw 4 090-N. 12.70

Prześladowanie Łużyczan

Stosunki na Łużycach pogarszają się stale. Szowinizm narodowy Niemców zaznacza się na każdym kroku. Donoszą obecnie z Łużyc, że jeden z wybitniejszych nauczycieli łużyckich, znany działacz narodowy Jerzy Slodenk skazany został na karę 400 mk za to, iż na zjeździe łużyckiej „Macierzy" i studentów łużyckich występował otwarcie w obronie spraw szkolnych swego narodu. Pierwotnie grożono mu wydaleniem ze służby, ostatecznie skończyło się jednak „tylko" na wymienionej wyżej, tak wysokiej karze pieniężnej.

Na Łużycach, jak wiadomo, szkół narodowych serbo - łużyckich niema wogóle. Jedynie w Saksonji dozwolono w niektórych szkołach na udzielenie kilku godzin łużyckiego czytania, pisania i religji w ojczystym języku; w Prusach zaś i tego niema. Niemcy zasłaniają się rzekomym brakiem nauczycieli Łużyczan. Z rozmysłem jednak nie czyni się niczego, by liczba tych nauczycieli się podniosła. Przeciwnie, ogłoszenie „numerus clausus" na studja pedagogiczne stosuje się w pełnej mierze do kandydatów narodowości łużyckiej. Mimo widocznego braku nauczycieli Łużyczan, studentów łużyckich do studjów się nie dopuszcza.

Władza saska zamierza brakowi nauczycieli łużyckich zapobiec przez zaprowadzenie kursów języka łużyckiego dla nauczycieli niemieckich, posyłanych następnie na Łużyce. Jest to szczytem nowego systemu germanizacyjnego. Po wsiach łużyckich działać ma nauczyciel Niemiec, by przyspieszyć proces zniemczania. Zjednoczenie nauczycieli łużyckich poczyniło wszystkie kroki, by temu się przeciwstawić, — lecz bezskutecznie. Dla tego nauczyciel Jerzy Slodenk omówił to wszystko na wspomnianych zebraniach za co go ukarano. Praw narodowych łużyckich bronić widocznie niewolno! Przeciw wyrokowi odwołał się p. Slodfenk do wyższej instancji. Ciekawi jesteśmy decyzji.

Kwestja łużycka nie jest kwestją polityczną, lecz tylko kwestją łużyckich szkół. O ile Niemcy, grzesząc przeciw prawom ludzkości, w dalszym ciągu szkoły łużyckie prześladować będą, powinny się zająć tą sprawą nietylko państwa słowiańskie, lecz i cały świat, domagając się ochrony Łużyczan przez forum międzynarodowe. Inaczej Łużyczanie utoną w morzu germańskiem. (Laz. Pr.)

Tow. Przyjaciół Puszczykowa, Puszczykówka i okolicy

Dnia 22 sierpnia rb. odbyło się w Puszczykowie w lokalu p. Mandlowej nadzwyczajne propagandowe zebranie Towarzystwa Miłośników Puszczykowa, Puszczykówka i Okolicy, któremu przewodniczył prezes p. radca Słomiński. Po zagajeniu zebrania powitał prezes w serdecznych słowach obecnych, dziękując w szczególności za przybycie p. prof. dr. Wodziczko, ks. prob. Koppemu, prezesowi Rady Miejskiej w Poznaniu p. prof. dr. Paczkowskiemu i p. nadleśniczemu Spławie-Neymanowi.

Towarzystwo niewielkiemi — jak dotychczas — może się pochwalić rezultatami. Założone zostało w końcu kwietnia rb., a liczy obecnie ponad 50 członków. Należy mieć jednak niezłomną nadzieję, że przy życzliwem poparciu społeczeństwa, jak również przychylności władz, dojdzie się łatwiej do zrealizowania planów, jakie Towarzystwo sobie wytknęło.

Jedną z największych trosk, to nieproporcjonalnie wysoka, jak na obecne kryzysowe czasy, cena biletów kolejowych. W tym kierunku poczyniono starania w Dyrekcji Kolei w Poznaniu, a wynikiem była odpowiedź, że z dniem 1 sierpnia rb. przy pociągach wycieczkowych bilet 4 klasy upoważnia do jazdy 3 klasą. Poza tem otrzymało Towarzystwo przyrzeczenie p. prezesa kolei, że niebawem zostanie urządzona w Puszczykówku stacja towarowa dla przesyłek drobnicowych. Staraniem Towarzystwa też droga, prowadząca z Puszczykówka do kościoła, zostanie jeszcze jesienią uregulowana i naprawiona, ze składek dobrowolnych.

Wiele jeszcze innych spraw robi się dla wygody wycieczkowiczów z Poznania, letników, a przedewszystkiem dla stałych mieszkańców tychże miejscowości. Ułatwiłoby Towarzystwu pracę, gdyby wszyscy stali mieszkańcy Puszczykowa, Puszczykówka i okolicy zapisali się na członków Towarzystwa, a temsamem przyczynili się do rozwoju wymienionych miejscowości.

Prof. dr. Adam Wodziczko w referacie swym podkreślił, jak wielkie znaczenie i jaki wpływ mają lasy na kształtowanie się życia ludzkiego i rozwoju zdrowego narodu. Statystyki wykazują, że gdyby nie było lasów w okolicach wielkich miast i gdyby nie było dopływu ludności ze wsi do miast, ludzkość wymarłaby już w czwartem pokoleniu. Lasy też w okolicach wielkich miast nie mogą być traktowane z punktu widzenia użyteczności gospodarczej. Mają one przedewszystkiem wartości idealne, a zdrowe pokolenie daje państwu w rezultacie większe korzyści, niż dochód ze sprzedaży drewna. Praktyczni Amerykanie zrozumieli to już dawno, że należy mieszkańcom miast zapewnić jak najwięcej lasów. U nas w tym kierunku nic się nie robi; przeciwnie, jeżeli chodzi o lasy puszczykowskie i okolicy, to widzi się jeszcze obecnie, że tu i owdzie je się wycina.

W dyskusji, która się wywiązała, zabrał głos nadleśniczy lasów puszczykowskich i okolicy p. Spława-Neyman i zapewniał, że lasy te dalszemu wyrąbowi podlegać już nie będą, ponieważ wcielone zostały do rezerwatu leśnego, przewidzianego na park narodowy. Dyrekcja lasów państwowych wzgl. nadleśnictwo z pełnem zrozumieniem i przychylnością odnosi się do sprawy, lecz obecne czasy kryzysowe na dalsze wydatki budżetowe nie pozwalają. Nawiasem zaś nadmienił p. Spława-Neyman ,że większy obowiązek dbania o upiększenie tychże okolic, czy to przez urządzenie boisk sportowych, placu zabaw dla dzieci itp., ciąży na gminie Poznań, ponieważ Puszczykowo, Puszczykówko i okolica, jako podmiejskie letniska, goszczą w dni świąteczne 20—25 tysięcy mieszkańców Poznania.

Prezes Rady Miejskiej, p. prof. dr. Paczkowski, powitał z radością te usiłowania, życząc Towarzystwu Miłośników Puszczykowa, Puszczykówka i Okolicy jak najlepszego rozwoju. Powstanie takiego Towarzystw może mieć dla przyszłego pokolenia epokowe znaczenie, winni wstępować do niego nietylko obywatele miasta Poznania i zainteresowanych miejscowości ,lecz wszelkie stowarzyszenia o celach pokrewnych, wycieczkowe itp., a przedewszystkiem gmina Poznań.

Poruszono te żsprawę zanieczyszczania lasów. Wycieczkowicze pozostawiają na miejscu wypoczynku papiery, butelki itp., lecz gorzej jeszcze przedstawia się sprawa, gdy stali mieszkańcy wyrzucają najróżniejsze śmiecia za parkan swych sąsiadów.

Ponadto przemawiali w dyskusji członek zarządu p. Stanisław Cofta i członek rady pomocniczej ks. prob. Koppe.

W końcowem przemówieniu wiceprezes Towarzystwa, p. Władysław Kaźmierski, b. prezes dyrekcji poczt i telegrafów w Poznaniu, streścił zadania i cele Towarzystwa Miłośników Puszczykowa, Puszczykówka i Okolicy, które są dwojakiego rodzaju i wyrażają się: 1) w podjęciu inicjatywy, o ile chodzi o współpracę z władzami, 2) w czynnym udziale w rozwoju wymienionych miejscowości, w miarę posiadanych przez Towarzystwo środków finansowych. Co do punktu pierwszego stwierdził mówca nadzwyczaj żywą, ruchliwą i z dobrym wynikiem prowadzoną działalność Towarzystwa. Czynny udział Towarzystwa w rozwoju miejscowości podmiejskich jednakże możliwy będzie tylko przy zrozumieniu zadań przez całe zainteresowane społeczeństwo, a mianowicie, przez liczne zapisywania się na członków Towarzystwa, których ilość nie powinna wynosić 50, jak obecnie, lecz 5.000 członków. Stanowiłoby to tylko 2 proc. mieszkańców miasta Poznania. To też z gorącem wezwaniem zaapelował do zebranych, a przez nich do całego społeczeństwa poznańskiego, o liczne zgłaszanie swego członkostwa. Między innemi podał mówca do wiadomości zebranych, że z inicjatywy jednego z mieszkańców powstała chwalebna myśl urządzenia w Puszczykówku 7-klasowej szkoły przygotowawczej, która to sprawa jest już na drodze do urzeczywistnienia. Dla rodziców, posiadających dzieci w wieku szkolnym, będzie to niesłychana ulga w spełnianiu obowiązków edukacyjnych.

W końcu zebrania, przez wszystkich obecnych członków Towarzystwa, uchwalona została następująca rezolucja:

„W wielkiej trosce o racjonalną rozbudowę letnisk naszych w Puszczykowie, Puszczykówku i okolicy, zanosi Towarzystwo Miłośników Puszczykowa, Puszczykówka i Okolicy do odnośnych władz państwowych i samorządowych gorącą prośbę o poczynienie tych wszystkich kroków, które konieczne są, aby wprowadzić w życie plan racjonalnego zabudowania".

Generał Kichisaburo Nomura, którego rząd japoński wysyła do Waszygtonu, ażeby tam rozproszył wszelkie obawy w związku z polityką japońską na kontynencie azjatyckim. Czy mu to się uda, mimo tak „rozbrajającego" uśmiechu?

Jimmy Walker popularny burmistrz Nowego Jorku podał się do dymisji wobec ciążących na nim zarzutów i wytoczenia śledztwa, które jednak gub. Roosevelt umorzył.

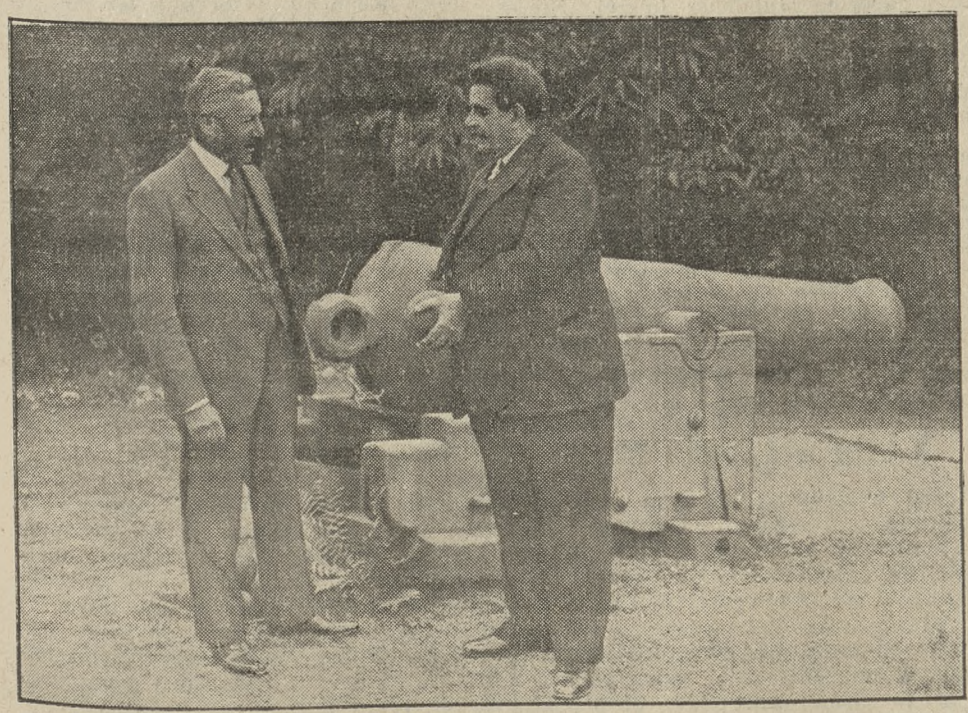

Francuski premjer Herriot ogląda w towarzystwie sir Herberta Samuela prastare działo, zachowane w zamku Montorgueil na wyspie Jersey.

KUPON PREMJOWY

(Wyciąć i nalepić na pocztówkę).

Administrację „Kurjera Poznańskiego" proszę o przesłanie za zaliczką pocztową drugiego tomu książki Marjana Seydy p. t.

„Polska na przełomie dziejów" za cenę 18 zł.

Imię i nazwisko _____

Miejscowość i poczta _____

Powiat, woj. _____

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Masowa likwidacja schowków w bankach poznańskich

Dalsze skutki rozporządzenia o Funduszu Pomocy Bezrobotnym

Jak wiadomo, z dniem 1 września weszło w życie rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o pomocy bezrobotnym. Na mocy tego rozporządzenia stworzony został „Fundusz Pomocy Bezrobotnym", na rzecz którego ustanowione zostały m. in. opłaty od gości, przebywających w kawiarnych i restauracjach po godz. 12 w nocy w wysokości 50 gr od osoby oraz specjalne opłaty od schowków w bankach t. zw. safesów. Kawiarnie i restauracje już odczuły działanie nowego rozporządzenia, o czem pisaliśmy w numerze porannym K. P." A banki?

Dotąd płaciło się za schowek (safes) w banku 6 do 10 zł rocznie. Rozporządzenie z 1 września wprowadza od każdego schowku opłatę miesięczną w wysokości 5 zł z tem, że obowiązek ściągania tych opłat należy do odnośnego banku. Wieść o rozporządzeniu zrobiła swoje: w ciągu 3 dni wycofano w bankach poznańskich około 200 safesów, z czego zgórą 60 w Banku m. Poznania i tyleż w Banku Zw. Spółek Zarobkowych. Na tem, jak się dowiadujemy, nie koniec, bowiem w dalszym ciągu nadchodzą klienci, którzy likwidują swe safesy.

Jedni likwidują je dlatego, że nie stać ich na tak wysokie opłaty, drudzy w mylnem, jak się okazuje, przekonaniu, że w związku z rozporządzeniem, ujawnione zostaną nazwiska posiadaczy safesów. W tej sprawie dowiadujemy się, że banki mają obowiązek podawać odnośnym władzom tylko ilość safesów, a nie nazwiska ich posiadaczy.

Mimo wszystko zanosi się na to, że większość schowków będzie zlikwidowana. Stąd szkoda dla banków, dla społeczeństwa, a pożytek dla bezrobotnych? Żaden. (z)

KALENDARZYK

Sobota, 3 września 1932.

Słońce: wschód 5,06 — zachód 18,37 — długość dnia 13 godzin 31 min.

Księżyc: wschód 8,32 — zachód 19,15 — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka, plus 17 st. C. — Pochmurno. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 749 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 23 st. C., najniższa plus 14 st. C. Ilość opadu 1 milimetr.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Wczoraj minus 0,06 mtr.; dziś 0,00 m.

Kal. rzk.: Izabella Kr. — jutro Rozalja P.

Kal. słow.: Bronisława — jutro Roscisław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Sodalicja Pań Akademiczek w Poznaniu.** Nabożeństwo sodalicyjne w niedzielę 4. bm. o godz. 9 w kaplicy S. S. Urszulanek, ul. Skarbowa 7. Zebranie o godz. 10,45 w lokalu Katol. Zw. Polek, św. Marcin 68.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Koło Kuźniczanek.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek 5. bm. o godz. 16, u p. Zakrzewskiej, Wały Wazów 15.

— * **Komitet Obchodu 20-lecia II. drużyny harcerskiej im. Królowej Jadwigi.** Zebranie odbędzie się we wtorek 6. bm. o godz. 19 w salce Fangrata (dawniej Warszawianka).

— * **Sodalicja Marjańska Urzędników.** Walne zebranie odbędzie się 5. bm. o godzinie 19 w Marianum w klasztorze OO. Jezuitów, ul. Szewska.

WYKŁADY

— * **Odczyt francuskiego dziennikarza w Poznaniu.** W poniedziałek, dnia 12 września br. wygłosi w Poznaniu odczyt p. t. „Obecne położenie polityczno-gospodarcze Alzacji" p. Roger Dumon, redaktor naczelny pisma alzackiego „Le Rhin français". Prelegent zwiedza Polskę razem z wycieczką „Towarzystwa Przyjaciół Polski", którego jest sekretarzem i wygłasza w większych miastach Polski odczyty, mające zobrazować aktualne zagadnienia i potrzeby Alzacji. — W dniu 30. bm. wygłosił p. redaktor Dumon odczyt w Krakowie przy frekwencji 200 osób wzbudzając wybitne zainteresowanie.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Sokół Poznań I. (Śródmieście).** Zebranie plenarne i referat druha red. Powidzkiego o „Pradze" odbędzie się w środę 7. bm. o godz. 20,15 w salce przy ul. św. Marcina 65.

— * **Zebranie pełnego Zarządu Okręgu Poznańskiego Sokoła** odbędzie się w poniedziałek, 5. bm. o godz. 19,45 na boisku Sokoła.

— * **Tow. Gimn. „Sokół" w Kostrzynie** urządza jutro w niedzielę 4 września o godz. 14 dożynki. W programie bardzo ciekawe szczegóły.

— * **Tow. Gimnast. „Sokół" Poznań II. Jeżyce.** W niedzielę 4. bm. o godz. 15 odbędą się zawody lekko-atletyczne gniazdowe dla druhów i senjorów.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Herbatkę z tańcami** urządzają w niedzielę Sokolice poznańskie w razie niepogody, zamiast zapowiedzianej wycieczki parostatkiem do Rogalina. Początek o godz. 16 w sali restauracji Boulevard przy placu Nowomiejskim. Sokolice, Sokołów i sympatyków serdecznie zapraszamy.

KOMUNIKATY RÓŻNE

—* **Pielgrzymka piesza do Dąbrówki Kościelnej** wyrusza z Poznania w sobotę, 10. bm. O godz. 6-tej rano, odprawi się w kościele św. Małgorzaty na Śródce msza św., podczas której uczestnicy przystąpią do wspólnej komunji św., poczem wymarsz przez Główną, Kicin, Maruszkę. Do Dąbrówki przybywa pielgrzymka po poł. o godz. 5. Powrót nastąpi w niedzielę 11, około godz. 9 wieczorem. Na zakończenie odbędzie się dziękczynne nabożeństwo w kościele św. Małgorzaty. Na koszty pielgrzymkowe płaci każdy uczestnik w drodze 50 groszy. Zapisy na wozy przyjmuje Sekretarjat Tow. Pielgrzym w Poznaniu, ul. św. Józefa 5.

— * **Koło Senjorów w Poznaniu.** Zgłoszenia do współudziału w pielgrzymce na Jasną Górę w dniach 24 i 25. bm. przyjmuje się do 13. bm. włącznie, w lokalu klubowym, Aleje Marcinkowskiego 26, codziennie z wyjątkiem niedziel od godziny 18,30 do 19,30. Przy zgłoszeniu należy wpłacić 10 zł od osoby.

— * **Koło Polonistów U. P.** udziela nowowstępującym informacyj w sprawie studjów polonistycznych codziennie od godz. 12,30—13. Lokal koła mieści się w Zamku, pokój 15.

— * **Koło Romanistów Stud. U. P.** udziela nowowstępującym informacyj w zakresie studjum języka francuskiego w wtorki i czwartki od godz. 12—13 w lokalu koła przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26/27.

— * **Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich par. św. Krzyża w Poznaniu—Górczynie** urządza 4. bm. zabawę latową z urozmaiceniami w ogrodzie ochronki przy ul. Bosej 16.

— * **Na Jasną Górę.** Czterodniową wycieczkę do Częstochowy urządza Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w Poznaniu w czasie od 17—21. bm. Program wycieczki przewiduje zwiedzenie Jasnej Góry, przyczem uczestnicy wycieczki będą mieli możność brać udział w nabożeństwach, dalej fabryk tkackich w Częstochowie, wyjazd autobusem do Złotego Potoku, gdzie znajduje się dworek Zygmunta Krasińskiego i do Olsztyna w celu zwiedzenia ruin zamku z 13. w. Całkowity koszt wycieczki wyniesie dla członków w klasie II — 67,90 zł, w klasie III — 57 zł, dla niecłonków w klasie II — 17,90, w klasie III — 60 zł. Zgłoszenia przyjmuje „Orbis", Poznań, Plac Wolności 9 do 14. bm.

— * **Francuskie Biuro Uniwersyteckie** w Poznaniu, ul. Seweryna Mielżyńskiego 26/27 podaje, iż sekretarjat otwarty został z dniem 1. bm. Godziny przyjęć od 10—13.

— * **Zabawa na Dębcu.** W niedzielę, 4. bm. o godz. 15 odbędzie się w ogrodzie Tritta przy ul. Dębieckiej nr. 40 zabawa, z której dochód przeznaczony jest na kościół i ubogich parafji św. Trójcy. O godz. 16 wystąpi z popisami szkółka św. Trójcy, a o godz. 17 Tow. Śpiewu „Lutnia" wyprowadzi artystycznie opracowany „Wieniec" w kostjumach narodowych. W razie niepogody odbędzie się zabawa za tydzień.

— * **Pamiętaj o zapowiedzianym wielkim festynie ludowym,** urządzanym przez Komitet Towarzystw dzieln. Łazarz—Górczyn jutro, dnia 4. bm. na terenach targowych (plac Marka). Przyjdź a nie pożałujesz. Wiele urozmaicenia.

— * **Dodatkowe egzaminy wstępne w Szkole Muzycznej im. Chopina w Poznaniu** ul. 27. Grudnia 19 do klas fortepianu, skrzypiec, śpiewu solowego, organ odbywają się do 10 września.

— * **Związek Towarzystw Dobroczynności „Caritas" w Poznaniu** podaje wszystkim zainteresowanym do wiadomości, że z dniem 1 września br. przeniósł biura Związku z Alei Marcinkowskiego 22 oraz Wydziały Opiekuńcze z ul. Długiej 4 do nowozbudowanego domu przy kościele św. Marcina, ul. św. Marcina 7/8 II. piętro. Przyczem nadmienia się, że do Wydziałów Opiekuńczych prowadzi wejście od kościoła, do biur Związku od ulicy św. Marcina 7/8. Uwaga: Telefon dyrekcji i sekretarjatu 19-89, innych działów 36-34. Godziny przyjęć tylko od 11—13 godz. Pozatem przyjmuje się interesantów Wydziałów Opiekuńczych w czwartki od godz. 17-19.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Stow. Pań Św. Wincentego a Paulo na Św. Łazarzu** zaprasza uprzejmie w niedzielę, dnia 4 września o godz. 2 popoł. na kiermasz, połączony z zabawą dla dzieci. Zabawa odbędzie się na dziedzińcu Św. Antoniego przy kościele Matki Boskiej Bolesnej na Św. Łazarzu. Program przewiduje mnóstwo niespodzianek: żywe obrazy, kosze szczęścia, strzelanie do tarczy, różne zabawy, gry i muzykę. Bufet smaczny i tani we własnym zarządzie. — Czysty dochód dla naszych najbiedniejszych. — Zarząd.

— * **Zderzenie samochodu z motocyklem.** Na ul. Krętej samochód osobowy PZ 46267, kierowany przez szofera Ludwika Karmelitę (ul. Młyńska 2) zderzył się z motocyklem PM 55070. Kierowca motocyklu, p. Walter Kaufmann, odniósł pokaleczenia na nodze. Po opatrunku w szpitalu, Pogotowie Lekarskie (55-55) przewiozło p. Kaufmanna do domu. (kl)

— * **Postrzelony podczas kłótni.** Na tle osobistych porachunków powstała bójka pomiędzy rolnikiem Bartłomiejem Czajkowskim a Andrzejem Cerbem. Podczas zajścia Czajkowski strzelił do Cerby, raniąc go lekko w nogę. (kl)

— * **W sprawie notatki p. t. „Dziura w moście kolejowym"** Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu przesyła nam następujące sprostowanie: „Nieprawdą jest, jakoby podane w powyższej informacji wypadki, miały miejsce na moście kolejowym, gdyż most ten znajduje się pod każdym względem we wzorowym stanie. Prawdą jest natomiast, że wypadki podane miały miejsce na znajdującym się obok mostu kolejowego moście drogowym, będącym w użytkowaniu Magistratu st. m. Poznania; utrzymanie w należytym stanie tego mostu do obowiązków Dyrekcji Kolei nie należy i nigdy nie należało."

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzież koni w Zakrzewiu.** Dzisiejszej nocy w Galewie w pow. krotoszyńskim skradziono u gospodarza Stanisława Ignasiaka 2 konie, wóz i parę roboczych szorów. Ślady za złodziejami prowadzą przez Zakrzew do Cieświcy w kierunku Poznania. (kl)

Przy zatruciu wywołanem zepsutemi potrawami, jak również alkoholem, nikotyną, morfiną, kokainą i opium zastosowanie naturalnej wody **Franciszka-Józefa** jest cennym środkiem pomocniczym. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 5 305

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

—* **Gniezno.** (Z kursu organomistrzowskiego). Kurs dokształcający organomistrzostwa trwał przez 4 tygodnie przy udziale 50 kursistów. W auli arcybisk. Seminarjum Duchownego w środę przed południem odbyło się uroczyste pożegnanie protektora ks. biskupa Laubitza, opiekuna ks. Inf. Kiełczewskiego i profesora p. Tadeusza Barczyńskiego. Po występie chórów jeden z kursistów wygłosił przemówienie, w którem dziękował ks. biskupowi za pomoc udzielaną kursowi i prosił o utworzenie w Gnieźnie stałej komisji egzaminacyjnej oraz szkoły organistów. Odpowiadając ks. biskup Laubitz udzielił kursistom cennych wskazówek i wręczył absolwentom kursu świadectwa ukończenia kursu. Na zakończenie chór organistów odśpiewał kilka pieśni. (br)

— * **Inowrocław.** (Śmierć w korytarzu). Niejakiś Szczepański został z mieszkania swego eksmitowany. Nie mając żadnego schronienia udał się wraz z rodziną do Magistratu i tu ulokował się na korytarzu przed biurem Wydziału Opieki Społecznej. Warunki tutaj są jednak niepomyślne, zimno i wilgoć mogą przyprawić najzdrowszego człowieka o chorobę. Cóż mówić o 5-ciomiesięcznem dziecku Szczepańskich, które trudów tygodniowej bytności na korytarzu magistrackim nie wytrzymało i przeniosło się w sobotę w godzinach południowych na drugi świat. Przywołany lekarz miejski nie mógł naturalnie nic pomóc. Ciekawą jest rzeczą, że Magistrat wogóle dopuszcza do ulokowania się bezdomnych ludzi w swoim budynku biurowym, nie bacząc ani na zdrowie ludzi tam przebywających, ani nawet na personel i publiczność, udającą się do biur. Ulokowanie się bezdomnych w tym korytarzu stało się ostatnio chroniczne, a Magistrat nie czyni nic, aby eksmitantów usunąć w jakieś odpowiednie miejsce. (jot)

— * **Jarocin.** (Jubileusz firmy). Niedawno obchodził p. Cezary Kempiński, właściciel składu zegarmistrzowskiego przy Rynku, 25-lecie swej firmy. P. Kempiński jest znany ogólnie z ofiarnej pracy na niwie społecznej i narodowej, jak również z udziału w akcji wypędzania niemieckiego zaborcy z Wielkopolski. Szczególnie zasłużył się p. K. w pracy „Sokoła", Bractwa Kurkowego, Tow. Uczestników Powstania, Stronnictwa Nar., O. W. P. Jubileuszowe przedsiębiorstwo mieści się w domu własnym, wykupionym w r. 1921 z rąk żydowskich. Również zasłużona społecznie jest małżonka jubilata, p. Zofja ze Skalskich.

— * **Kępno.** (Kradzieże koni). W Mnichowicach, w powiecie kępińskim skradziono 4 konie i uprząż u gospodarzy Józefa Gogoła i Schmidta. Skradzione konie znaleziono podczas pościgu za złodziejami w lesie pod Myjomicami. — W Doruchowie skradziono powózkę i uprząż u gospodarza Pastusiaka, a w Skierach pod Doruchowem skradziono parę koni rolnikowi Cegielskiemu. (k)

— * **Kłecko.** (Wielki pożar). W sobotę wybuchł pożar u gospodarza Ericha Rusta w Polskiejwsi. Ogień z niewiadomych przyczyn powstał w środku stodoły napełnionej zbożem, od stodoły zajęły się chlewy, szopa z narzędziami rolniczemi i stojący w pobliżu stóg zboża. Dzięki energicznej akcji Ochotniczej Straży Pożarnej z Kłecka zdołano budynek mieszkalny ocalić. Straty są dość poważne.

— (Zmiana właściciela). Dotychczasowy właściciel apteki p. Józef Grochowski sprzedał aptekę wraz z budynkiem p. Plucińskiemu z Rogoźna.

— * **Kościan.** (Postrzelony podczas bójki). Na szosie między Jerką a Lubinem w powiecie kościańskim powstała bójka na tle porachunków osobistych między parobkami Kazimierzem Pietrzakiem z Nowego Dworu i Władysławem Dopierałem z Bierzyna. Podczas bójki Pietrzak chciał uderzyć Dopierałę kijem, ten ostatni zaś strzelił z rewolweru i zranił Pietrzaka w udo. Zranionego przewieziono do szpitala w Kościanie. (kl)

—* **Miejska Górka.** (Cyganie) W przededniu jarmarku zjechała tu dość duża banda cyganów, bo licząca przeszło 60 osób z 15 wozami. Rozbili obóz na łąkach Roszkówka nad rzeczką Dobrocznią. Byli to cyganie ze Śląska, trudniący się handlem koni. Chmara cyganek i cyganiąt opadła miasto. Zanotowano równocześnie kilka drobnych kradzieży, kilku członków bandy cygańskiej aresztowano.

— (Z jarmarku). Wtorkowy jarmark był licznie obesłany, tak przez kupców jak i kupujących, co świadczyło o konjunkturze poźniwnej. Nie brakło Żydów, ale zastęp handlowy Polaków zdaje się też rosnąć. Naogół przebieg jarmarku był spokojny. (em)

—* **Międzychód.** (Z życia powstańców). Apel XVI. Okręgu Tow. Powst. i Wojaków odbył się w niedzielę, 28 sierpnia. Zjechały się towarzystwa z Ryżyna, Sierakowa, Ławynia, Żatomia, Radgoszczy, Wituchowa i Dormowa. Raport odebrali prezes związku p dr. Celichowski, poczem wyruszono do kościoła na nabożeństwo. Pod pomnikiem

KRATKI SĄDOWE

2 lata więzienia za sprzeniewierzenie 26.000 zł

Przed wydziałem karnym sądu okręgowego w Poznaniu rozegrał się epilog sprawy sprzeniewierzeń, dokonywanych systematycznie przez urzędnika Kasy Chorych w Czarnkowie, Władysława Włodarczyka. Włodarczyk potrzebując gwałtownie pieniędzy, dopuszczał się sprzeniewierzenia w mniemaniu, że pieniądze zwróci. Wszedłszy raz na drogę przestępstwa, brnął coraz głębiej, aż wreszcie bomba pękła. Przeprowadzona rewizja, wykazała, że W. sprzeniewierzył razem 26 tys. zł. Sprawa oparła się o sąd. Włodarczyk bronił się tem, że dostawszy się w złe towarzystwo w stanie jakby zamroczonym, brał pieniądze, które zużywał na hulatyki. Sąd wymierzył mu karę więzienia przez 2 lata zaliczając mu odbyty areszt śledczy. Karę tę warunkowo zawieszono na lat 5. (dob.)

złożono wieniec, a orkiestra kolejarzy odegrała hymn narodwy. Na strzelnicy powitał prezes Okręgu Wciórka prezesa Związku i obecne towarzystwa, poczem przemawiali pp. dr. Celichowski i Serafinowski. Przygotowany obiad żołnierski spożyto z apetytem, poczem odbyło się strzelanie o mistrzostwo okręgu, marsz 5 klm, itd.

— (Zwalczanie bezrobocia). Po przeniesieniu inspekcji budowlanej do Szamotuł, do opróżnionego gmachu wprowadził się komisarz Straży granicznej p. Widacki z dwoma strażnikami.

—* **Śrem.** (W letargu). Komisja Zjednoczonych Towarzystw w Śremie już od dłuższego czasu, jak się dało zauważyć, pogrążona jest w błogim śnie. Czy to czyni z premedytacją, niewiadomo. Dosyć, że nie wykazuje żadnej żywotności a takie chwile, jak rocznica „Cudu nad Wisłą" albo inne ważniejsze momenty przeżywa się w milczeniu. Kiedy niema już podchorążówki ani gimnajum, to wszystko w mieście zamiera. Komisja obchodowa zaś o ile jest czynna to tylko w marcu. Opinja publiczna ma prawo domagać się wyjaśnień w tej sprawie.

— (Osobiste). Znany i ceniony profesor miejscowego gimnazjum p. Władysław Borek, przeniesiony zostanie z początkiem roku szkolnego do gimnazjum państw. w Pleszewie.

— * **Ostrzeszów.** (Z gimnazjum.) Rok szkolny w nowoutworzonem gimnazjum przez Księży Salezjanów w Ostrzeszowie rozpocznie się w środę 7 września uroczystem nabożeństwem w kościele farnym o godz. 9. Egzaminy wstępne odbędą się we wtorek 6 i środę, 7 września.

Internat dla uczni od pozamiejscowych pomieszczono w gmachu b. starostwa, który księża Salezjanie w tempie iście amerykańskiem dla potrzeb internatu przerobili i wykończyli.

Wydział Powiatowy odstąpił księżom Salezjanom wszystkie gmachy, nie wyłączając dawn. mieszkania starosty na cele internackie, gdzie znajdą licznie zgłoszeni uczniowie nietylko higjeniczne i wygodne pomieszczenie, ale i komfort oraz otoczenie miłe i obszerne.

— (Złodzieje pod kluczem). Od dłuższego czasu grasowała na szlaku kolejowym, przechodzącym przez Ostrzeszów szajka złodziei, która systematycznie okradała pociągi towarowe. W tych dniach udało się policji ostrzeszowskiej, która śledziła złodziei, przychwycić szajkę tę na gorącym uczynku i osadzić ją w więzieniu.

— (Osobiste). Przeniesienie do Poznania otrzymał ks. prefekt Antoni Gryczka, który od czterech lat był profesorem przy tutejszem Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem. Trudną i odpowiedzialną pracę duszpastersko - pedagogiczną ks. Gryczka spełniał z wielką gorliwością i zapałem.

Taktem i poczuciem godności swego katolickiego stanowiska umiał sobie zaskarbić zaufanie i szacunek wśród otoczenia, które w tutejszem seminarjum, utworzonem dawniej dla wychowanków ewangelickich, po zniesieniu szkół wyznaniowych, charakter i tendencje ewangelickie zachowało.

Koledzy i uczniowie z żalem dowiadują się o przeniesieniu tego zacnego kapłana.

Lecz nietylko w środowisku szkolnem, gdzie głównie praca ks. Gryczki się koncentrowała, odejście jego spowodowało żal; całe społeczeństwo ostrzeszowskie, wśród którego umiał ks. Gryczka zjednać sobie dużo zaufania i sympatji, z żalem rozstaje się z tym zacnym kapłanem, który był nietylko urzędowym duszpasterzem, lecz przyjacielem każdego, kto przyjaźni jego potrzebował.

— (Skutki nieostrożności). Kierownik parowozu Antoni Wolny wychylił się z parowozu, przyczem uderzył głową o przeszkodę, raniąc się niebezpiecznie. Po zaopatrzeniu rany w Ostrzeszowie, odstawiono rannego do szpitala w Ostrowie.

— (Pożar w Rogaszycach). W ubiegłą niedzielę podczas uroczystości wprowadzenia nowego proboszcza parafji rogaszyckiej ks. prob. Kutznera i równocześnie odbywającego się odpustu, zaalarmowani zostali uczestnicy odpustu dymem i ogniem, który wybuchł we wsi w gospodarstwie rolnika Böhma. Pożar rozszerzył się z szalonę szybkością i mimo przybycia zewsząd straży pożarnych pastwą płomieni padły dwa gospodarstwa. Straty wynoszą około 20.000 zł, częściowo pokryte ubezpieczeniem. (op)

—* **Pniewy.** (Zawody pływackie). W dniu 28 sierpnia r. b. powiatowy wydział P. W. i W. F. urządził na jeziorze w Pniewach zawody pływackie o mistrzostwo powiatu szamotulskiego. Wynik zawodów był następujący: w biegu dla panów na 1000 mtr.: 1. Bąk (Szamotuły) czas 21,32 min., 2. Wache (Pniewy) czas 22,13; na 200 mtr. 1. Rachowiak (Pniewy) czas 3,52 min., 2. Wache (Pniewy) 3,54 min.; na 100 mtr. stylem klasycznym 1. Ratajczak (Pniewy) czas 1,54 min., 2. Rachowiak (Pniewy) czas 2,06. W biegach dla pań zwyciężyły: na 100 mtr. stylem dowolnym 1. Wernerówna (Pniewy) czas 2,15 min., 2. Sikorzanka (Wronki) czas 2,83 min.; na 200 mtr. 1. Wernerówna (Pniewy) czas 4,04, 2. Wachówna (Pniewy) czas 4,25. Zjazd publiczności z Szamotuł i z Wronek oraz z Pniew był duży.

Puszczykówko

Agenturę „Kurjera Poznańskiego" przejął p.

Juljan Nowicki

Puszczykówko

Kiosk Ustronie

Zamówienia oraz przedpłatę na wrzesień i dalsze miesiące prosimy uskuteczniać odtąd tylko w wyżej wspomnianej agenturze, która przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

Dostawa jeszcze tego samego dnia.

—* **Rawicz.** (Wyścigi gołębi). Towarzystwo Hodowców Gołębi Pocztowych „Poczta Wojenna", zorganizowało w niedzielę, 28 sierpnia lot wyścigowy gołębi pocztowych na trasie Kalisz — Rawicz (odległość 101 klm.). W locie wzięło udział 175 gołębi z rocznika 1932. Nagród wyznaczono 35. Następny lot odbędzie się 4 września z Błaszek, z odległości 115 klm., do Rawicza.

— (Nowa placówka). P. Wojciech Adamski uruchomił z dniem 1 września przy Wałach Kościuszki 4, nowocześnie urządzoną mleczarnię.

— (Teatr). We wtorek, 6. bm., zapowiedział się Teatr Wielkopolski — pod dyr. B. Brzeskiego z krotochwilą p. t. „Ułani Księcia Józefa".

—* **Szamotuły.** (Egzamin kowalski). Dnia 30 sierpnia, złożyli przed komisją egzaminacyjną cechu kowalskiego w składzie cechmistrza p. Zawadzkiego, p. Czyża i p. Walkowiaka, następujący uczniowie egzamin czeladniczy: Jan Grzesiak, Feliks Kubiak, Leon Banachowiak, Józef Kurkowiak, Antoni Lubczyński i Ludwik Nowacki.

— (Walka z kłusownikami). We wtorek, nad ranem, wybrali się Lembicz Antoni, Kubiak Władysław i Antkowiak Ludwik z Szamotuł rowerami do lasu pamiątkowskiego na króliki. W lesie przychwycił ich borowy p. Łukasiewicz i polowy p. Szewel. Antkowiak zbiegł do lasu, dwaj pozostali zaś stawili bierny opór, w czasie którego i Kubiak się ulotnił. Lembicz podniósł z ziemi kamień i zamierzył się na leśniczego, który jednak uderzenie odparł fuzją. W tym momencie wydobył Lembicz z kieszeni browning i wystrzelił do leśniczego z odległości pół metra. Strzał poszedł ponad głową. Leśniczy odskoczył i w odległości trzech metrów w własnej obronie strzelił z fuzji i zranił dotkliwie napastnika w prawą nogę. Lembicza musiano przewieźć do szpitala w Szamotułach.

— (Z Sądu). Z więzienia śledczego przyprowadzono oskarżonego o kradzież roweru Kazimierza Markiewicza z Piotrowa. Sąd skazał przestępcę na karę więzienia przez 6 miesięcy. Po wyprowadzeniu oskarżonego z sali, uderzył on poszkodowanego pięścią w głowę, za co niewątpliwie jeszcze posiedzi w więzieniu dłużej.

— (Z Bractwa Strzeleckiego). Dnia 4. b. m., obchodzi tutejsze Bractwo Strzeleckie doroczne strzelanie żniwne. Wieczorem odbędzie się zabawa taneczna. (sc)

— * **Śmigiel.** (Jarmark.) W dniu 7. bm. odbędzie się tu jarmark na konie, bydło, świnie, drób i towary kramne.

— (Osobiste). W dniu 29. ubm. obchodzili ogólnie szanowani w tutejszem mieście małżonkowie Jan i Anna z Frąckowiaków Zieglerowie srebrne gody małżeńskie. (mk)

— * **Wronki.** (Z życia parafji). W dniu 31 sierpnia opuścił parafję naszą tutejszy wikarjusz ks. Antoni Rzadki. Przybył do Wronek jako neopresbiter dnia 1 marca i pracował tu bardzo gorliwie. Władza duchowna powołała go z początkiem roku szkolnego na nauczyciela religji do gimnazjum w Rogoźnie.

— * **Wieleń.** (Strzelanie Bractwa Kurkowego). W niedzielę 28. ubm. odbyło się strzelanie tutejszego Bractwa Kurkowego o godność króla żniwnego i o cenne premje. Królem został p. Józef Maćkowiak, I. rycerzem p. Alfons Mielke, II. rycerzem p. Mieczysław Łaszczewski. W strzelaniu o premje najlepszy wynik oraz I. premję zdobył p. Leon Czajczyński.

— (Samobójstwo). W ubiegłym tygodniu popełniła tu samobójstwo przez zażycie większej dawki weronalu akuszerka Duwe. Samobójstwo to pozostaje w związku ze śmiercią pewnej młodej dziewczyny. Akuszerce wytoczono śledztwo, gdyż dziewczyna zmarła po dokonanych przez akuszerkę zabiegach.

— (O obrazę min. wojny). W sądzie grodzkim odbyła się ostatnio rozprawa, budząca w naszem mieście duże zainteresowanie. Mianowicie akt oskarżenia zarzucał p. G., że w lutym br. dopuścił się publicznej zniewagi słownej marszałka Piłsudskiego. Po przesłuchaniu szeregu świadków sąd wydał wyrok uwalniający oskarżonego od winy i kary. (cw)

—* **Witkowo.** (Odsłonięcie tablicy pamiątkowej). W niedzielę, 28 sierpnia b. r., po sumie odsłonięto w tutejszym kościele parafjalnym tablicę pamiątkową ku czci zasłużonego proboszcza parafji witkowskiej ś. p. ks. prałata Skarbek-Małczewskiego. Po przypomnieniu zasług poświęcił ks. prob. Kaźmierczak tablicę pamiątkową przy pieśni wielu parafjan w asyście sztandarów miejscowych towarzystw.

— (Strzelanie żniwne). Podczas tradycyjnego strzelania żniwnego zwycięzcą został tegoroczny król kurkowy p. Roman Drella I. rycerzem został p. Józef Roesler; II. rycerzem p. Andrzej Kowalski.

— (Święto Rolnika). W niedzielę obchodzono „Święto Rolnika" zorganizowane przez miejscowe Kółko Rolnicze Po zbiórce pocztów sztandarowych miejscowych towarzystw w sali Domu Katolickiego, nastąpił wymarsz do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Potem odbyło się w Domu Katolickiem uroczyste zebranie przy licznym udziale członków i gości. Prezes Kółka witkowskiego p. Stanek zagaił zebranie. Dyrektor banku p. Gaworzewski wygłosił referat, zachęcający do pokonania kryzysu drogą oszczędności. Po deklamacjach i śpiewach dożynkowych, wręczono ks. proboszczowi Kaźmierczakowi piękny wieniec dożynkowy. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna na sali p. Kaźmierskiego, z której czysty zysk przeznaczono na miejscową orkiestrę. (mc)

— * **Zbąszyń.** (Od uderzenia pioruna). W ub. tygodniu uderzył podczas burzy piorun w stodołę p. Heidekorna w Jastrzębsku Starym. W stodole znajdowało się przeszło 50 wozów żyta, które spaliło się doszczętnie.

— (Z Bractwa Kurkowego). W niedzielę, 4 b. m., o godz. 13 urządza tut. Bractwo Kurkowe swe doroczne żniwne strzelanie.

— (Zmiana dzierżawcy). Dotychczasowi dzierżawcy tutejszego bufetu dworowego pp. A. i W. Ossowscy wyprowadzają się z dniem 1 września r. b. do Wolsztyna na dzierżawę tamtejszej Strzelnicy. W miejsce pp. Ossowskich przychodzi dotychczasowy dzierżawca bufetu dworcowego w Grodzisku, p. Nowicki.

— (Pożar). Dnia 30. ub. m. wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika Neubauera w Strzyżewie. Spłonęła stodoła napełniona tegorocznem żniwem. Powstałe straty pokrywa ubezpieczenie. Przyczyna pożaru dotąd nieznana. (zt)

Z Pomorza

— * **Grudziądz.** (Ofiara nieostrożności). Trzynastoletni Fr. Jalkowski, uczeń gimnazjum matematycznego, łowiąc ryby w Wiśle, pośliznął się podczas wyciągania wędki i wpadł do rzeki, która w tem miejscu jest bardzo głęboka. Chłopiec utonął, nim pomoc nadbiegła. Zwłok dotąd nie wyłowiono. (ski)

—* **Kartuzy.** (Przyjechał po śmierć). Niejaki Walter Klotz z Gdańska, lat 20, bawiąc w Kartuzach na wywczasach, udał się w towarzystwie znajomych nad jezioro Klasztorne. Wszedłszy do wody, K. wpadł na głębię i zaczął tonąć. Z obecnych nikt nie umiał pływać, to też K. pozostał bez pomocy i utonął.

— * **Chojnice.** (Nowy kościół). W Odrach pod Chojnicami przystąpiono do budowy nowego kościoła katolickiego, którego gmach zdołano już wznieść dzięki niemałej ofiarności parafjan. Ostatnio odbyło się uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego, którego to aktu dokonał ks. dziekan Szprengel z Czerska.

— (Wypadek na cmentarzu). Na miejscowym cmentarzu katolickim uległ tragicznemu wypadkowi murarz Marciniak, który będąc zajęty murowaniem grobu dla śp. Żakowej, tragicznie zmarłej wskutek katastrofy samochodowej, nagle został przywalony obrywającą się powierzchnią grobu. Dzięki rychłej pomocy wydobyto nieszczęśliwego robotnika z opresji i w ciężkim stanie przewieziono do szpitala Sióstr Boromeuszek. (tts)

—* **Nowemiasto n/Drwęcą.** (Ekshumacja zwłok). Przed kilku tygodniami zmarł w podejrzanych okolicznościach stolarz Słupski, którego leczył karany już za niedozwolone praktyki znachor Kuligowski z Jabłonowa. W mieście powstały pogłoski, że S. umarł wskutek niewłaściwego leczenia, wobec czego władze obłożyły zwłoki S. aresztem. Po dokonanej sekcji wysłano zapisane przez K. lekarstwo do laboratorjum celem przeprowadzenia analizy, a znachora odstawiono do więzienia śledcz. Obecnie władze sądowe zarządziły ekshumację zwłok, przeprowadzenie ponownych oględzin i wysłanie wnętrzności do laboratorjum. Znachorowi sprzykrzył się pobyt w areszcie i rozpoczął głodówkę, nie przyjmując przez dziesięć dni nic prócz trochę wody. Władze sądowe zwolniły go tymczasowo z aresztu, zarządzając nad nim dozór policyjny.

—* **Tczew.** (Wykolejenie). W środę wieczorem około godz. 9, niedaleko dworca przetokowego Zajączkowo, oderwało się od będącego w ruchu pociągu towarowego kilka wagonów. Wskutek naporu tylnego węzła rozbiły się 2 wagony zboża. 3 wagony grochu i ogórków przewróciły się na tory, i zostały mocno uszkodzone. Pociąg narzędziowy z obsługą przybył wkrótce. zboże przeładowano i tor naprawiono.

— (Wypadek samochodowy). Czteroletnia córka kolejarza Migawskiego z ul. Mostowej, która bawiła się na ulicy, dostała się pod przejeżdżający samochód. Dziecko odniosło lekkie okaleczenie nóg Szofer w tym wypadku nie ponosi winy. (ds)

Z Kaliskiego

— * **Kleczew,** pow. Konin. (Koncert). Dzięki gorliwym staraniom prezesowej tutejszego Czerwonego Krzyża, p. Marji Lutostańskiej z Nieborzyna, ciche miasteczko Kleczew w dniu 28. ub. m. przeżywało ucztę duchową, z racji odbytego koncertu na rzecz drużyn przeciwgazowych. Niezrównana bezinteresowna gra na skrzypcach, znanej w tutejszej okolicy z kilkakrotnych wystąpień koncertowych, prof. Marji Szreiberównej, przy akompanjamencie na fortepianie prof. Sauera, trzymała w napięciu licznie zgromadzoną publiczność, tak szerokiej okolicy, jak i mieszkańców Kleczewa.

Samobójstwo listonosza

Z Kalisza donosi (mk):

W dniu 1 września rb. rano, na Ugutynieckim, niedaleko Stadjonu miejskiego w Kaliszu znaleziono zwłoki mężczyzny, z oznakami śmierci od broni palnej. Zarządzone przez policję śledztwo ustaliło, że owym mężczyzną jest Wiktor Majewski, lat 28, listonosz z urzędu pocztowego w Lututowie, pow. wieluńskiego, a poprzednio listonosz urzędu pocztowego w Kaliszu, skąd został przeniesiony służbowo w wieluńskie. Dalej stwierdzono, że Majewski popełnił samobójstwo przypuszczalnie w nocy z 31-go sierpnia na 1 września, bowiem przyjechawszy do rodziny w Kaliszu w przeddzień samobójstwa, żalił się na swój los, niezadowolony z nowej służby w Lututowie. Wyszedłszy wieczorem z domu, już więcej nie powrócił.

Kradzież biżuterji wartości 10.000 zł

Grudziądz, 2 września.

Pani Agacie Hertzer z Grudziądza skradziono biżuterję, wartości 10 tys. zł. Obecnie policja wpadła na trop sprawców i ujęła ich w osobach: Bobalewskiego Jana, lat 21 i Brzuszkiewicza Jana, lat 19, obu zamieszkałych w Grudziądzu. Prawie cały łup odebrano, a sprawców osadzono w areszcie śledczym. Trzeci sprawca, którego nazwiska dotąd nie ustalono, zdołał zbiec. (bp.)

Skandaliczne zachowanie Niemców w Rychtalu!

Co na to władze policyjne?

Kępno, 3. 9. (PAT). Po ostatnim wybryku Niemców w Kępnie, spowodowanym malowaniem krzyżów hitlerowskich na murach miasta należy zanotować dalsze wybryki szowinistów niemieckich.

Onegdaj wieczorem na jednej z ulic miasteczka Rychtala w pow. kępińskim usłyszano donośny śpiew hymnu niem. „Deutschland, Deutschland ueber alles". Stwierdzono, że to Józef Mark, znany na tamtejszym terenie hakatysta śpiewał na werandzie swego mieskania w towarzystwie żony i dwu panów. Całe to towarzystwo odśpiewało bez wszelkich przeszkód 3 zwrotki hymnu niemieckiego. (Pat.).

Strajk rzeźników toruńskich trwa

Strajk trwa już 3 tygodnie — Rzeźnicy obradują

Toruń, 2 września.

Zatarg magistratu z rzeźnikami, o którym pisaliśmy już kilkakrotnie, trwa w dalszym ciągu. Rzeźnia miejska również w dalszym ciągu nieczynna.

Ostatnio odbyło się zebranie rzeźników, na którem rozpatrywano w szczegółowy sposób oświadczenie magistratu, omawiające sytuację finansową rzeźnictwa. Ożywioną dyskusję wywołała sprawa używania chłodni, do której Magistrat utrudnia dostęp. Rzeźnicy uzyskali tymczasowe zarządzenie sądu okręgowego, które nakazuj magistratowi nieutrudnianie dostępu do chłodni. W dalszym ciągu zebrania rzeźnicy postanowili nie ustępować.

Już prawie trzy tygodnie minęły od chwili powstania zatargu między magistratem a rzeźnictwem toruńskiem, a sprawa rozwiązania sporu nie posunęła się ani o krok naprzód. (bp.)

Polskie Towarzystwo krajoznawcze

Towarzystwo to nie jest na terenie miasta Poznania a zarazem i Wielkopolski organizacją nową. Działalność jego kulturalna datuje się już od blisko 20lat. W odrodzonej Polsce Towarzystwo Krajoznawcze w Poznaniu przekształciło się na oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, które siecią organizacyjną obejmuje całą Polskę. Wystarczy przytoczenie kilku cyfr. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze ma na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej 59 oddziałów, rozsianych po różnych miastach, począwszy od Zakopanego aż do Pucka i od Stanisławowa do Wilna. Posiada 20 muzeów regjonalnych, 8 domów własnych i 17 schronisk dla wycieczek krajoznawczych.

Zadaniem towarzystwa jest poznawanie kraju ojczystego i pogłębianie historji ojczystej i ogólnego wykształcenia przez poznanie flory, fauny i zabytków, jako świadków starej naszej kultury. W tym celu organizuje się wycieczki pod fachowem przewodnictwem tak piesze, jak autobusami lub koleją. Celem ułatwienia podróży i wycieczek turystycznych, Towarzystwo Krajoznawcze wydaje mapy turystyczne, a obecnie przystąpiono do gigantycznej wprost pracy nad „Słownikiem Geograficznym Państwa polskiego". Potrzeba wydania słownika jest duża, gdyż ostatni wydany przed około 50 laty jest mocno już przestarzały.

Pozatem istnieją kółka krajoznawcze, przeważnie przy szkołach średnich, których prezesem jest prof. Węgrzynowicz z Krakowa. Na terenie całej Polski jest ich 330. Tyle wypadało conajmniej wspomnieć o ogólnej organizacji Towarzystwa Krajoznawczego.

Szczególniej interesujący jest rozwój oddziału poznańskiego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, przedstawiającego zarazem historję ruchu krajoznawczo-turystycznego na terenie Wielkopolski. „Towarzystwo Krajoznawcze" w Poznaniu, zostało utworzone na zebraniu konstytucyjnem w dniu 17 czerwca 1913 roku. Zarząd towarzystwa z p. Bernardem Chrzanowskim jako prezesem, wytknął sobie jako zadanie zbieranie i publikowanie materjałów, dotyczących zabytków na ziemiach Polski zachodniej, zbieranie widoków tych zabytków, urządzanie odczytów i organizowanie wycieczek krajoznawczych. Zarząd dokładał także starań o konserwację zabytków, jak naprzykład ruin zamku na jeziorze Lednickiem.

Wspomnianego roku ówczesny wiceprezes towarzystwa p. Cyryl Ratajski, obecny prezydent miasta Poznania, zorganizował wycieczkę nad Gopło, w celu zwiedzenia zabytków architektury romańskiej w Inowrocławiu, Kościelcu, Kruszwicy, Strzelnie i Mogilnie. Na następny rok p. wiceprezes Ratajski projektował wycieczkę do Wilna, urzeczywistnieniu jednak tej myśli stanął na przeszkodzie wybuch wielkiej wojny. W łonie towarzystwa utworzono sekcję miłośników miasta Poznania, która powzięła za zadanie organizowanie wycieczek po mieście i przyjmowanie przybywających do Poznania wycieczek. Towarzystwo Krajoznawcze w Poznaniu obejmowało swą działalnością całe ziemie zachodnie, gdyż w skład jego wchodzili także członkowie ze Śląska, Pomorza a nawet Prus Wschodnich. Z Polskiem Towarzystwem Krajoznawczem w Warszawie, Towarzystwo Krajoznawcze w Poznaniu od samego początku nawiązało kontakt bardzo bliski.

Wielka wojna wstrzymała pięknie zapowiadającą się działalność towarzystwa. Podjąć ją było można na nowo dopiero po wojnie już w chwili, gdy runęły kordony zaborcze poszczególnych dzielnic. Na zebraniu w dniu 25 listopada 1919 roku uchwalono likwidację samodzielnego Towarzystwa Krajoznawczego w Poznaniu, a w dniu 22 stycznia 1920 założono oddział poznański Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Poważny jest dorobek dziesięciolecia oddziału poznańskiego P. T. K. Największym wysiłkiem, a zarazem sukcesem, jest wybudowanie własnego schroniska wycieczkowego w Pucku, którego poświęcenie uroczyste odbyło się w dniu 15 sierpnia 1925 r. Wartość schroniska na 64 łóżka wynosi 33 tys. zł. Za nocleg płacą członkowie P. T. K. jeden złoty, a niecłonkowie dwa zł. W roku 1931 korzystało ze schroniska 587 uczestników wycieczek.

Sekcją turystyczną w ciągu 10-lecia kierował p. dr. Smoluchowski. Urządzono 106 wycieczek dla 622 uczestników. W roku 1928 zorganizowano 4-tygodniową wycieczkę do Hiszpanji pod przewodnictwem prezesa oddziału p. prof. Kilarskiego. Projektowana w roku 1930 wycieczka polskim statkiem do państw bałtyckich, nie doszła do skutku, z powodu trudności materjalnych. P. prof. Kilarski opracował także przewodnik po Poznaniu, a podczas Powszechnej Wystawy Krajowej zarząd oddziału przygotował kongres krajoznawczy i zjazd kół krajoznawczych młodzieży. W roku 1929/30 zaznaczył się jakby pewien zastój.

Spoglądające na blisko 20-letni okres działalności na terenie Ziem Zachodnich, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze spełniło dobrze swój obowiązek, a działalności ubiegłego i bieżącego roku wypada poświęcić jeszcze kilka słów osobno. (kl)

Wycieczki Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego na Gopło i Kujawy. Uczestnicy wycieczki na tle starożytnego romańskiego kościółka św. Prokopa w Strzelnie. (Fot. Bol. Błażejewski).

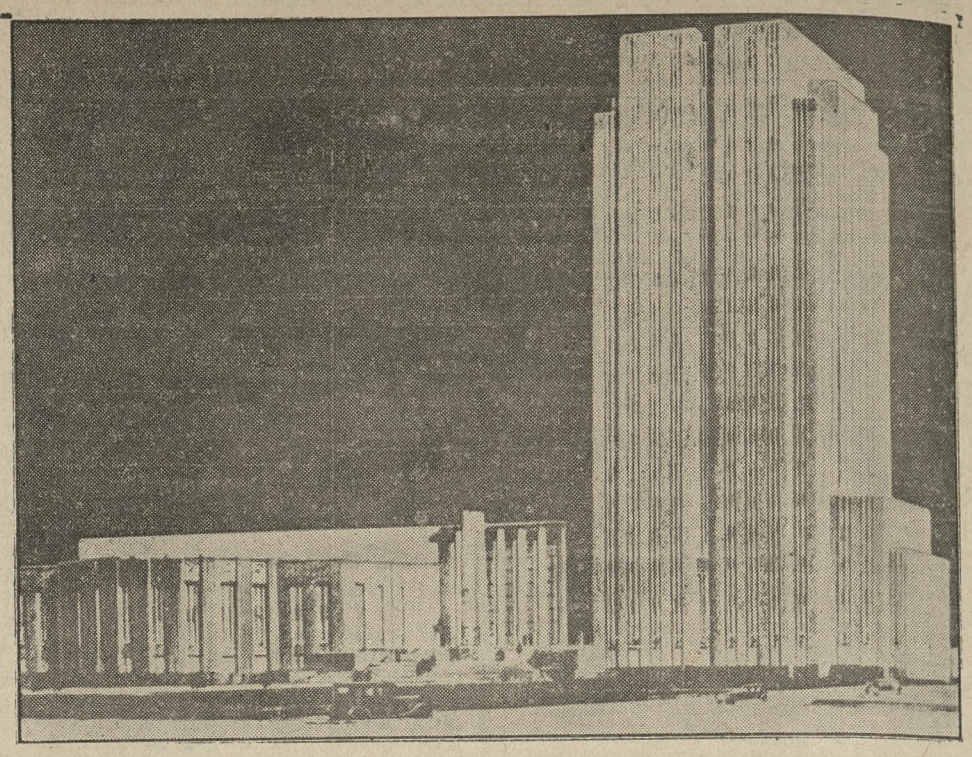

Zdjęcie przedstawia wybitnie współczesny naturalnie amerykański ratusz w stanie Dakota. „Skromny" ten budyneczek kosztował zaledwie... 50 miljonów dolarów, a jest ponoć skonstruowany z materjału zupełnie odpornego na ogień.

O kradzież i paserstwo książek

W księgarni św. Wojciecha ginęły w latach 1930 i 1931 w niewytłumaczony sposób różne książki. Przypadkiem tylko wyszło na jaw, że sprawcami kradzieży byli niejaki J. Nowak i Heljodor J. (Al. Marcinkowskiego 11), zatrudnieni w wspomnianej księgarni. Dalsze dochodzenia ustaliły, że w rozsprzedaży książek byli im pomocni Franciszek E. (Poplińskich 9), Tadeusz Staniszewski, Strzałowa 3, oraz bracia Tadeusz i Ludwik T. (Strzałowa 6). Książki sprzedawano w składach antykwarycznych.

Przeciwko wyżej wymienionym toczyła się dziś w sądzie okręgowym w Poznaniu rozprawa sądowa, której przewodniczył sędzia Maciejewski, oskarżał prokurator Pasikowski. Ponieważ Nowak jest zawodowym alkoholikiem i obecnie przebywa w zakładzie, przeto sąd sprawę jego postanowił wyłączyć dla osobnej rozprawy do czasu, kiedy wpłynie orzeczenie rzeczoznawcy psychjatry. Według aktu oskarżenia, księgarnia św. Wojciecha poniosła stratę w wysokości conajmniej 10 tys. zł. Pozostali oskarżeni stanęli znów pod zarzutem świadomego udzielenia poparcia sprawcom kradzieży. Oskarżony Franciszek E. często od teścia (Nowaka) otrzymywał książki do sprzedaży, lecz nigdy nie przypuszczał, aby one pochodziły z kradzieży. Teść mu zawsze mówił, że dostał je z księgarni okazyjnie, bo były nabyte w pewnej masie upadłościowej. Książki te zanoszono do różnych antykwarjatów, a m. in. także do antykwarjatu prof. Ostrowskiego. Franciszek E., mając książki od teścia, często wyręczał się innemi osobami, które je sprzedawały. Staniszewski przyznaje, że sprzedawał książki dla jakiegoś Kuplera, który je przywiózł rzekomo z Gdańska, gdzie ojciec posiada księgarnię.

Świadek prof. Ostrowski, właściciel antykwarjatu, przypomina sobie, że niektórzy z oskarżonych przychodzili i sprzedawali książki, które on wzgl. personel nabywał. Przeważnie przychodził Franciszek E., który mówił, iż jest domokrążcą i z tego powodu bardzo tanio kupuje od ludzi książki. Franciszek E. zaprzecza jednak temu, twierdząc, że kupował od prof. Ostrowskiego książki, a nie sprzedawał.

Przewodniczący: Ile pan od Franciszka E. mniejwięcej nabył książek?

Świadek: Tego nie wiem.

Przewodniczący: — Co, pan nie prowadził żadnej ewidencji — przychodzi pan na rozprawę bez wyciągu?

Świadek tłumaczy, że ponieważ on był podejrzany także o paserstwo, przeto wszystkie te zakwestjonowane książki znajdują się jeszcze na policji i dlatego nie mógł sporządzić należytego wykazu. Przypuszcza wszakże, że może około 100 książek Franciszek E. mu sprzedał. Dalej tłumaczy się świadek tem, że dokładnie pamiętać nie może, bo rocznie zakupuje 100.000 książek.

Przesłuchano poza tem dyrektora księgarni św. Wojciecha, p. St. Gąsiorowskiego, który obciążył Nowaka. W dalszym ciągu przesłuchano świadków B. Urbańskiego, H. Późniaka i Eggertową.

Prokurator Pasikowski domagał się dla Staniszewskiego 8 miesięcy, a dla reszty po 5 miesięcy więzienia.

Sąd wymierzył Staniszewskiemu karę więzienia przez 5 miesięcy z § 242 k. k. i karę tę warunkowo zawiesił na lat 5. Inni oskarżeni z powodu braku dostatecznych dowodów winy i zbyt młodego wieku zostali uwolnieni od kary. (z)

Sekta kościoła „narodowego"

pod opiekuńczemi skrzydłami niemieckiemi

Polska Kat. Ag. Pras. donosi:

Naczelny organ polsko-narodowego kościoła Farona, „Polska Odrodzona" przynosi w numerze 14 br. sensacyjną wiadomość z „konsystorza" tej sekty, że z dniem 12 lipca br. zwolniono ze stanowiska „kanclerza kurji" dr. Salamona, który za wiedzą i zgodą „konsystorza" przeszedł pod jurysdykcję starokatolickiego arcybiskupa dr. Mooga z Bononji i objął stanowisko starokatolickiego proboszcza w Łaziskach śl.

A więc nie bylejaki członek, lecz sam „kanclerz" sekciarskiej kurji, która na swem sztandarze wypisała „spolszczenie" Kościoła katolickiego, oddaje się dobrowolnie pod władzę Niemca, zamieszkałego aż hen nad Renem i władza „narodowego" Kościoła nietylko nie przeszkadza temu, ale wyraźnie zgadza się na takie zaprzaństwo. Ciełakawy patrjotyzm „narodowego" kościoła!

Nadzieje

— O czem tak marzysz, drogi mój Lejzone?

— Ja miszlę, co przy panowaniu bebeków doczekam sze naszego Szlomcia juko wojewodę na Pomorzu!

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

O ŚMIERĆ MICKIEWICZA

Warszawa, 2 września.

Toczy się dalej dyskusja nad ponownie wysuniętem niedawno pytaniem, czy Mickiewicz umarł śmiercią naturalną, czy też został otruty? Wersje takie istotnie po zgonie poety krążyły. Czytelnicy przypominają sobie, że w dyskusji tej wyłoniło się wiele poglądów i przypuszczeń, a to na podstawie ogłoszonej przez „Ruch Literacki" relacji pułkownika Bednarczyka, jednego ze świadków choroby Mickiewicza. W Krakowie ogłoszono opowiadanie emigranta Sawiczewskiego, który był wtenczas w Konstantynopolu i twierdził, że Mickiewicz zmarł na chorobę żołądka, wywołaną niestrawnemi potrawami na obiedzie u Sadyka paszy. W Krakowie również dr. Roman Brandstaetter, autor pracy o żydowskim legjonie Mickiewicza, powołał się na urzędowe dokumenty lekarskie z Konstantynopola i na ich podstawie wyraził pogląd, że Mickiewicz zmarł śmiercią naturalną. W Warszawie znany historyk literatury p. Jan Lorentowicz również staje w rzędzie niewierzących w otrucie. „Myśl Narodowa", której pierwszy wywód obszernie przytoczyłem, nie wyklucza hipotezy otrucia, kierując wszakże poszlaki nie przeciw polskim kołom emigracyjnym, jak to uczynił w swoim artykule p. Boy-Żeleński, lecz przeciw sferom żydowskim, które — jak „Myśl Narodowa" obszernie wykazywała — mogły mieć interes w tem, aby legjon żydowski nie doszedł do skutku.

Należy teraz zanotować przyczynek, jakiego dostarcza młody historyk, p. Stanisław Łukasik z Krakowa, który bada dzieje emigracji polskiej na Wschodzie i, przeszukując archiwa rumuńskie, znalazł nieznane, po francusku pisane pamiętniki Sadyka paszy (u którego był Mickiewicz w obozie w Burgas), a w nich taki zapisek:

Cholera czyniła spustoszenia w Konstantynopolu. Adam Mickiewicz czuł już lekkie niedomaganie i jego towarzysz i przyjaciel Służalski, chcąc przerwać radykalnie chorobę, kazał usmażyć mu tłustą kaczkę w sosie kiszonej kapusty, a jako napój podano mu flaszkę starego miodu. Po zjedzeniu i wypiciu tego bohaterskiego lekarstwa, które Służalski nazywał kozackiem lekarstwem, nastąpił piorunujący atak cholery, który zakończył się po kilku godzinach śmiercią naszego poety narodowego, wieczystej chwały narodu...

Co do przyczyny zgonu p. Łukasik zaznacza, że „hipoteza o otruciu poety jest jeszcze śliska" i „postać ks. Czartoryskiego nie mogłaby być żadną miarą wplątana w tę aferę". Należy dodać, że zapisek ten zgadza się z opowiadaniem Sawiczewskiego o niestrawnych potrawach, jakie Mickiewicz na obiedzie obozowym był spożył. Nowością jest to, że owe ciężkostrawne potrawy były poecie zalecone przez Służalskiego, jako „kozackie lekarstwo".

Obecnie „Myśl Narodowa" rozpatruje dalej całą sprawę, wychodząc z założenia, że „gdyby była możliwość zdobycia prawdy, wyjawienie jej leżałoby w interesie rozumienia przez Polaków ich historji porozbiorowej, pogłębiony byłby rys tragiczności tych dziejów". Co do samej hipotezy, to oświadcza przez usta redaktora Zygmunta Wasilewskiego, że „te relacje, które mamy o chorobie i śmierci Mickiewicza nie kładą bynajmniej tamy przypuszczeniom o otruciu". W tym związku warto przeczytać przytoczone przez p. Lorentowicza zaświadczenie np., jakie wydał o zgonie Mickiewicza „doktór wojsk tureckich", ów Gembicki, o którym wspomina Bednarczyk, a który nazywał się istotnie Rosenstrauch, był Żydem i nie tyle „doktorem", ile „dentystą i pedykurem", jak zaświadcza list pani Gropplerowej, obecnej wtedy w Konstantynopolu. Otóż ów Gembicki, tytułując się w tym dokumencie doktorem medycyny, „poświadcza, że Adam Mickiewicz zmarł w jego ramionach dnia 26 listopada 1855 r. z powodu choroby, do której dołączyło się uderzenie krwi do głowy". W ten sposób „świadectwo lekarskie" Gembickiego ani nie wymienia choroby, na jaką denat umarł, ani nie określa przyczyn owego uderzenia krwi do głowy. Był to ten sam Rosenstrauch-Gembicki, który na wezwanie Bednarczyka nie chciał przyjść do chorego Mickiewicza, a poszedł dopiero pod groźbą pistoletu i wyrzekając: „Powiedzą, żem go zabił".

Dodaje jeszcze „Myśl Narodowa", że poeta Karol Brzozowski, który widział jego zwłoki na katafalku, nic nie wspomina o cholerze, a pani Gropplerowa utrzymywała, że nie było wówczas epidemji w Konstantynopolu. „Najciekawsze — zaznacza „Myśl Narodowa" — skąd się wzięła legenda o epidemji" i rzuca przypuszczenie, że „słowo: cholera przyczepione było do tej katastrofy, jako wyjaśnienie strasznych kurczów przedśmiertnych, jakich ludzie byli świadkami". Co do sprężyny, która działała w tej sprawie, zaznacza „Myśl Narodowa", że „psychologicznie trudno sobie wyobrazić, żeby Polak (do tego szlachetny) mógł się targnąć na życie Mickiewicza. Natomiast wróg narodu mógł w tych warunkach wymierzyć cios w samo serce Polski".

Co do dokumentów, tyczących się przyczyn zgonu Mickiewicza, to p. Boy-Żeleński zaznacza obecnie w „Wiadomościach Literackich", że o dokumentach tych opowiadano mu, jako o znajdujących się w dwóch bibljotekach prywatnych, mianowicie w bibljotece Pawlikowskich w Medyce, oraz w bibljotece Czartoryskich w Krakowie. Informatorem był literat, który twierdził, że słyszał o tych dokumentach od właściciela bibljoteki medyckiej. Tenże sam literat dowiedział się przed kilku dniami od pewnego młodego historyka, że tegoż historyka przyjaciel i kolega widział w bibljotece Czartoryskich dokumenty, mające stwierdzać otrucie, którego dokonano, biorąc za pozór lekką cholerynę, na którą chorował wtedy Mickiewicz. Rzecz zapewne potoczy się dalej po tym torze i trzeba będzie losy tej sprawy dalej śledzić. Z drugiej strony np. p. Lorentowicz odnosi się do ewentualnych dokumentów zgóry sceptycznie. Przypuszcza, że jeżeli nawet istnieją, to „mają napewno charakter niedorzecznej plotki emigracyjnej, wysnutej z niezupełnie ścisłych i niezupełnie jednakowych relacyj o ostatnich godzinach życia Mickiewicza, zapisanych lub rozgłaszanych przez Polaków, którzy byli świadkami agonji wielkiego poety". Mamy więc jeszcze jedną hipotezę do tylu innych. T. W.

FENIKS Z BETONU

Kraków, 2 września.

Donosiłem o dyskusji, jaka się wszczęła nad wybudowanym na rogu ul. św. Jana i Rynku Głównego olbrzymim domem Tow. asekuracyjnego „Feniks". Z kolei zabrał w niej głos twórca projektu, p. Szyszko Bohusz i — jak nietrudno odgadnąć — wyraził dla tej budowli zupełne uznanie. Poglądy, jakie przy tem ogłosił w interwiewie z „Głosem Narodu" posłużyły zasłużonemu historykowi sztuki, dr. Stanisławowi Tomkowiczowi, do rozprawienia się nie z samemi zasadami architektonicznemi p. Szyszki-Bohusza, lecz z twierdzeniem jego, jakoby zasady te istotnie były przy „Feniksie" zastosowane. P. Szyszko-Bohusz mówił o „spokoju mas, proporcji podziałów i dużych płaszczyznach". Dr. Tomkowicz stwierdza, że fasada jest pokrajana i przepruta otworami okien, które ciągną się, pozornie bez przerwy, przez cztery piętra. Gdzie tu „spokój"? „Duże płaszczyzny", to nie mur, ale tafle szklane, które tworzą dla oka nie oparcie, ale olbrzymią próżnię. Taksamo ma być „dużą płaszczyzną" attyka, a jest dziwacznie powyginana i poprzerywana co kilka metrów strzelającemi w górę słupami, które niczego nie dźwigają. Jeżeli idzie o „logikę, konstruktywność i prostotę" o której mówił p. Szyszko-Bohusz, autor tego budynku, to trudno ich dopatrzeć tam, gdzie np. wielka i ciężka fasada z takąsamą attyką spoczywa na parterze z samych tafel szklanych. Widz ma wrażenie, że wszystko to musi się zawalić, bo taki ciężar wisi na próżni. Najcenniejszem jest twierdzenie p. Szyszki-Bohusza, że „nieprzerwane rzędy okien z dołu do góry, są tylko jakby filary na których spoczywa masa kamienicy". Słusznie na to replikuje dr. Tomkowicz, że d z i u r y nie mogą robić wrażenia f i l a r ó w, które coś podpierają!

Wystąpienie dr. Tomkowicza sprowadziło dyskusję na właściwy tor, bo, jak często bywa, groziła przesunięciem na mylny teren. P. Szyszko-Bohusz i paru jego zwolenników stawiają sprawę tak, jak gdyby przeciwnicy „Feniksa" opierali się wogóle wejściu na Rynek nowej architektury i jakby przemawiali za naśladowaniem architektury dawnej, już na Rynku reprezentowanej. Tymczasem wcale nie o to idzie, lecz o to, że budowla p. Szyszki-Bohusza jest niedociągnięta właśnie ze stanowiska architektoniki współczesnej, jej konstruktywności, logiki itd. Gdyby była doskonałą w tym swoim rodzaju, nie raziłaby w swem otoczeniu i podnosiłaby to jedyne w swoim rodzaju dzieło sztuki, jakiem jest Rynek krakowski, zamiast je obniżać przez to, że się z całości wyrywa i swoim własnym kanonom nie odpowiada. Nikomu nie chodzi o „pastiszowanie", takie jakie uprawiano w Norymberdze, budując nowe gmachy jako falsyfikaty średniowiecza i odrodzenia. Niech będzie architektura nowa i najnowsza, ale artystyczna sama w sobie, a wówczas niezawodnie sharmonizuje się z otoczeniem, jeżeli autor projektu będzie o niem pamiętał i w granicach stylu współczesnego do całości Rynku się zastosuje, co jest zupełnie możliwem.

Powie ktoś, że dyskusje te są już akademickie, bo domisko stoi i chyba się nie zawali tak rychło. Jest to prawda, lecz hałas, chociaż po niewczasie, obudzi czujność opinji i zapobieży na najbliższą przyszłość podobnym wiwisekcjom na uroku Krakowa. Jak wszyscy to czują, najlepszy dowód, iż obecny zarząd gminy odżegnywuje się za pomocą komunikatu magistratu od odpowiedzialności za to zeszpecenie miasta, twierdzi mianowicie, że objął miasto w lipcu 1931, więc nie mógł mieć wpływu na projekt, gdyż plany zostały zatwierdzone przeważnie w r. 1920, zaś ostatnia ich część w czerwcu 1931. K. T.

Katedra w Katowicach. Dnia 4 września r. b. odbędzie się w Katowicach, podczas zjazdu episkopatu z całej Polski, poświęcenie kamienia węgielnego pod katedrę. Będzie to ,jak wiadomo, gmach olbrzymi, zbudowany z zastosowaniem najnowszych zdobyczy architektonicznych, a ozdobia go monumentalne rzeźby. Fundamenty, już położone, dają wyobrażenie o rozmiarach świątyni. W ostatnim swoim numerze „Jlustracja Polska" podaje zdjęcie fotograficzne fundamentów, widzianych zgóry, oraz podobiznę gmachu Kurji Biskupiej katowickiej, który jest już pod dachem i będzie również poświęcony w czasie pojutrzejszego zjazdu.

ŻYCIE KULTURALNE

UROCZYSTOŚCI KU CZCI WYSPIAŃSKIEGO W POZNANIU

Na koniec listopada roku bieżącego przypada, jak wiadomo, 25-ta rocznica zgonu Stanisława Wyspiańskiego. Polska kulturalna przygotowuje się do uczczenia tego żałobnego dnia w sposób godny pamięci i wielkiego poety i artysty.

Poznań stanie oczywiście w rzędzie tych środowisk, które przedsiębiorą obchody pamiątkowe. Jak się dowiadujemy, za inicjatywą p. Prezydenta Ratajskiego utworzy się poznański komitet obchodowy, aby dać wyraz czci, jaką żywi miasto Poznań i cała Polska Zachodnia dla genjuszu poety. Komitet ten, do którego będą zaproszeni przedstawiciele nauki, sztuki itd. zajmie się formą i treścią manifestacyj, jakiemi weźmiemy udział w żałobnem święcie całej Polski.

TEATR

Ile Warszawa płaci na teatry? Piszą nam z Warszawy: W budżecie miejskim na rok przyszły znajduje się w preliminarzu rozchodów suma 3.045.483 złotych na teatry miejskie, które miejskiemi już nie są, ja kwiadomo, bo dramatyczne objął w dzierżawę p. Krzywoszewski, operę zaś prowadzi spółka artystów na własne ryzyko. Skąd więc taki ogromny wydatek, który np. w porównaniu z rokiem 1928/9 wynosi ledwie o 800.000 mniej, pomimo że wówczas deficyt teatralny dochodził już do swego apogeum?

Przyczyna bardzo prosta. Na budżet teatralny zostały wpisane emerytury pracowników i artystów, które wynoszą zgórą dwa miljony złotych! Drugą wielką pozycją jest zakup tanich przedstawień dla młodzieży itd., który pochłonie zgórą pół miljona. Wreszcie administracja gmachów i majątku teatrów będzie kosztowała 423 tysiące. Właściwie więc budżet teatralny powinien wynieść niecały miljon, wynikający ze zesumowania 2 ostatnich pozycyj, za śemerytury powinny pójść na rachunek emerytur miejskich wogóle. Wtedy byłoby to jaśniejsze i nikt nie byłby w błędzie, że Warszawa aż tyle łoży na teatry, których nie prowadzi. (tw)

Teatr imienia Hauptmanna powstał we Wrocławiu i będzie otwarty uroczyście w obecności Gerharda Hauptmanna (pochodzącego ze Śląska, jak wiadomo), który pojawi się w otoczeniu wybitnych pisarzy i artystów: m. in. mają przybyć Elżbieta Lehmann, Reinhardt, z malarzy Kaethe Kollwitz i Maks Liebermann.

NAUKA

Czy rozwój nauki polskiej spowodowali Niemcy. W nadesłanym nam łaskawie przez prof. dr. Józefa Kostrzewskiego artykule pod powyższym tytułem zaszło przestawienie paru słów, wskutek czego zniekształciło się jedno zdanie u dołu drugiego łamu. Ma ono poprawnie brzmieć jak następuje: „Cieszkowskiego, głównego założyciela Niemieckiego Towarzystwa Filozoficznego, powstałego w r. 1843, czy pastora Jabłońskiego, założyciela Akademji Umiejętności w Berlinie i tylu innych".

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wykłady o malarstwie polskiem odbędą się w Muzeum Wielkopolskiem w niedziele 11, 18 i 25 oraz we wtorki 13, 20 i 27 bm., wreszcie w niedzielę 2 października i wtorek 4 tegoż miesiąca. Przedmiotem wykładów, wygłoszonych przez asystentkę nauk. Muzeum Wielkopolskiego p. Romanę Szymańską, będzie rozwój malarstwa polskiego od epoki stanisławowskiej aż po ostatnią dobę. Kolejno idąc, dwa pierwsze wykłady obejmą epokę klasyczną, dwa dalsze malarstwo batalistyczne i historyczne wieku XIX, trzecia dwójka pejzaż polski z XIX i początku XX wieku, wreszcie ostatnia dwójka impresjonizm polski Wykłady odbywać się będą w salach Muzeum, gdzie mieści się obecnie wystawa malarstwa polskiego, opłata 50 groszy od osoby. Dla towarzystw i związków z prowincji, które zgłoszą się do prelegentki, mogą być urządzone specjalne wykłady, obejmujące całość wy' wr.

MUZYKA

Autor opery „Quo Vadis" umarł. Z Paryża piszą nam: Jan Nougués liczył lat 57 i był właściwie autorem jednego dzieła, tj. opery „Quo Vadis", która zawdzięczała swój chwilowy sukces nietyle muzyce, dość zręcznej ale niskiego lotu, ile popularności sienkiewiczowskiego arcydzieła. Ukazała się bowiem w apogeum tej powieści, gdy „Quo Vadis" było dzięki przekładom na ustach wszystkich W Polsce wystawiał operę Nouguésa tylko Lwów, jak się zdaje. Zagranica wynurzała się po wojnie parę razy, ale z żałosnym rezultatem Ostatnio jakiś teatr francuski, widząc że publiczność zupełnie nie przychodzi, ogłosił, że w scenie cyrkowej wystąpi słynny pogromca lwów z klatką swoich ryczących pupilów. Stało się tak w istocie, lecz pustki trwały dalej. Odtąd „Quo Vadis" skonało, zdaje się, definitywnie. (ps)

Poznański Instytut Muzyczny, prowadzony przez prof. Eugenjusza Sokołowskiego przy udziale sił pedag. jak pp. L. Marek-Onyszkiewiczowa, — M. Szrajberówna, M. Swierzyński, W. Wiechowiczowa, Dr. K. Zieliński i in., a mieszczący się przy ul. Ogrodowej nr. 4, otworzył filję dla mieszkańców Łazarza, przy ul. Matejki 58.

Róże dla Paderewskiego. Z Paryża donoszą nam: Czasopismo „Aux Ecoutes" donosi, że gdy w czasie ostatniego pobytu Paderewskiego w Brukseli odbył się w pałacu królewskim obiad na cześć znakomitego artysty, urządzony w ścisłem gronie zaproszonych, królowa spóźniła się trochę z przyjściem i wchodząc, trzymała w ręku trzy róże. Wręczyła je Paderewskiemu ze słowami: „Zerwałam je dla Pana". Gdy nazajutrz Paderewski, żegnany uroczyście na dworcu, wsiadał do pociągu, trzymał w ręku róże królowej. (ps)

ZA TYDZIEŃ PIERWSZY KONCERT SYMFONICZNY.

W niedzielę dnia 11 bm., więc od jutra za tydzień rozpoczyna Orkiestra Symfoniczna miasta Poznania drugi sezon swych koncertów, które w zeszłym sezonie cieszyły się takiem powodzeniem i uznaniem. Program inauguracyjny składa się wyłącznie z dzieł kompozytorów polskich i obejmuje: koncert fortepianowy e-moll Chopina, trzecią symfonję Witolda Maliszewskiego, suitę „Switezianka" Eugenjusza Morawskiego i polonez triumfalny Zarębskiego, instrumentowany przez A. J. Maklakiewicza.

Dyryguje koncertem prof. Zygmunt Latoszewski. Solistką jest p. Wanda Piasecka, która w przerwie między pracami w Paryżu, gdzie ma miejsce stałego pobytu, znajduje się w Poznaniu i którą kierownictwo koncertów na wieczór inauguracyjny pozyskało.

Książki nadesłane

Henryk Glass: „Na szlaku chudego wilka". Z podziemi ku Polsce. Z przedmową generała broni Józefa Hallera, b. przewodniczącego Z. H. P. Nakład księgarni św. Wojciecha, Poznań—Warszawa—Wilno—Lublin.

Tadeusz Dołęga-Mostowicz: „Ostatnia brygada". Powieść współczesna. Warszawa, 1932. Tow. Wydawnicze „Rój".

Efektowny pomnik na Placu Operowym w Paryżu. Jego nadmiernie bliskie sąsiedztwo z domami jest wynikiem figla fotografa.

Cud morza

W oberży — Wodna zjawa — Chytry papa

Pomysłowi są ludzie na... Azorach! Dowodem tego następujące wydarzenie, barwnie opisane w jednem z pism francuskich:

Kilka lat temu, Joao Bernardes — „papa Bernardes", jak go powszechnie nazywano, właściciel oberży w wiosce Picoa na Azorach, wbiegł zdyszany do pokoju gościnnego swojej gospody i zgromadzonym tam gościom zakomunikował niesamowitą wieść: „Widziałem w morzu syrenę!"

Zakotłowało się w izbie i ze wszech stron posypały się wołania i głosy: Niemożliwe! chcemy zobaczyć — prowadź nas papo! Poszli. Była piękna, jasna noc księżycowa i całe towarzystwo żywo dysputując i gestykulując, skierowało się nad skalisty, poszarpany brzeg morski, o który szumiąc rozbijały się szerokie fale oceanu. Zatrzymano się nad urwiskiem.

— Tam! — szepnął papa Bernardes, wskazując na wyłaniającą się z wód rafę skalną. Minuta, dwie — nic... jeno dysząca głęboka pierś bezmiaru wód, osrebrzona blaskiem miesiąca.

Wtem, głośniejsze uderzenie fali o skałę, głuchy plusk wody i z głębin wynurzyła się najprzód głowa spowita w opadające na ramiona sploty, potem biust kształtny i na koniec — trudne do wiary — lśniący łuskami rybi ogon! Syrena powoli wciągnęła się na rafę i zwinąwszy ogon, siadła na oślizgłej skale. Widzowie przez chwilę oniemieli, pożerając oczami cudną zjawę wodną. Potem nastąpiła wrzaskliwa namiętna wymiana zdań!... Nimfa, usłyszawszy krzyki, przeraziła się i niebawem zsunęła się w głębię.

Działo się to przed pięciu laty. Od tego czasu Syrenę widywano często. Wieść o „dziewicy morza" rozeszła się po szerokim świecie i do wioski Picoa poczęły ściągać rzesze ludzkie, żądne ujrzenia tajemniczego zjawiska. Pewnej nocy nimfa przywiodła towarzyszkę i przez kilkanaście minut obie urocze istoty igrały na falach wodnych społem.

Napływ podróżnych do Picoa wzrastał z roku na rok i gospoda papy Bernardes wręcz „pękała" od tłumów zjeżdżających gości. To też „papa" postanowił wyzyskać korzystną konjunkturę i wnet stanął obszerny komfortowo urządzony „Hotel Bernardes", dokąd ściągali liczni bogacze, globtroterzy, a nawet mężowie nauki, z wszystkich zakątków świata, dla naocznego stwierdzenia „Cudu Atlantyku". Codziennie, po zachodzie słońca, zaludniały się strome brzegi wyspy, gdy tymczasem papa Bernardes, siedząc przy kasie, zwijał rulony złota i srebra i układał w grube paczki banknoty.

I świetny interes szedłby dalej — gdyby nie głupie wścibstwo policji!... Oto kiedy pewnego wieczoru nimfy igrały w najlepsze, z niedalekiej przystani wypłynęła motorówka strażnicza i kryjąc się za zwałami skał nadbrzeżnych, podkradła się do miejsca syrenich zabaw. Zoczywszy zbliżającą się łódź, „istoty wodne" salwowały się ucieczką, dając nura w morskie odmęty, atoli przedstawiciele „praworządności" nie dali za wygraną i cierpliwie czekali, aż wodne twory wypłyną dla zaczerpnięcia powietrza i wówczas, manewrując przebiegle, pochwycili obie rybo-dziewice.

W rezultacie okazało się, że były to córki przemyślnego papy Bernardes, obie doskonałe pływaczki, których piękne rybie ogony były własnoręcznem dziełem mamy Bernardes. Podobno początkowo genjalny „trick" obliczony był jedynie na sensację lokalną, ale wnet „papa" spostrzegł, że ów kawał można zużytkować w znacznie szerszym zakresie i dobrze na nim zarobić. Tak też uczynił i dziś jest posiadaczem solidnej fortuny. Przytem nikt żalu i pretensji do „papy" nie ma, gdyż i jego współmieszkańcy na „cudzie morza" niezgorzej wyszli, zaś policja w braku odpowiedniego „paragrafu" musiała „figiel" papy puścić płazem. Kr.

Uprowadzenia... dla oszczędności

W okolicy Smyrny zwiększyła się ostatniemi czasy ilość wypadków porywania młodych dziewcząt z domów rodzinnych. Zaniepokojony ogół uspokoił się dopiero po wyjaśnieniu, że uprowadzenia te nie mają żadnych cech gwałtu, lecz są, jako oryginalny skutek gospodarczego kryzysu, czynione dla oszczędności. Według odwiecznej tradycji rodzice narzeczonej pary obowiązani są do wydania z okazji zaślubin wielkiej uczty weselnej, na które to wielkie jedzenie, mające trwać kilka dni, powinni być zaproszeni wszyscy najbliżsi i najdalsi krewni, przyjaciele, powinowaci i znajomi. Ponieważ uczta taka, która obowiązkowo musi być obfita i wspaniała, pochłania conajmnej połowę posagu, który w obecnych czasach jest mniej niż mały, godzą się po cichu rodzice, zamiast na urządzenie uczt weselnych na mistyfikację porwania narzezonej. Obie rodziny schodzą się i układają uprowadzenie, po którem już nie można urządzać uczty. Oczywiście, że porwanie odbywa się wówczas bez żadnej przeszkody. Jedynie oszukanymi są tu mieszkańcy wiosek i znajomi, którzy nadarmo cieszą się na gratisowe jedzenie. S. F.

Tajemnicze dzwonki telefoniczne Kreugera

Ostatnio, gdy w prywatnym gabinecie Kreugera zebrała się komisja, badająca sprawy jego koncernu, wydarzył się dziwny wypadek. Komisja usadowiła się wokoło olbrzymiego biurka zmarłego króla zapałczanego, na stole porozkładane były różne papiery, stało też na stole 8 aparatów telefonicznych. Sześć aparatów miejskich, dwa wewnętrzne; — dzięki tym aparatom Kreuger mógł porozumiewać się w każdej chwili ze światem. Po jego śmierci telefony te zostały odłączone od sieci miejskiej i stały bezużytecznie.

Dyskusja była gorąca. Członkowie spierali się co do przebiegu tajemnych tranzakcyj giełdowych, które Kreuger przeprowadził niedawno przed śmiercią — imię zmarłego zostało kilkakrotnie wymienione. Nagle — jeden z wyłączonych telefonów zadzwonił. Zdumieni członkowie komisji spojrzeli po sobie. Aby odmalować ich uczucia, należy przedewszystkiem zaznaczyć że w Szwecji wielu ludzi nie wierzy w śmierć Kreugera i sądzi, że ukrył się tylko i zniknął z widowni.

Jeden z obecnych ujął telefon: „Hallo, kto mówi" — głucha cisza była jedyną odpowiedzią. Wobec tego pan X. odłożył słuchawkę na statyw. Zdumieni panowie stwierdzili raz jeszcze, że połączenia telefoniczne zostały przerwane. Ktoś wygłosił przypuszczenie, że to zaszła jakaś dziwna pomyłka — i powrócono do pertraktacyj. Nagle telefon zadzwonił poraz drugi. Jeden z panów ujął znowu słuchawkę — ale powtórzyło się to samo co i poprzednio: cisza była jedyną odpowiedzią. Teraz spróbowali członkowie komisji połączyć się z którymś z wyłączonych telefonów przy pomocy innych aparatów: ale usiłowania te spełzły, rzecz prosta na niczem. Wszystkie te telefony były i pozostały — martwe. Można sobie łatwo wyobrazić, że wśród zebranych zapanowało pewne zdenerwowanie. Pod wpływem tego nastroju obecni zaczęli przypominać sobie okoliczności, towarzyszące śmierci Kreugera w Paryżu. Ktoś rzucił przypuszczenie, że, ostatecznie śmierć Kreugera może być prostym bluffem, możliwem jest, że Kreuger przebywa jeszcze na ziemi.

W chwili, gdy zdanie to zostało wypowiedziane telefon zadzwonił poraz trzeci. Tym razem dzwonek ten zabrzmiał tak przeraźliwie, że niektórzy z pośród obecnych zerwali się przerażeni ze swych miejsc. Czekano chwilę — ale aparat dzwonił dalej. Wyglądało to na sygnał, że ktoś chce gwałtownie poczynić pewne zwierzenia konferującym. Na nerwowe zapytanie — „Kto mówi?" — odpowiedziała znów niezmącona cisza. Czyjąś uwagę zwróciło to, że dzwonek przestał dzwonić w tej samej chwili, w której kilku obecnych powstało od stołu. Wobec tego jeden z panów wpadł na myśl, że być może istnieje jakieś połączenie między biurkiem i telefonem

Okazało się, że jeden z telefonów posiadał rzeczywiście połączenie z kontaktem umieszczonym w blacie biurka i ukrytym tak umiejętnie, że nikt go dotąd nie zauważył. Gdy jeden z panów oparł się przypadkowo łokciem o ten kontakt, telefon zaczął dzwonić. To samo było i uprzednio przyczyną tajemniczych dzwonków Po tem odkryciu można przypuszczać, że Kreuger posługiwał się fingowanemi rozmowami telefonicznemi. Podczas jakiejś rozmowy z jakiemś wielkiem konsorcjum mógł przyjmować oferty lub zamówienia kolosalnych rozmiarów i przeprowadzać miljonowe tranzakcje aby olśnić swego słuchacza. Podobno zdarzało się to nieraz.

Z romansów kryminalnych każdy zna ten trick — ale to, że udało się Kreugerowi przeprowadzać takie rzeczy w rzeczywistości może być tylko miarą zaufania, jakiem go otaczano. Nikt z ludzi, którzy mieli zaszczyt być przyjętymi przez króla zapałczanego, nie odważyłby się pomyśleć choćby o tem, że ten potentat finguje niesłychane transakcje, których rozmiary tak oszołomiały jego słuchaczy.

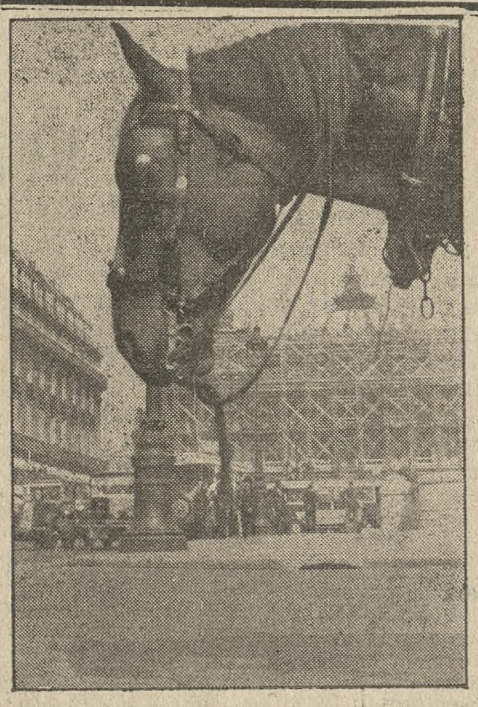

Ostatni „Mohikanie". W centrum Nowego Jorku istnieje jeszcze taki conajmniej niezwykły „przybytek" pod postacią kuźni i kowala, u którego zmieniają „żelazne obuwie" ostatni czworonożni epigoni

Tragiczne dzieje pierwszego okrętu transatlantyckiego

Czasopismo monachijskie „Münchener N. Nachrichten" zamieściło w jednym z ostatnich numerów dłuższy artykuł, poświęcony dziejom pierwszego okrętu transatlantyckiego, którego plan budowy złożył słynny inżynier Isambard Kingdom Brunel towarzystwu „Australian Steam Navigation Company" w 1852 roku, czyli przed 80 laty.

Budowa okrętu po kilku latach pracy w stoczniach Millwall na Tamizie, ukończona została w r. 1857. Matką chrzestną „Great Eastern" była księżna Newcastle, a niezliczone tłumy publiczności zgromadziy się nad Tamizą w oczekiwaniu opuszczenia na wodę pierwszego transatlantyckiego olbrzyma. Okręt ten, o pojemności 27.500 tonn i o wymiarach 207×25×8 metrów, gościł dnia tego na swych pokładach około 5000 pasażerów, którzy jednakże zrezygnować musieli narazie z podróży, gdyż okazało się, że dno okrętu uległo zdeformowaniu w ciągu zbyt przewlekłej budowy Kiedy po kilku tygodniach ponowiono próby spuszczenia okrętu na wodę, maszyny z kolei odmówiły posłuszeństwa.

Przebudowa okrętu trwała przeszło rok. Twórca pierwszego olbrzyma, inż. Brunel, padł przy pracy rażony apopleksją dnia 5 września 1859 roku, a w cztery dni później opuszczono okręt na wodę. Przy tej jednak okazji pękł kocioł i 10 marynarzy straciło życie. Ostatecznie 15 września 1859 roku wyruszył „Great Eastern" w pierwszą podróż przebywając drogę z Southampton do New-Yorku w rekordowym czasie 11 dni. W traktacie tej pierwszej podróży zmarł jednak komendant okrętu Harrison...

W czasie drugiej podróży burza wpędziła „Great Eastern" na skały podwodne, które wybiły w dnie okrętu dwie dziury o średnicy 30 metrów i 2 metrów. Znowu parę miesięcy postoju w New-Yorku i nowa reperacja. W czasie trzeciej i ostatniej podróży stracono ster. Jeden z pasażerów, z zawodu mechanik, skonstruował na pełnem morzu nowy ster, za co po przyjeździe do New-Yorku zażądał fantastycznego honorarjum.

Towarzystwo okrętowe, którego własnością był „Great Eastern", rychło zbankrutowało. Przez czas jakiś stał on zakotwiczony na Missisipi i w Nowym Orleanie służył jako... restauracja. Ostatecznie sprzedano go na stare żelastwo w Liverpool'u w latach 1889—1891.

Irena Solska w Poznaniu.
Znakomita artystka gra w Teatrze Polskim jedną ze swych świetnych ról: panią burmistrzową w nader ciekawej sztuce Bernarda Shawa „Nowa umowa małżeńska".

Roman Navarro o rekolekcjach zamkniętych

Mało komu wiadomo, że gwiazda filmowa, za jaką uchodzi Roman Navarro, już kilkakrotnie odprawił rekolekcje zamknięte, a ostatnio nawet przyjął habit Trzeciego Zakonu św. Franciszka.

Niedawno pisał on: Gdy jestem zmęczony pracą i temi wszystkiemi drobiazgami, które powoli piętrzą się do ogromu zwałów górskich, wtedy chronię się w mury klasztorne niedaleko San Francisco na rekolekcje. Nie czytam żadnych gazet, codziennie słucham krótkich nauk jednego z ojców i prowadzę z nim rozmowy Są to rozmowy o życiu i śmierci, o krótkotrwałości ludzkiego bytowania na ziemi, o nieuniknionej pewności śmierci, o drodze, która jedynie wiedzie do celu, o przygotowaniu się na ostatnie chwile życia.

To pomaga mi zrozumieć właściwy stosunek zależności człowieka od Boga i marność tych wszyskich małych rzeczy, które mnie przygniatały Jest to rodzaj odradzającej kąpieli duchowej. Poczem odrodzony i umocniony w tem, co ma jedyną wartość dla życia, wracam do świata.

Jak łatwo można odprawić rekolekcje, dowiesz się na II „Dniu Rekolekcyjnym" w Katowicach w dniu 4 września br. as

Zespół łuczniczek Wirginji, które mają rozegrać mecz z zespołem Stanów Zjednoczonych. Jesteśmy przekonani, że nie potrzebują one strzałów, aby zranić serce mężczyzny.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Uczciwe i nieuczciwe

Kryzys zaostrza walkę konkurencyjną wśród wytwórców i kupców. Tak, jak z jednej strony uczciwi współzawodnicy wysilają swoją pomysłowość, by w walce tej zwyciężyć, tak z drugiej strony nieuczciwi konkurenci w tym samym celu wymyślają nowe formy nielojalnej konkurencji. I jeden i drugi objaw zasługuje na uwagę. To też zanotujemy poniżej: wpierw nowe rodzaje nieuczciwej konkurencji, następnie zaś nowe, oryginalne owoce inicjatywy kupieckiej.

* * *

Jak się dowiadujemy, izba przem.-handl. w Poznaniu zwróciła się do min. p. i h. z wnioskiem o oznaczenie (na drodze rozporządzenia) miary włóczki wełnianej w obrocie handlowym. Wystąpienie izby poznańskiej podyktowane zostało potrzebą zwalczenia nadużyć, zachodzących w handlu tym artykułem. Mianowicie, b. często sprzedaje się motki „100-gramowe", których rzeczywista zawartość nie przekracza 70 gramów.

Jednocześnie min. p. i h. przygotowało projekt rozporządzenia rady ministrów o oznaczaniu pochodzenia krajowych skór wyrobionych w wewnętrznym handlu detalicznym. Rozporządzenie to ma na celu usunięcie nieuczciwej konkurencji ze strony niesolidnych garbarń, posługujących się bezprawnie marką solidnych garbarń, wymieniając je jako rzekomych producentów ofiarowywanego towaru.

Nieuczciwy sposób konkurowania objawił się również w przemyśle włókienniczym pod formą oznaczania pewnych towarów identycznie do oznaczeń tegoż rodzaju towaru zagranicznego. Oznaczenia te mają na celu przyciągnięcie klientów, nastawionych na zakup towarów zagranicznych, którym sprzedaje się towar krajowy z marką zagraniczną.

* * *

Ten ostatni rodzaj nieuczciwego współzawodnictwa leży na pograniczu między konkurencją nielojalną i lojalną.

Inicjatywa kupiecka w okresie kryzysu gospodarczego rozwinęła się gwałtownie. Pisma zachodnio-europejskie notują coraz nowe pomysły, których kupcy nie chwytają, by zwiększyć obroty i zachować sobie klijentelę.

Tak np. w Zurychu weszło w modę wykorzystywanie w celach reklamowych — posłańców, wysyłanych do klijenteli z zakupionemi towarami. Posłaniec, oddając paczkę, nie omieszkuje równocześnie zawiadomić klijenta o nadejściu nowej partji towarów, o korzystnej okazji kupna itd.

Inny znów kupiec, licząc się z trudnem położeniem finansowem klijenteli, wywiesił w swym składzie afisz następującej treści: „10 fenigów jest dzisiaj cenioną monetą. Jakżeż łatwo wymknie nam się marka, jeśli nieostrożnie będziemy obchodzić się z 10-fenigówkami. Pragnę ustrzec Was przed bezużytecznem wydaniem 10-fenigówki i dlatego proszę Was o zbadanie tych praktycznych przedmiotów, które w mym sklepie dostaniecie za 10 fenigów". Tłumy publiczności ściągają do składu, by zobaczyć, co też można dostać za 10 fenigów!

Krótkie informacje gospodarcze

— Uruchomiona została nieczynna od 2 miesięcy kopalnia „Bernardt" pod Gnaszyszynem, należąca do Częstochowskiego Tow. Górniczo - Przemysłowego i zatrudniająca około 200 górników.

— Wobec trudności, na jakie napotyka eksport rumuński przez wprowadzenie w szeregu państw zakazów reglamentacyjnych, rząd rumuński rozważa sprawę zastosowania w Rumunji kontyngentów importowych.

— Cztery największe angielskie towarzystwa kredytu hipotecznego, posiadające kapitał przenoszący 100 miljonów funtów szterlingów, podały do publicznej wiadomości, iż stopa procentowa nowych kredytów hipotecznych zostanie obniżona z 6 do 5½ proc.

— Przedstawiciele wierzycielskich banków amerykańskich podpisali preliminarną umowę, dotyczącą odbudowy szwedzkiego towarzystwa zapałczanego.

— Rząd kanadyjski zamierza przejąć Canadian Pacific Railway. Towarzystwo to jest jedynem przedsiębiorstwem kolejowem, znajdującem się w prywatnych rękach.

Żegluga śródlądowa i jej możliwości w Polsce

W życiu gospodarczem Polski żegluga śródlądowa odgrywa stosunkowo niewielką rolę, zwłaszcza w porównaniu z naszymi najbliższymi sąsiadami na Wschodzie i Zachodzie.

Udział w przewozie towarów eksportowanych wzrasta w ostatnich latach bardzo szybko. W r. 1930 przekroczył ogólny udział żeglugi w przewozie towarów 30 procent. Jeżeli chodzi o rodzaj towarów, to w eksporcie Wisłą przeważają płody rolne i ich przetwory, a więc zboża, mąki i cukier, na Warcie dość dużą rolę odgrywa węgiel, na kanale zaś Augustowskim drzewo obrobione. W obrocie wewnętrznym na górnej Wiśle podstawową rolę odgrywa węgiel i materjały budowlane dla Krakowa, na Wiśle środkowej produkty spożywcze, materjały budowlane i drobnica wszelkiego rodzaju. Uderza mały udział Wisły środkowej w komunikacji z Gdańskiem i zupełny brak komunikacji między Wisłą środkową a górną.

Jeżeli chodzi o poszczególne porty rzeczne, to w ruchu handlowym rzecznego portu gdańskiego odgrywa dużą rolę nietylko import i eksport z Polski, ale także komunikacja z Prusami wschodniemi, oraz wewnętrzny ruch między miejscowościami wolnego miasta. Ruch w rzecznym porcie gdańskim wykazuje stały wzrost. Ogólny obrót w tym porcie rzecznym wzrósł z 97 148 tonn w r. 1921 do 434 329 tonn w r. 1930. Naogół udział Polski w ruchu portowym rzecznym Gdańska waha się w granicach od 41 do 68 proc., przyczem eksport Polski do Gdańska obraca się w ostatnich latach w granicach 71 82 proc., import zaś w granicach 18,53 proc. Dla komunikacji wodnej Gdańska z Polską charakterystyczny jest ruch masowy. Dopiero w ostatnich latach rozpoczął się żywszy ruch drobnicą. Rzeczny port gdański zmierza szybkim krokiem do osiągnięcia cyfr przedwojennych.

W poznańskim porcie silniejszy ruch zaczął się rozwijać dopiero po roku 1925. Od r. 1927 ruch portu dąży intensywnie do osiągnięcia cyfry przeładunku przedwojennego (220 000 tonn), co jest tembardziej możliwe, że podstawowemi produktami przewozu są towary masowe, jak węgiel, zboże i cukier. Ruch w porcie warszawskim ogranicza się do środków żywności i materjałów budowlanych. Przywóz w ostatnich latach waha się w granicach 80 tysięcy tonn, wywóz zaś w granicach 90 tysięcy tonn. Kraków i Bydgoszcz przekroczyły od kilku lat 100 tysięcy tonn rocznego przeładunku. Porty pomorskie nad Wisłą, jak Tczew, Chełmno, nie przekraczają sumy rocznego przeładunku po 50 000 tonn. W portach Wisły środkowej notują w ostatnich latach Płock i Włocławek od 30 do 40 tys. tonn.

Firmy żeglugowe przy układaniu stawek kierują się głównie taryfą kolejową i przewożą towar po cenie o 20—50 proc. niższej od stawek kolejowych. Jak stwierdzają rzeczoznawcy, cały szereg towarów, które kolej przewozi poniżej kosztów własnych, mógłby z łatwością przejść na transport rzeczny, zwłaszcza w tych miejscach załadowania, gdzie dowóz do przystani rzecznej jest tani i nieskomplikowany. Wymaga to jednak szeregu reform. Przedewszystkiem wyłania się zagadnienie rozbudowy i ulepszenia u nas dróg wodnych. Wisła na całej swej długości wymaga bardzo intensywnych robót, które jednak muszą być dostosowane do naszych możliwości finansowych. Najbardziej rozpaczliwa jest sytuacja na Wiśle środkowej. Na innych odcinkach Wisły środkowej muszą się ograniczyć roboty do koniecznych ubezpieczeń. Na Wiśle górnej dawna Wisła graniczna wymaga dość znacznych prac. Pozwoliłoby to potem na przejście transportów węglowych na Wisłę środkową, a przy usilnej pracy pogłębiarek nawet do Warszawy. Ażeby jednak ruch towarowy na górnej Wiśle mógł się na większą skalę rozwinąć, konieczne jest częściowe choćby wyrównanie przepływów. Sumę potrzebną do wykonania minimalnego programu na Wiśle oblicza się na około 60 milj. zł. Po wykonaniu minimalnych prac żegluga śródlądowa stanie się pierwszorzędnym czynnikiem rozwoju naszego rynku gospodarczego.

KRONIKA GOSPODARCZA

Giełda Pieniężna w sierpniu

Ostatnie tygodnie wykazały wielkie ożywienie na giełdach światowych, co odbiło się na naszych rynkach krajowych. Giełda poznańska miała w ubiegłym miesiącu przeważnie tendencję spokojną, dopiero ostatnie dni przyniosły pewne ożywienie i zwiększone obroty. Całkowity obrót ub. m. wyniósł nienotowany dotychczas niski stan, mianowicie zł 360.000, lecz mimo tych minimalnych tranzakcyj utrzymały się kursy na stałym poziomie, a niektóre wykazały nawet zwyżkę.

Z pożyczek państwowych doznała lekkiej poprawy 5 proc. poż. konwers., notując 35½ — 36 proc., również 4 proc. premjówka dolarowa zwyżkowała z 47 na 48½ za sztukę 5-cio dolarową, zaś 4 proc. poż. inwestycyjna wahała w obrotach po 95—97 zł za 1 sztukę. Najwięcej zyskała w kursie 3 proc. poż. budowlana, notując 33—37 za nom. zł 50.

W obligacjach komunalnych notowano, jak dotychczas, za 8 proc. oblig. m. Poznania z r. 1926 i 1927 — 92 proc., natomiast 8 proc. oblig. Komunalnego Banku Kredytowego oraz 8 proc. listy zast. Zach. Pol. T-wa Kred. były bez obrotu.

Z papierów lokacyjnych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego utrzymały swój kurs 8 proc. listy dolarowe stare w notowaniach od 55—56—54½, również 8 proc. listy dol. amort. pomiędzy 51—52—51 proc. Większe wahania w kursie miały 4 proc. listy zast. konwert. od 25—23—29—26 proc., natomiast wykazały 6 proc. listy żytnie małą zwyżkę z 10—11—11.50 zł za 1 ctr. metr.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania tylko Bankiem Polskim, który zyskał najwięcej w kursie, notując oficjalnie od 69—81. W mniejszych obrotach był handlowany pod koniec miesiąca po 86. S. K.

Z KRAJU

(k) **W sprawie cen spirytusu dla prywatnych fabryk wódek gatunkowych.** Rozszerzane w kołach kupieckich i w kołach konsumentów wiadomości, jakoby nastąpiła znaczna obniżka cen spirytusu dla prywatnych fabryk wódek gatunkowych, jak zdołaliśmy stwierdzić, nie odpowiada rzeczywistości. Mylne te wiadomości powstały prawdopodobnie stąd, że nowe rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o państwowym monopolu spirytusowym, które weszło w życie z dniem 1 września br. przewiduje nieco inny sposób obliczenia ceny spirytusu dla fabryk wódek gatunkowych. Żadna jednak obniżka ceny spirytusu dla fabryk wódek nie nastąpiła i jak się dowiadujemy w najbliższym czasie niestety nie nastąpi.

(k) **Kupcy Polscy w Czechosłowacji.** Dnia 3 września w nocy wyjechała z Poznania kupiecka wycieczka, złożona głównie z kupców i przemysłowców z Polski zachodniej, z zamiarem zwiedzenia Targów Praskich, oraz następujących środowisk przemysłowo-handlowych Czechosłowacji: Pilzna, Brna, Bratysławy i Ołumuńca. Na dworcu żegnał kupców polskich specjalnie przybyły konsul Republiki Czeskosłowackiej.

(k) **Zastój w przemyśle maszyn rolniczych.** Sytuacja w przemyśle maszyn rolniczych przedstawia się bardzo niepomyślnie. Przemysł ten może jedynie liczyć na zapotrzebowanie detaliczne, co zwyczajnie następuje po żniwach. Krytyczna sytuacja, w jakiej znajduje się producent rolny, przejawia się między innemi w zainteresowaniu się większej i średniej własności maszynami, nabywanemi dotychczas tylko przez mniejszą własność. Charakterystycznem również jest nabywanie maszyn używanych. Ceny maszyn uległy tak wielkiej zniżce, że przy dzisiejszych kosztach generalnych, wzrastających automatycznie przy zmniejszaniu stałem produkcji — nie osiąga się nawet kosztów fabrykacji. Obroty są równocześnie minimalne, wynoszą bowiem zaledwie 20 proc. obrotów w analogicznym okresie ubiegłego roku, a 10 proc. w porównaniu z r. 1930.

(k) **Dobre zbiory chmielu — ale zastój na rynku.** W lipcu — jak corocznie — panował na rynku chmielarskim zupełny zastój i żadna poważniejsza tranzakcja eksportowa nie została zanotowana. Bliskie zbiory chmielu zapowiadają się zasadniczo dobrze, przyczem ilość zasiewu tak w Polsce, jak i w innych krajach, produkujących chmiel, znacznie się zmniejszyła.

(k) **Przed opublikowaniem prac komisji handlowej w min. przemysłu i handlu.** Opracowanie sprawozdania z dotychczasowej działalności komisji handlowej przy min przem. i handlu jest na ukończeniu, poczem zostanie ono przedłożone ministrowi przem. i handlu. Komisja ma być zwołana dla dalszego prowadzenia swych prac w połowie września.

(k) **Przemysł kamionkowy.** Produkcja rur kamionkowych obniżyła się w ub. roku o 17 proc. i wynosiła ogółem 2 500 000 tonn, przyczem zdolność produkcyjna wytwórni wykorzystana była w około 40 proc. Zapotrzebowanie krajowe pokryły polskie wytwórnie w połowie. Resztę zaś pokryto importem z zagranicy, przedewszystkiem z Czechosłowacji. Zorganizowane z początkiem 1930 r. w porozumieniu ze syndykatem czeskim i niemieckim centralne biuro sprzedaży wyrobów kamionkowych pracowało nadal i utrzymało poziom cen. Wypłacalność klientów uległa pogorszeniu. (l)

(k) **Nielojalna konkurencja w handlu wyrobami perfumeryjnemi.** Istnieje rozporządzenie, na podstawie którego należy oznaczać siedzibę przedsiębiorstwa i miejsce fabrykacji szeregu wyrobów spożywczych i perfumeryjnych. Rozporządzenie to nie jest jednak zawsze ściśle stosowane, zwłaszcza ze strony konkurencji zagranicznej. Ostatnio zwrócił Związek przemysłu chemicznego uwagę władz na zjawienie się na rynku wyrobów perfumeryjnych bez odpowiedniego etykietowania, domagając się konfiskaty odnośnych wyrobów. (l)

(k) **Przemysł drzewny naradza się.** W ministerstwie rolnictwa i reform rolnych odbyła się powtórna konferencja, poświęcona zagadnieniom międzynarodowego porozumienia drzewnego. Na konferencji ustalono podstawy wytyczne dla delegacji polskiej, udającej się na międzynarodowe obrady drzewne, zwołane na 8 września br. do Wiednia, a której zadaniem ma być wykonanie prac, zaleconych przez układ sześciu państw eksportujących, podpisany w czerwcu br. w czasie międzynarodowego kongresu drzewnego w Wiedniu. Zajmowano się również ustaleniem projektów i zasad, na jakich należałoby oprzeć wyłonienie wspólnej reprezentacji wszystkich czynników, zainteresowanych w produkcji, przemyśle i handlu drzewnym. Dalsze prace powierzone zostaną specjalnej komisji która rozpocznie w najbliższych dniach swoją działalność.

Z ZAGRANICY

(z) **Dyskontowanie weksli sowieckich w Niemczech.** Po długich pertraktacjach utworzone zostało konsorcjum bankowe dla finansowania weksli sowieckich, ubezpieczonych w „Hermes Kreditversicherungsbank" w Berlinie, względnie zaopatrzonych w gwarancję państwową Rzeszy. Płatność weksli przypada najpóźniej 30 kwietnia 1933. Konsorcjum bankowe składa się z 6 instytucyj, które wspomniane weksle sowieckie żyrują, poczem puszcza się je w obieg za pośrednictwem banku, trudniącego się finansowaniem przemysłu p. n. „Industriefinanzierung A. G. „Ifago".

Z WYDAWNICTW

(w) **Postępowanie egzekucyjne władz skarbowych — wydawnictwo min. sprawiedliwości, Warszawa, Drukarnia Państwowa, Miodowa 22.** Z powodu wejścia w życie nowych przepisów egzekucyjnych, zmieniających w sposób zasadniczy dotychczasową strukturę postępowania egzekucyjnego w dziedzinie podatków i opłat oraz danin publicznych, wyszła z druku broszura p. t. „Postępowanie egzekucyjne władz skarbowych" w opracowaniu dr. Józefa Horszowskiego i mgr. Romualda Galstera, radcy min. skarbu z przedmową prof. min. Wł. Zawadzkiego. Broszura ta, opracowana przez autorów nowego kodeksu egzekucyjnego, zawiera — poza tekstami wszystkich obowiązujących obecnie przepisów z zakresu egzekucji administracyjnej (nie wyłączając instrukcyj i okólników ministerjalnych) — szczegółowe wyjaśnienia do poszczególnych paragrafów rozporządzenia rady ministrów z 25 czerwca 1932 r., oraz obfity materjał informacyjny, niezbędny przy praktycznem stosowaniu nowych przepisów. Celem broszury jest udostępnienie nowych przepisów egzekucyjnych szerokim sferom płatników i wierzycieli.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Ubiegły tydzień sprawozdawczy od 26. 8. do 1. 9. 32 minął na rynku krajowym stosunkowo spokojnie. Mimo nie zbyt dużych dostaw pozostały na dotychczasowym poziomie, wynosząc w hurcie zł 3.00 — 3.20 za kg.

Natomiast rynki zagraniczne były mocne. Kopenhaga zdołała osiągnąć na sprzedaży o 8 sh per cwt. więcej niż w poprzednim tygodniu, skutkiem czego notowanie rozliczeniowe w dniu 1 b. m. podwyższono o 22,— korony na 192,— korony za 100 kg.

Również rynek niemiecki wykazał mocniejszą tendencję. Notowanie berlińskie podwyższono w dniu 27. 8. 32. o 4 marki na mk 107,— za 50 kg franko stacja odbiorcza za I gat.; 97,— za 50 kg. II gat.; 90,— za 50 kg. III gat.

Dla jaj. Z zagranicy notują tendencję zwyżkową. W kraju ceny utrzymały się dotychczas na poprzednim poziomie. Detal sprzedaje po zł 1.20, hurt. po zł. 1.10 za mendel.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler

Kajakiem na Święto Morza

Na kajaku własnej konstrukcji z Poznania do Bałtyku — Przygody na morzu — Na marynarskim żołdzie — Rozprawa z niemiaszkami

„Od morza jesteśmy, od morza"... — krzyknęliśmy, spuszczając poraz pierwszy na wodę kajak, sporządzony własnym przemysłem.

Dnia 11 lipca 1932 r. wyruszyliśmy kajakiem nr. 3708 z Lubonia do Gdyni na „święto Morza". Trasa wodna prowadziła Wartą — wdół do Obrzycka, autobusem do Czarnkowa, potem wodnym nurtem Noteci, przez kanał Bydgoski, Brdyujście i Wisłą przez Gdańsk do Gdyni.

Podróż do Gdyni trwała 9 dni, powrotna droga zaś 12 dni.

Kajak nasz był jedynym z Poznania, który się przedostał z Gdańska morzem do Gdyni. Wszystkie inne łodzie zostały przez gdańską policję portową zatrzymane z powodu braku sprzętu ratowniczego, jak również słabej konstrukcji. Zarządzenie to uzasadniano częstemi wypadkami zatonięć na morzu. Kajak nasz został po szczegółowem badaniu przez pilotów gdańskich przepuszczony na morze, posiadał bowiem specjalną konstrukcję, naszego własnego pomysłu — mianowicie komory powietrzne, które wykluczały w wysokim stopniu wywrotność i zatonięcie.

Objechaliśmy całe wybrzeże polskiego morza bez wypadków. Z powodu silnych wichrów, jakie dęły w ostatnich tygodniach, podróż nasza powrotna przez morze miała niezbyt przyjemny epizod. Zaraz po wypłynięciu z portu rybackiego w Gdyni kajak nasz został zalany przez fale. Z powodu uszkodzenia jednej z komór powietrznych i ciężaru bagażu, kajak zaczął tonąć. By uratować kajak i zmniejszyć obciążenie, wyskoczyliśmy w zburzone morze. Nie długo borykaliśmy się z falami, gdyż ujrzano nas z holownika marynarki wojennej nr. 1, zdążającego do portu wojennego. Załoga holownika zaopiekowała się nami i tonącą łodzią. Odstawiono nas do Kapitanatu Portu. Fale zrobiły duże spustoszenie w naszym bagażu. Wyrwały przednią klapę podręcznego schowku i spłókały doszczętnie jego zawartość, a co najważniejsze, pieniądze. Poszły z wodą, by powiększyć nieprzeliczone skarby dna morskiego

Podróż naszą musieliśmy podjąć na nowo, tym razem gdańskim statkiem handlowym „Friede".

By podreparować mocno nadwerężoną kasę zmuszeni byliśmy pracować na statku tym przy przeładunku towarów, do czego najął nas p. kapitan Ławcewicz.

Co do „święta Morza" to z przykrością musimy zanaczyć, że nie wszyscy mogli się niem cieszyć. Frakcja żydowska była dopuszczona do pochodu, lecz Obozowi Wielkiej Polski odmówiono prawa udziału.

O butności gdańskich urzędników celnych w Nowym Porcie „Neufahrwasser" też kilka słów. Widząc narodowe barwy polskie na drążku żaglowym, zapytano nas o nazwisko łodzi Na odpowiedź naszą, że jedzie kajak „Maks i Moryc" jeden z nich zapytał:

— „Co to są za małpy"?

Odpowiedzieliśmy zupełnie dla nich niespodziewanie w ich języku:

— „Są to małpy wolne od oclenia".

W okolicy miasta Ujścia zostaliśmy napadnięci przez wyrostków niemieckich, którym daliśmy należytą odprawę drążkami od namiotu.

Wkońcu należy nam podziękować za życzliwość: kierownikom Inspekcji Dróg Wodnych w Czernkowie, p. Brzósce i w Bydgoszczy p. inż. Tychoniewiczowi. Panowie ci ułatwili nam przejazd przez śluzy i opiekowali się nami.

Podróż nasza trwała w całości 6 tygodni; przebyliśmy wodą około 1300 kilometrów.

Wyjazd na Bałtyk pozostanie na zawsze najmilszem wspomnieniem naszej wycieczki.

Obóz Wielkiej Polski

Obwód I (Śródmieście)

Dziś, w sobotę, 3 września r. b. o godzinie 20 odbędzie się

zbiórka kontrolna

Obwodu I. w sali Stronnictwa Narodowego.

Obecność wszystkich członków bezwzględnie konieczna.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Nowa placówka O. W. P. w powiecie poznańskim.

W dniu 28 sierpnia odbyła się w Golęczewie podniosła uroczystość założenia nowej placówki Obozu Wielkiej Polski. Uroczystości dnia rozpoczęto wymarszem do kościoła parafjalnego w Sobocie. Po nabożeństwie kol. H. Szeib, przedstawiciel powiatowej władzy O. W. P. z Poznania odebrał raport i defiladę.

O godz. 14 w gustownie ozdobionej sali p. Srokowej zagaił zebranie kol. Tadeusz Dmowski, kierownik placówki Chludowo, udzielając głosu kol. H. Szeibowi z Poznania, który w pełnych głębokiego znaczenia słowach omówił dążności O. W. P., poczem wręczył 18 kandydatom „szczerbce Chrobrego". Po dekoracji zabrał głos kol. Zyg. Łamaszewski z Poznania, wygłaszając gorące przemówienie okolicznościowe. W międzyczasie przybyli ks. dr. Śpikowski i kol. poseł Witkowski. Ostatni przedstawił obecne położenie polityczne i gospodarcze Polski. Przed zamknięciem zebrania ponownie zabrał głos kol. Henryk Szeib, odczytując pismo Grodzkiego i Powiatowego Wydziału O. W. P. o założeniu placówki i nominacji kierownictwa, poczem w gorących słowach zachęcił zebranych do wytrwałego budowania Polski Wielkiej. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych; hasłem „Młodzi czuwajcie" rozwiązano zebranie. — Po zebraniu odbyła się zabawa taneczna w zamkniętem kole. Bawiono się ochoczo przy dźwiękach obozowej orkiestry pod batutą kol. Michała Twardowskiego z Konarzewa.

Biorąca udział w uroczystości delegacja placówki Tarnowo Podgórne z kierownikiem kol. L. Ernstem na czele spotkała się z ogólnem uznaniem za chętne przybycie z wielkiej odległości.

Z Dzielnicy Zachodniej

— Młodzi O. W. P. w Powidzu są „do tańca i różańca"! W niedzielę, 14 b. m., męska placówka powidzka urządziła na terytorjum wioski Rzemachowo pod laskiem tuż przy „dzikiej plaży" pierwszą swą zabawę latową. Ponieważ była to także pierwsza w tym roku „latówka" w Powidzu, więc ściągnęła liczny zastęp obywatelstwa z miasteczka i okolicy. Wymarszu z miasta, z powodu zakazu burmistrza, nie było. Z placówek okolicznych (Witkowo, Strzałkowo i Wiekowo) zjechało po kilku członków. Koledzy z Witkowa przybyli licznie do Powidza. Licznie stanęł yobie placówki wylatkowskie. Na podziw zasłużyli członkowie O. W. P. przybyli aż z Kostrzyna (60 klm. od Powidza). Było ich 6. Inicjatorem i kierownikiem rowerowej wycieczki był kol. Stefan Wachowski. Nadzwyczaj wesoło i ochoczo bawiono się do północy. Podczas zabawy przygrywała orkiestra mielżyńskiej Straży Pożarnej. Oprócz tańców na murawie były inne urozmaicenia. Dużem zainteresowaniem cieszyło się strzelanie z wiatrówki do tarczy o nagrody, których było 5. — Wszystkie zdobyła młodzież z Powidza. Pozatem rozbawieni goście korzystali z japońskiej poczty. O godz. 24-tej po odśpiewaniu pieśni wieczornej i Hymnu Młodych goście aczkolwiek niechętnie, rozeszli się do domów. (z)

— Ostatnie wiadomości z trzech placówek w pow. ostrowskim. W Topoli Wielkiej odbyło się zebranie placówki w dniu 24 b. m. pod przewodnictwem kierownika, kol. Świtały. Żywo oklaskiwany referat o stosunkach władz administracyjnych do społeczeństwa wygłosił kierownik powiatowego wydziału O. W. P. w Ostrowie, kol. porucznik Stawicki. Zebrani z żalem mówili o ciągłem szykanowaniu ich od czasu kiedy należą do O. W. P Wszyscy jak jeden mąż oświadczyli, że nie ugną się i również te czasy zwycięsko przetrwają. — W Czarnym Lesie odbyło się zebranie placówki w salce plebanji. Przewodniczył kierownik placówki kol. Polsakiewicz; referat na temat „Państwo i Naród" wygłosił kierownik powiatowy, kol. Stawicki. Po referacie 8 kandydatów zostało przyjętych do O. W. P. i otrzymało miecze Chrobrego. „Szczerbiec Chrobrego" otrzymał również ks. prob. Liberski, gorący patrjota i znawca dusz ludu wiejskiego, który walnie przyczynił się do utworzenia i rozwoju miejscowej placówki. — Dnia 31 ub. m. odbyło się zebranie placówki O. W. P. w Gorzycach w obecności 38 członków i przybyłej z Ostrowa policji. Próba wtargnięcia „strzelców" na zebranie w obecności policji została przez członków Obozu udaremniona. Mimo takich utrudnień jak legitymowanie obecnych itp. zebranie odbyło się w podniosłym nastroju. Referat wygłosił kol. por. Stawicki, mianując następnie kierownikiem placówki kol. Grabskiego. Zebranie zakończono hymnem Młodych i hasłem „Młodzi czuwajcie

— Z ruchu O. W. P. w Bydgoszczy. Mimo nader trudnych warunków Obóz Wielkiej Polski w Bydgoszczy rozwija się stale, zwiększając systematycznie swoje szeregi. Ostatnio odbyły się poza kursami kandydackiemi w poszczególnych placówkach, także zebrania ogólne członków i kandydatów. I tak: dnia 22. 8. wieczorem odbyło się zebranie placówki I (śródmieście); dnia 23. 8. wieczorem placówki II (Szwederowo); dnia 24. 8. wieczorem placówki III (Wilczak - Okole); dnia 25. 8. wieczorem placówki IV (Małe Kapuścisko); dnia 26. 8. wieczorem placówki V (Wielkie Kapuścisko - Bartodzieje); dnia 27. 8. r b. wieczorem placówki VI (Jachcice); dnia 28. 8 r. b. wieczorem placówki VII (Bielawy). Na zebraniach tych wygłosili referaty kontroler okręgów pomorskich, kol. red. Zbigniew Łukaczyński, oraz członek wydziału grodzkiego. kol. Wawrzyn Mróz. Doskonale rozwija się także bydgoska placówka żeńska O. W. P., licząca powyżej 100 członkin, pod sprężystem kierownictwem kol. Janiny Szulcównej i kol. Zenobji Rybkównej. Podobnie jak placówki męskie, placówka ta urządza zebrania ogólne co dwa tygodnie. Ostatnio odbyły się zebrania 2 i 14 sierpnia r b. z referatami red. Zbign. Łukaczyńskiego oraz kol. Rybkównej i Szulcównej. W dniach najbliższych placówka żeńska dokona otwarcia własnej świetlicy.

U Młodych w Jaśle

Plocówka Obozu Wielkiej Polski w Jaśle wykazuje wielką ruchliwość i inicjatywę, czego dowodem jest szereg imprez, które odbyły się w okresie ostatnich dwu miesięcy. W dniu 17 lipca odbyła się uroczysta herbatka zapoznawcza, która pozostawiła mile wspominane wrażenia za uczestnikach, będąca zarazem jednem z ogniw zbliżenia starszego społeczeństwa z młodszem pokoleniem, a okazją do pogłębienia koleżeńskiego wśród członków placówki. Kierownictwo O. W. P., widząc żywiołowe zaciąganie się w szeregi młodych narodowców, rekrutujących się z wszystkich warstw, postanowiło urządzić kurs kandydacki. któryby pogłębił i wzmocnił przekonania narodwe u nowowstępujących.

W dniach od 26 lipca do 9 sierpnia wygłoszono 10 referatów, omawiających najrozmaitsze zagadnienia z dziedzin życia politycznego i społecznego, których Młodzi wysłuchali z uwagą i z zainteresowaniem. Frekwencja na kursie bardzo zadowalająca, mimo, że słuchaczom wypadało nieraz co wieczór wysłuchać referatu, co dla niejednego było utrudnieniem ze względu na zajęcie, lub nieraz znaczną odległość od Jasła. Młodzi zdali chlubnie egzamin, wykazując nadzwyczajną wytrwałość i należyte zrozumienie obowiązkowości.

W dniu 31 lipca urządziła placówka jednodniową wycieczkę zbiorową na odległą o 20 przeszło klm. od Jasła górę Liwocz. Wycieczka ta była sprawdzianem karności i zarazem jędną z wielu okazyj celem pogłębienia koleżeńskości i serdecznego nastroju wśród Młodych. Po dokonaniu wspólnego zdjęcia wszystkich uczestników wycieczki ze „Szczerbcem" przed własnym lokalem, udano się w karnym szyku w drogę. Dziarską swą postawą budzili Młodzi zachwyt i zdumienie wśród mieszkańców wiosek, przez które przechodzili, że „naprzód idą w skier powodzi"...

We wsi Brzyskach udali się Młodzi do miejscowego kościoła, gdzie po wysłuchaniu kazania, wzięli udział we mszy św., w czasie której odśpiewali na chórze pieśń: „Błękitnie rozwińmy sztandary..." Po nabożeństwie udano się do lokalu p. Madejczyka, gdzie na zaproszenie Stronnictwa Ludowego wygłosili kol. kol. akademicy dwa referaty, po których odśpiewano Rotę i hymn Młodych. Kilku miłych chwil spędzili Młodzi na probostwie ks kanonika Chołowińskiego, będąc przez niego goszczeni, aby potem udać się na zdobycie szczytu i uwiecznić ten czyn wspólnem zdjęciem. Widok wspaniały, roztaczał się ze szczytu Liwocza, skąd. jak na dłoni widać było Jasło i niezliczoną ilość wsi i miasteczek, przeistoczonych obecnie również na wsie. Z prawdziwą ulgą odetchnęli wszyscy po nieco forsownej wspinaczce po stromym stoku Liwocza, wchłaniając górskie, orzeźwiające i niczem nie skażone powietrze. Zdala od zgiełku miejskiego, od rozpalonych chodników i kamienic zdala od beznadziejnego wałęsania się po różnych „corsach", wypoczywali Młodzi wśród ciszy lasu, niczem niezamąconej, aby potem innym szlakiem udać się w drogę powrotną i u granic rodzinnego miasta skąpać swe, znużone forsownym marszem, ciała, w nurtach Wisłoki.

ŻYCIE SOKOLE

„Sokół" w Zaniemyślu

Gniazdo sokole w Zaniemyślu, urządziło w niedzielę, 28 sierpnia zabawę latową połączoną z pięknemi ćwiczeniami tak druchen, jak i druhów.

O godz. 2 nastąpił z lokalu zebrań wymarsz z orkiestrą miejscową i sztandarami „Sokoła" na czele na „Wyspę Raczyńskiego", gdzie zebrało się liczne grono obywateli i gości, temwięcej, że pogoda była wprost cudowna.

Poza koncertem coraz sprawniejszej, od niedawna istniejącej orkiestry Powstańców i Wojaków, różnemi grami towarzyskiemi, głównym punktem zabawy były ćwiczenia na wolności młodych Sokolików, dalej druhów starszych, a w końcu nadobnych druchen.

Grupy ćwiczące jak na miasto nasze wprawdzie niebardzo liczne, lecz przyznać trzeba, że wszyscy spisali się dzielnie a szczególnie druchny wykazały, że nie zasypiają gruszek w popiele, ćwicząc pilnie, co się uwydatniło właśnie w czasie popisów.

Do urozmaicenia zabawy przyczyniła się niemało gromadka młodzieży O. W. P. (tak żeńskiej jak męskiej), która umundurowana w liczbie około 50 przybyła z Śremu, aby wziąć udział w sokolej zabawie. Istniał pono zamiar wzięcia udziału również w pochodzie, lecz ze względu na ewt. zatarg z władzą miejscową, od tego odstąpiono. Za to na zabawie pokazali „młodzi", że bawić się potrafią.

Odśpiewawszy chórem hymn Młodych, oddano się w zupełnej beztrosce starym, polskim grom towarzyskim, śpiewając i pląsając do późnego zmroku.

Słowem — zabawa „Sokoła" zrobiła na uczestnikach, wśród których nie brakło bawiących na wywczasach letników, jak najlepsze wrażenie. „Sokół" rozwija się tutaj coraz lepiej, dzięki sprawności miejscowego kierownictwa, a przedewszystkiem dzięki niestrudzonym wysiłkom prezesa gniazda, p. Ksawerego Stengerta. Oby społeczeństwo zaniemyskie więcej jeszcze zrozumieć zechciało szlachetne wysiłki organizacyj, jakiemi są organizacje tak narodowe jak „Sokół". Naród potrzebuje dziś przecież więcej niż kiedykolwiek jednostek o — zdrowem ciele i zdrowym duchu. (Wasz.

Srebrne gody

Uroczystość 25-lecia gniazda w Kcyni odbyła się w dniu 28 sierpnia. O godz. 8 zebrali się druchny i druhowie, przybyli z gniazd: Wapna, Gołańczy, Damasławka, Szamocina, Margonina, Popowa kościelnego i Wągrowca. Oprócz tego z Dzieln. Pomorskiej zjechali druhowie z Szubina i Nakła. Zarząd okręgu był w komplecie z prezesem Rybarczykiem oraz z dchną prezeską dr. Kulińską na czele. .O godz. 8,30 wyruszono do kościoła na nabożeństwo, a o godz. 10,30 rozpoczęto uroczyste zebranie. Zagaił prezes miejscowego gniazda druh Szymański, oddając przewodnictwo dh prezesowi Rybarczykowi. Zkolei wygłosił obszerne sprawozdanie z działalności gniazda dh. sekretarz Pyszczyński. Przekonaliśmy się, że gniazdo zawsze stało na odpowiedniej wyżynie, a przed laty w Kcyni do wypędzenia Niemców w lwiej części przyczynili się sokoli. Następnie licznie zebrani delegaci składali życzenia i wręczali gwoździe pamiątkowe. Delegat dzielnicy dh. wiceprezes Stoiński w dłuższem przemówieniu scharakteryzował historję Sokoła i wręczył w imieniu przewodnictwa gwóźdź pamiątkowy.

O godz. 12,30 odbył się bieg okrężny na 3000 mtr., do którego stanęło 8 druhów z poszczególnych gniazd, przyczem zwyciężyło gniazdo Wapno. Następnie przy wspólnym obiedzie wygłoszono kilka przemówień.

O godz. 14 wyruszono za miasto do przeszło o 2 klm. położonej strzelnicy Bractwa Kurkowego, gdzie oprócz koncertu zgranej orkiestry miejscowego Sokoła odbyły się ćwiczenia druchen i druhów, oraz reje kolarzy. Gniazdo Damasławek popisywało się udatnie lancami. Miłe wrażenie robiło tłumne przybycie obywatelstwa. Widać, że Sokół zdobył sobie powszechne uznanie, a świadczyło też o tem pięknie udekorowane miasto oraz szereg bram triumfalnych.

O godz. 20 po zakończeniu ćwiczeń oraz rozdaniu nagród wrócono do miasta, gdzie odbyła się zabawa na sali p. Gdańca, która przeciągnęła się do rana.

Dziesięciolecia gniazd

W niedzielę, dnia 28 sierpnia r. b. Tow. Gimn. „Sokół" w Witaszycach obchodziło bardzo uroczyście 10-lecie swego istnienia. O godz. 10 wymaszerował barwny pochód Sokołów, Sokolic i młodzieży oraz licznych gości w liczbie przeszło 300 do kościoła parafjalnego na nabożeństwo. Okolicznościowe kazanie wygłosił kapelan Okręgu, ks. prob. Ignacy Niedźwiedziński z Jarocina. W uroczystościach kościelnych brały udział także miejscowe i pozamiejscowe towarzystwa z sztandarami, jak Koło śpiewackie, Straże pożarne, S. M. P. żeńskie i męskie.

Po nabożeństwie w przepełnionej po brzegi sali p. Paula odbyła się uroczysta akademja, którą zagaił prezes drh. Kałmucki, oddając przewodnictwo delegatowi Dzielnicy drh. dr. Bochenkowi. Sprawozdanie z 10-lecia zdał sekretarz drh. Borusiak, referat wygłosił delegat Dzielnicy Wlkp. drh. dr. Bochenek z Poznania. Akademję upiększyło śpiewem Koło śpiewu z Witaszyc. Składaniem życzeń i odśpiewaniem „Roty" zakończono przedpołudniową uroczystość. Po południu odbył się pochód przez wieś, ćwiczenia i piramidy druhów, druchen i młodzieży oraz bieg na 2.500 m. Wszystkie trzy nagrody zdobyli druhowie z gniazda Jarocin.

Nadmienić jeszcze wypada, że starostwo jarocińskie udzieliło zezwolenia po wielkich zabiegach i staraniach dopiero w przeddzień uroczystości o godz. 13½ pod warunkiem, że w pochodzie popołudniowym wezmą udział tylko sokoli i po skreśleniu przewidzianej defilady. Zakaz ten obywatelstwo Witaszyc i okolicy przyjęło do wiadomości z rozgoryczeniem i różnie go komentowało.

W niedzielę odbył się w Siemianicach z okazji 10-lecia miejscowego gniazda zlot rejonowy.

Po odbytej próbie generalnej ćwiczeń wyruszono do kościoła parafjalnego, którego proboszcz, zasłużony działacz narodowy ks. Krzywoszyński odprawił mszę św. oraz wygłosił podniosłe kazanie.

Po nabożeństwie nastąpił raport, odebrany przez prezesa okręgu od naczelnika okręgu dh. Tomczaka i cały pochód ruszył na cmentarz, gdzie złożono piękny wieniec na grobach zmarłych członków gniazda siemianickiego. Po tej uroczystości nastąpiła defilada przed władzami sokolemi.

O godz. 11 odbyło się w parku majętności Siemianice, oddanym na dzień święta do dyspozycji „Sokoła", uroczystościowe zebranie pod przewodnictwem prezesa miejscowego gniazda dh. Macioszczyka. Po powitaniu druchen i druhów oraz licznych gości sekretarz gniazda zdał sprawozdanie z 10-letniej pracy gniazda. Szereg bratnich gniazd składało następnie życzenia, które zapoczątkował prezes okręgu dh. Kokociński. Odśpiewaniem „Roty" zakończono zebranie.

Punktem kulminacyjnym zlotu były popołudniowe ćwiczenia na boisku w parku, których program był obfity i urozmaicony. Druchny pod kierownictwem nacz. dch. Kasprzakówny wystąpiły dwukrotnie, wykonując sprawnie ćwiczenia wolne. Huczne oklaski zgromadzonej publiczności zdobyły stare wprawdzie, lecz zawsze jeszcze piękne i miłe dla oka i serca ćwiczenia lancami i kosami, wykonane zamaszyście. Poza tem odbyły się popisy zastępu druhów na drążku i poręczach, zyskując niemniejsze oklaski.

Podniosłym wreszcie był moment, kiedy to zgromadziła się brać sokola gniazda siemianickiego, ustawiona w szeregu, a prezes dh. Macioszczyk zakomunikował obecnej na boisku i przypatrującej się z zadowoleniem popisom sokolim właścicielce majętności Siemianice p. Marji z Fredrów Szembekowej, znanej niestrudzonej działaczce narodowej i społecznej, że gniazdo w dowód okazywanej mu przez długie lata życzliwości i poparcia w dążeniach jego, zamianowało ją swą członkinią honorową.

Na zdjęciu widzimy Plac Niepodległości w Quito stolicy Ekwadoru, gdzie rozegrały się krwawe walki, w których zginęło ponad 500 osób.

Zburzenie historycznego więzienia św. Łazarza w Paryżu

Najstarsze, historyczne więzienie paryskie, znane pod nazwą więzienia Św. Łazarza za kilka dni ulegnie zburzeniu. Ponury ten gmach, który w średniowieczu służył za schronisko dla trędowatych, przerobiono około roku 1300 na więzienie. Mieścił on, w swych murach wilgotnych, liczne sławne osobistości. Tam rozpoczął swe apostolstwo miłosierdzia św. Wincenty a Paulo, niosąc słowa pociechy i wiary wśród nieszczęśliwych więźniów i przez pewien czas więzienie to zwano „domem miłosiernego Wincentego". W XVI stuleciu w celach św. Łazarza umieszczono najwybitniejszych rojalistów, których ze względu na przepełnienie, nie można było zamknąć w Bastylji W 1793, w okresie Teroru, sądy ludowe uczyniły z więzienia św. Łazarza przedpokój gilotyny. Wielki poeta francuski, Andrzej Chenier — czekając na wykonanie wyroku śmierci, stworzył w więzieniu św Łazarza jego słynną odę „Jeune Captire". S. F.

Czy pragnę ukończyć 4-miesięczny kurs Uniwersytetów Ludowych

Ależ tak. i to już obecnie wnoszę podanie na ręce Dyrekcji Uniwersytetów w Dalkach pod Gnieznem lub w Odolanowie Wlkp. chociaż kurs męski rozpoczyna się 2 listopada, a więc za 2 miesiące.

Podanie, w którem wystarczy mi załączyć ostatnie świadectwo szkolne i zaświadczenie ks. proboszcza lub gminy o moralnem prowadzeniu się, mogę również wnieść je do Zarządu Głównego TCL w Poznaniu, św. Marcin 37, na ręce ks. dyr. Ludwiczaka.

Powinienem mieć ukończonych lat 18 i szkołę powszechną, egzaminu wstępnego niema. Mieszkać będę z innymi kolegami w internacie. Położenie Uniwersytetów jest przepiękne: parki, lasy, pobliskie jeziora. Koledzy, b. słuchacze Uniwersytetów Ludowych zachwyceni są z pobytu.

Ogromnie wiele skorzystam tak pod względem nauki, samowychowania, towarzyskim i społecznego wyrobienia. Utrzymanie za 4 miesięcy kosztować mnie będzie tylko 300,— zł., wpisowe 30,— zł; dla b biednych przewidziana zniżka.

Z końcem marca będę miał Uniwersytet Ludowy ukończony i wrócę z większym zasobem wiedzy do pracy w dawnym czy też nowym zawodzie.

A więc młodzi koledzy ze wsi, czy też z miasta zapisujcie się na Uniwerstytet Ludowy, a nie pożałujecie. M.

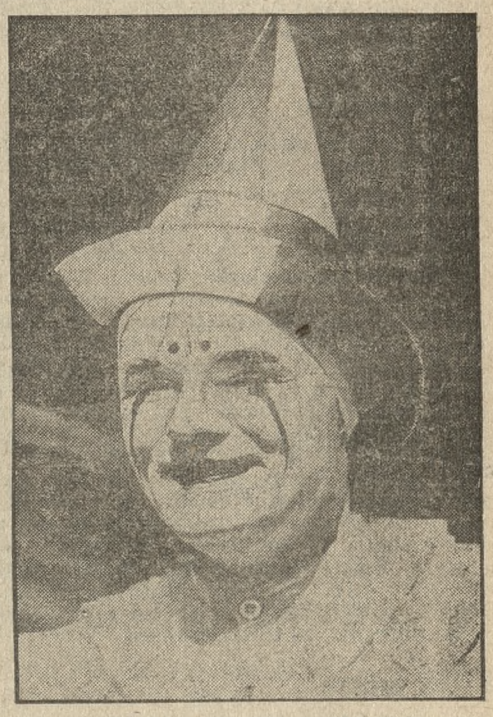

P. Harper Fry bankier amerykański zaangażował się — jak przystało na oryginała pełnej krwi — do cyrku, aby tam... odpoczywać, grając role klona po trudach bankierskiego żywota.

Do tegorocznego konkursu o tytuł „Wenus 1932" w Los Angeles zgłosiło się 175 pretendentek Na zdjęciu dr. H. Wood czyni pomiary — nie konia, — a zwycięzczyni tego zbzikowanego konkursu panny Myrtle Stanley.

Uwadze wyjeżdżających na studja zagranicę

Wobec rozpoczętego urzędowania sekretarjatów wyższych uczelni zagr. i przyjmowania podań od nowowstępujących na rok akad. 1932/33, zaleca się zainteresowanym wcześniejsze przeprowadzanie zapisów, dla zapewnienia sobie miejsca na obranej uczelni.

Akademicy, wyjeżdżający na studja, powinni zaopatrzyć się w niezbędny dla siebie dowód C. I. E., na mocy którego mogą korzystać z szeregu ulg, jak: ulgowe i bezpłatne wizy, ulgi na kolejach, w hotelach i t. d. Specjalne ulgowe przejazdy grupowe zagranicę, organizowaniem których zajmie się Warszawskie Akademickie Biuro Informacyjno-zapisowe w Warszawie, ul. Mirowska nr. 3/17, tel. 736-17, pozwolą akademikom na zaoszczędzenie 50 proc. z nominalnej ceny biletu.

Dla udogodnienia wyjeżdżającym Biuro załatwia przyjęcia na wszystkie uczelnie zagr., oraz udziela wyczerpujących informacyj o wyższych uczelniach zagr..

Zamiescowi proszeni są o załączanie w znaczk. poczt. zł. 0,90 na pokrycie kosztów informacyjno - programowych, porta i t. d.

SPORT

SPORT

Lekka atletyka

Rekord światowy w kuli ustalił zwycięzca olimpijski, Amerykanin Sexton wynikiem 16.166 mtr.

Siedem rekordów światowych ustalił Anglik A. Pope w chodzie: 1 godzina — 13.275 km; 5 mil — 35:47; 2:6 mil — 43:07; 10 000 mrt. — 44:42.4; 7 mil — 50:20,8; 8 mil — 58:04.:10 mil — 1 g 14:42.4

Pięściarstwo

Eliminacje pięściarskie. Polski Związek Bokserski komunikuje, że zawody eliminacyjne w sali kina „Słońce" w niedzielę rozpoczynają się o godz. 12. Wobec nadwagi Karpińskiego, który przeszedł do półciężkiej wyznaczono jako czwartego w wadze średniej wicemistrza Polski Wesnera. Stibbe oraz Cyran nadesłali świadectwa lekarskie, zabraniające im startu. Program niedzielnych eliminacyj będzie się przedstawiał następująco: musza — Misiorny (Poznań) i Górecki (Śląsk); kogucia — mistrz Polski Polus zmierzy się ze swym pogromcą Spodenkiewiczem (Łódź); lekka — Sipiński (Poznań) skrzyżuje pięści z Garncarkiem (Łódź); średnia: Majchrzycki ma za przeciwnika Wesnera a w drugiej walce spotykają się Chmielewski (Łódź) z Zielińskim (Inowrocław). Nareszcie w ciężkiej Konarzewski (Łódź), będzie miał za przeciwnika śląskiego olbrzyma Wockę. Przedsprzedaż biletów odbywa się w firmie „Camera", ul. Ratajczaka 3.

Piłka nożna

Do niedzielnego meczu z doskonałą drużyną krakowską „Garbarnią staje „Warta" w swoim najsilniejszym poniższym składzie: Fontowicz — Flieger i Scherfke I. — Sroka, Wojciechowski i Przykucki — Radojewski, Knioła, Scherfkę II, Kryszkiewicz i Nowacki. Walka więc z zeszłorocznym mistrzem Polski będzie zacięta i ciekawa. Przypominamy, że mecz odbędzie się na boisku Waryt (przy ul. Rolnej) o godz. 16.30. Przedsprzedaż biletów w sekr. klubu (Aleje Marcinkowskiego 26) dziś od 16 do 19. i w niedzielę od godz. 10 do 13.

Zawody o wejście do Ligi. Przypominamy, że w niedzielę o godz. 11 na stadjonie miejskim rozegrane zostaną ciekawe zawody pomiędzy „Legją" Poznań i „Polonją" Bydgoszcz. „Legja" będzie się starała powetować nierozstrzygnięty wynik pierwszego spotkania w Bydgoszczy. Mecz zapowiada się interesująco i zgromadzi niewątpliwie wszystkich sympatyków piłki nożnej.

Zarząd PZOPN. załatwił odmownie odwołanie „Sparty" od uchwały w. g. i d. co do weryfikacji zawodów „Liga" i „Sparta". Zarząd wychodzi z założenia, że gracze Zugehoer, Agaciński i Preja byli uprawnieni do gry, gdyż kary nałożone na nich zostały przez w. g. i d. czasowo zawieszone, a ponieważ gracze ci brali udział w zawodach w tym czasie, byli więc uprawnieni do gry.

„Posnania" i „Wiktorja" (Poznań) w niedzielę rozegrają na boisku „H. C. P." przy Górnej Wildzie zawody o utrzymanie się w klasie B. Początek meczu o godz. 16. Po ukończeniu wystąpi o godz. 17.45 „Posnania" II i „H. C. P. II.

Boisko WARTY

niedziela, 4 września rb.

godz. 16³⁰

o mistrzostwo ligi P. Z. P. N.

Garbarnia - Warta lig.

Kraków Poznań

dw 1 065

RADJO

Programy radjofoniczne:

Poniedziałek, dnia 5 września 1932 r.

Poznań (335 m). godz. **12.10** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramof.; godzina **14.00** notowania giełdy; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** odczyt (tr. ze Lwowa); godz. **18.20** „O kim nam mówią ulice Grodu Przemysława" — wygłosi p. Alfons Sikorski; godzina **18.35** „Wersal" — wygł. dr. Marjan Jedlicki, doc. U. P.; godz. **18.50** płyty gramofonowe; godz. **19.00** „Silva rerum"; godzina **19.35** (W); godz. **19.45** płyty gramof.; gdoz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** (W); godz. **20.50 (W);** godz. **21.05** (W); godz. **21.50** (W); godz. **21.55** sygnał czasu, komunikaty.

Warszawa, (1412 m.) godz. **12.45** muzyka z płyt; godz. **13.35** muzyka z płyt; godzina **15.10** muzyka z płyt; godzina **15.40** muzyka z płyt; godz. **16.40** „Pogadanka w języku francuskim"; godz. **17.00** fantazje operowe w wykonaniu orkiestry Polskiego Radja pod dyrekcją Józefa Ozimińskiego; godz. **18.00** odczyt p. t. „Marjan Smoluchowski — największy fizyk polski" (w 15-tą rocznicę zgonu) — wygłosi prof. dr. Tad. Malarski (transm. ze Lwowa); godz. **18.20** muzyka taneczna; godz. **19.35** prasowy dziennik radjowy; godz. **19.45** skrzynka pocztowa rolnicza; godz. **20 00** tańce ludowe w wykonaniu orkiestry Stromberga i Kaczyńskiego; godz. **20.50** feljeton p. t. „Praca w Ameryce" — wygłosi p. Gustaw Olechowski; godz **21.05** Rosyjskie pieśni religijne w wykonaniu chóru metropolitalnego pod dyrekcją Dymitra Orłowa; godz. **21.50** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.00** muzyka taneczna; godz. **22.40** wiadomości sportowe; godz. **22.50** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigsw sterhausen (1635 m.) godz. 6.20 do 8 codziennie koncert, w poniedziałek i wtorek od 12.30, w pozostałe dni od 12 do 13 i od 14 do 15 gramofon, codziennie od 16.30 do 17.30 koncert; godz. 20.00 koncert; godz. 21.00 komunikaty; godz. 21.10 słuchowisko. **Budapeszt** (550 m.) godz. 19.30 gramofon, godz. 20.45 utwory Griega. **Wiedeń** (516 m.) „Don Carlos" op. Verdi'ego, transm. z opery; godzina 22.30 koncert wiecz. **Praga** (488 m.) godz. 20.30 koncert. **Beromuenster** (459 m.) godzina 20.00 koncert. **Rzym (441 m.) godz.** 20.45 muzyka lekka.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Emilja Kokotkiewiczówna, 5 mies. 14 dni, Bolesław Lembicz, 2 l. 1 mies. 24 dni, Stanisław Wągner, emer. nauczyciel, 67 l, Antonina Lewicka z d Muszyńska, wdowa 68 l., Anna Jarczewska, bez zawodu 21 l., Klementyna Tomaszkiewicz, kucharka, 61 l., Zbigniew, Marjan Bobke, 16 dni, Joanna Popowska, marszantka, 25 l., Wawrzyn Zarań, palacz miejski, 62 l., Stanisław Pietras, nauczyciel, 28 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Śpiewackie im. Moniuszki w Poznaniu** urządza w sobotę 3 bm. w salach Ogrodu Zoologicznego zabawę, podczas której przygrywać będą dwie pierwszorzędne orkiestry. Początek o godz. 20.

— **Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon"** obchodzi w niedzielę 4. bm. w sali p. Jaszyka przy ul. Kraszewskiego 16 6. rocznicę istnienia. O godz. 8,30 msza św., poczem o 10 uroczyste zebranie, o 15 gry towarzyskie a wieczorem zabawa.

— **Związ. Zjed. Inwalidów Pracy Rz. P.** Zebranie dla b. górników z Niemiec odbędzie się 4. bm. o godz. 10 w sali „Polonja" dawniej p. Bohn przy ul. Marsz. Focha 85.

— **Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. z r. 1918/19, Dzielnica III, Zamek.** Wzywa się członków do wzięcia udziału w manewrach w niedzielę 4. bm. Zbiórka o godz. 4,30 rano przy Moście Chwaliszewskim.

— **Tow. Hod. Goł. Ras. i Poczt. „Polonja".** Zebranie odbędzie się w niedzielę 4. bm. o godz 11 w lokalu p. Wosińskiego, ul. Grunwaldzka 22b.

— **Związek Werkmistrzów Polskich.** Zebranie plenarne odbędzie się 4. bm. o godz. 11 w lokalu przy ul Wronieckiej 13.

— **Baczność Czeladź Rzeźnicka.** Nadzwyczajne zebranie czeladzi rzeźnicko-wędlinarskiej odbędzie się 4 bm. o godz. 9 rano w lokalu p. Koniecznego, ul. Masztalarska 2.

— **Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej** urządza w niedzielę 4. bm. wycieczkę do Strzeszyna. Zbiórka na głównym dworcu o godz 7,30

— **Drużyna Błękitna Poznań. Baczność.** Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę 4. bm. o godz. 10 w sali strzelnicy małokalibrowej przy ul. Fr. Ratajczaka. Ze względu na bardzo ważne i terminowe sprawy organizacyjne, obecność wszystkich drużyniaków obowiązkowa.

— **Koło Absolwentek VI. szkoły wydz.** urządza 4. bm. wycieczkę do Kobylnicy. Zbiórka przed dworcem głównym o godz. 7,20. W razie niepogody wycieczka się nie odbędzie. W dniu 8. bm. zebranie zarządu. Obecność wszystkich członków konieczna.

— **Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. Dzielnica III, Zamek.** Wzywa się do gremjalnego udziału w odbyć się mających w dn. 4. bm. manewrach Związku Tow. Uczestn. Powstania. Zbiórka w niedzielę 4 bm. o godzinie 4,30 rano przy Moście Chwaliszewskim.

— **Koło Śpiewackie im. Bolesława Dembińskiego w Poznaniu.** Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek 5. bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń druha Wróblewicza ul. Chwaliszewo 68. Na porządku obrad sprawy bardzo ważne.

— **Wolny Cech Krawiecki — wydział naukowy** odbędzie swe zebranie w poniedziałek 5. bm. o godz. 20 w mieszkaniu p. A. Nowaka, ul. Wrocławska 34. Na porządku obrad m. in. wykład p. W. Lewandowicza.

— **Polski Związek Lokatorów i Sublokatorów R. P.** (Stary Rynek 95/96) oddział Wilda zwołuje na poniedziałek 5. bm. o godz. 19 na sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie zebranie plenarne.

— **Komitet Tow. Dzielnicy Wildeckiej.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 5. bm. o godz. 19,30 w lokalu zebrań p. Kasprzakowej, ul. Kilińskiego 15.

— **Koło Absolwentów I. Szkoły Wydz. im. Działyńskich w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się 5. bm. o godz. 19,30.

— **Tow. Abstynenckie pod wezw. Św. Kazimierza.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek 5. bm. o godz. 20 w Księgarni Św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22. Wykład wygłosi ks. Cieszyński n. t.: „Wrażenia z Kongresu Eucharystycznego w Irlandji".

— **Tow. Powstańców i Wojaków im. Antoniego Andrzejewskiego Dzielnica Łazarz—Górczyn.** Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek 5. bm. o godz. 20 w Kasynie Obywatelskiem, ul. Marszałka Focha 81.

— **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek 5. bm o godz 20 na sali Domu Królowej Jadwigi. Na porządku obrad wykład oraz inne ważne sprawy.

— **Sekcja b. harcerzy przy I. drużynie harcerskiej im. Bolesława Chrobrego w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się 6. bm. o godz. 20 na harcówce drużyny przy ul. Wolnica 1.

— **Koło Starszej Młodzieży S. M. P. Poznań—św. Łazarz.** Zebranie konstytucyjne odbędzie się we wtorek 6. bm. o godz. 20 w Domu św. Antoniego.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Piekarskiej w Poznaniu.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się we wtorek 6. bm. o godz. 14,30 w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8. W razie braku quorum odbędzie się o godz. 15 drugie zebranie, bez względu na ilość obecnych.

— **Koło Absolwentek II. Szkoły Wydz.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się we wtorek 6. bm. o godz. 19 w szkole przy ul. Krętej.

— **Zrzeszenie Emerytów Kolejowych przy Z. U. K. Poznań.** Zebranie odbędzie się 6 bm. o godz. 15 w sali p. Chmielewskiego ul Marszałka Focha 85.

— **Tow. Restauratorów na miasto Poznań i okolicę.** Miesięczne zebranie odbędzie się we wtorek 6. bm. o godz. 16 w lokalu p. Godurkiewicza w Szelągu.

— **Tow. Powstańców i Wojaków im. Gen. J. Hallera Poznań—Jeżyce.** Plenarne zebranie odbędzie się 6. bm. o godz. 20 w lokalu obrad przy ul. Kraszewskiego 16. Obecność wszystkich członków z powodu ważnych spraw pożądana.

— **Okręgowy Związek Emerytów Państwowych i Samorządowych, Wdów i Sierot** na województwa Poznańskie i Pomorskie. Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek, 6. bm. o godz. 18 w lokalu p. Jarockiego ul. Masztalarska 8.

— **Tow. Przemysłowców Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 6. bm. o godz. 19 w lokalu p. Zawadki przy Górnej Wildzie 75. W kasie pośmiertnej płatny jest wypadek 74.

— **Koło Tow. Rękodzielników.** Nadzwyczajne walne zebranie we wtorek 6. bm. o godz. 19.30 wiecz. w lokalu zebrań p. Gaworskiego, Nowy Rynek 4.

— **Tow. św. Władysława Poznań—Wilda.** Plenarne zebranie w środę, 7. bm. o godz. 19 u druha Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

— **Kołodziejska sekcja fachowa przy Zj. Pr. Rz.** Plenarne zebranie odbędzie się 8. bm. o godz. 20 w salce 20 Domu Rzemieślniczego.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: S. O. z prośbą o opiekę, 2 zł, M. B. z podziękowaniem za otrzymane łaski, 2 zł, H. M. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o zdrowie i dalszą opiekę 1 zł, Herbertowa 5 zł, J. K. 5 zł, M. W. z podziękowaniem za łaski z prośbą o dalsze, 2 zł, N. N. Wągrowiec, 5 zł, Antonina Schmidtowa, 2 zł, T. S. 10 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 861,47.

Na Komitet Tanich Kuchen: Rodzina Ansion 5 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 30 zł.

Na Ociemniałych żołnierzy: Rodzina Ansion 5 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 20 zł.

Na Czerwony Krzyż: T. S. 5 zł.

Na Szpital św. Józefa: T. S. 5 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 2 września 1932 r. o godz. 17 zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, siostra, bratowa i ciotka, ś. p.

Marja z Schellenbergów Metzigowa

w 54 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, o godz. 9,30 w Szamotułach.

zw 15779

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Dakowy Mokre, Lwów, Klemensów, Poznań, Warszawa, Szamotuły, Wągrowiec.

†

Dnia 1 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Klementyna Tomaszkiewicz

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 4 b. m., o godz. 4.30, z kostnicy cmentarza Jeżyckiego.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 226 zw 15 772/3

Za liczne dowody współczucia oraz udział w pogrzebie najdroższego męża i ojca naszego ś. p.

Stanisława Kozłowskiego

składam Towarzystwu Bratniej Pomocy oraz krewnym i znajomym

Serdeczne Bóg zapłać

strapiona

żona z dziećmi.

zw 15 768

Okucia do drzwi

Okucia do okien
Narzędzia rzemieślnicze
Armatury garncarskie
Widły do buraków
Osie do wozów
Lemiesze i odkładnie
Żelazo sztabowe
Tragarze budowlane

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3.

Tel. 35-18 i 35-43

Pw 4 272-32,43

Wszelkie prace pomiarowe

parcelacje, pomiary miejskie, plany sytuacyjne — wykonuje

M. Kuźnicki, mierniczy przysięgły **Kręta 7** parter

telefon 5373 zw 15 705 telefon 5373

ŚPICHLERZ

2-piętrowy z bocznicą i placem budowlanym, w większem mieście powiatowem natychmiast korystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod nw 5 179

Kto kocha swe dzieci
ten zawczasu winien pomyśleć o zabezpieczeniu ich przyszłości materjalnej.

Najkorzystniej i najwygodniej osiągnie ten cel, nabywając dla każdego dziecka książeczkę oszczędnościową

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA POZNANIA
(dawniej Bank Miasta Poznania)

i wpłacając na nią regularnie choćby niewielkie kwoty.

W ten sposób dzieci, doszedłszy do pełnoletności, rozporządzać będą poważnym kapitałem na dalsze kształcenie, na założenie własnego warsztatu pracy, na posag.

Centrala: ul. Nowa 10.
Oddziały: ul. 27 Grudnia 19 — ul. Marsz. Focha 48/50.

nw 5285/6

NOWOŚCI JESIENNO-ZIMOWE
JUŻ NADESZŁY!!

Polecam w **niespotykanym wyborze** po znanych bardzo **przystępnych cenach:**
Najpiękniejsze tkaniny wełniane na damskie płaszcze, kostjumy i suknie. Pierwszorzędnych jakości materjały męskie na modne garnitury i płaszcze. Materjały na poszycia futer. Wszelkiego rodzaju skóry futrzane i błamy!

Gotowe FUTRA i PŁASZCZE damskie.

Stale na składzie plusze i welwety oraz kilkaset kolorów różnych tkanin jedwabnych.

Równocześnie polecam uprzejmie moje bogato zaopatrzone działy: Dywanów, chodników, firan, kołder i materjałów meblowych, bielizny, trykotów, pończoch i rękawiczek damskich, męskich i dziecięcych. Swetrów, pullowerów, piżam i poranników.

UWAGA:
Z powodu ogromnej zwyżki surowej bawełny drożeją znacznie tkaniny bawełniane, jak płótna, madapolamy, nansuki i t. p. Mając na składzie jeszcze stare zasoby sprzedaję takowe obecnie jeszcze po niezmienionych najniższych cenach. Szan. Klienteli zalecam uprzejmie niezwłoczne wykorzystanie tej okoliczności.

F. WOŹNIAK
Poznań, ul. Rynkowa (Kramarska 16).

Pw 4101-35,108

Otworzyłem
KANCELARJĘ ADWOKACKĄ
w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 1
(dom Król. Jadwigi)
Bronisław Tetzlaff
zw 15756 **tel. 26-64**

Niniejszem zawiadamiam Szan. Obywatelstwo, że z dniem 1. IX. 32 r. osiedliłem się
w Poznaniu, Górna Wilda
przy ulicy Pamiątkowej 25, 1. piętro
jako lek. egzaminowany masażysta i znawca wszelkich chorób, które usuwam naturalnym sposobem.
Przyjmuję: przed poł. od godz. 9—12
po południ. „ „ 15—18.
Fr. Stendera
lek. egzam. masażysta.
zw 15745

Przeniosłem swoją praktykę dentystyczną z ul. św. Marcina 52/53 na
ul. Fredry 4, I. piętro.
Ludwik Oppeln-Bronikowski,
dentysta.
Telefon 59-41. Godziny przyjęć: 9-1 4-6.
zw 15677

Na stancję przyjmę gimnazjastów (stki)
zapewniając troskliwą opiekę pod względem nauki, zdrowia i wychowania.
Aptekarzowa Iza Wichrowska,
Nowy Rynek 5, m. 3.
zw 15057

Oryginalne części zamienne
jedynie gwarantujące dobre funkcjonowanie
do wszystkich modeli Fiata
dostarcza ze składu po cenach fabrycznych
POLSKI FIAT S. A. Poznań, ul. Kantaka 10. Telefon 20-92.

Wróciłem
Dr. Wł. Suwalski
specjalista w chorobach kobiecych i położnictwie
przyjmuje 11,30 — 12,30 i 3 — 5. zw 15765
Lecznica prywatna. Cieszkowskiego 7.

Wróciłem
Dr. B. WATTA-SKRZYDLEWSKI
lekarz chorób serca.
Instytut Elektrokardiografji i Radjologji serca
Poznań, św. Marcin 66-67, I. telefon 12-75
Godziny przyjęć 12-2 i 6-7. dw 990

Wróciłem
Dr. med. Włodzimierz Graffstein
Lekarz-specjalista w chorobach wewnętrznych
przyjmuje od 11-1 i od 4-5
Poznań, Św. Marcin 18. Telefon 40-20
Pw 4277-56,386

Wróciłem
Dr. med. Heider
specjalista w chorobach skóry i dróg moczowych.
Poznań, ulica Wielka 7.
Telefon 18-80.
Godziny przyjęć 9—12 i 3—6. zw 15755

Powróciłem
Dr. med. i fil. L. Drożyński
specjalista chorób wenerycznych i pęcherzowych.
Plac Wolności 7. Tel. 15-91
zw 15759

Wróciłem
Stanisław Hoffmann
zw 15757 ***dentysta.***
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 5. Tel. 50-28.

Wróciłem
Dr. K. Paszkowski
specjalista chorób skórnych i moczopłciowych
Przyjmuje 10—12, 4—7. Telefon 52-59
św. Marcin 9/10.
zw 15043

Osiedliłam się w Poznaniu, przy **ulicy Gwarnej 18 I,** mieszk. 4, jako
specjalista chorób dziecięcych
Godziny przyjęć 10 — 12 i 3 — 4.
Tel. 22-73 i 69-72. nw 5191
Dr. med. Anneliese Weidemann

Otworzyłem kancelarję adwokacką
Bronisław Lompa
adwokat
Kościan, Rynek. Telefon 130.
Pw 4278-56,399

Dr. med. Mieczysław Stabrowski
specjalista w chorobach dziecięcych
b. zast. Naczel. Lekarza i b. Ordynator Szpitala dla dzieci im. św. Józefa w Poznaniu.
Przyjmuje od 2 — 5 po poł. zw 15727
ul. Kantaka 1, I. p. Telefon 30-48.

Od 1. 9. 32 r. przyjmuje jak zwykle
Wł. Zygmaniak
dentysta
Rynek Jeżycki 1. Telefon 75-20.
zw 15789

Dr. ZYTKIEWICZ
wrócił.
Pl. Wolności 11. Tel. 14-94. 11—12 i 4—5 zw 15778

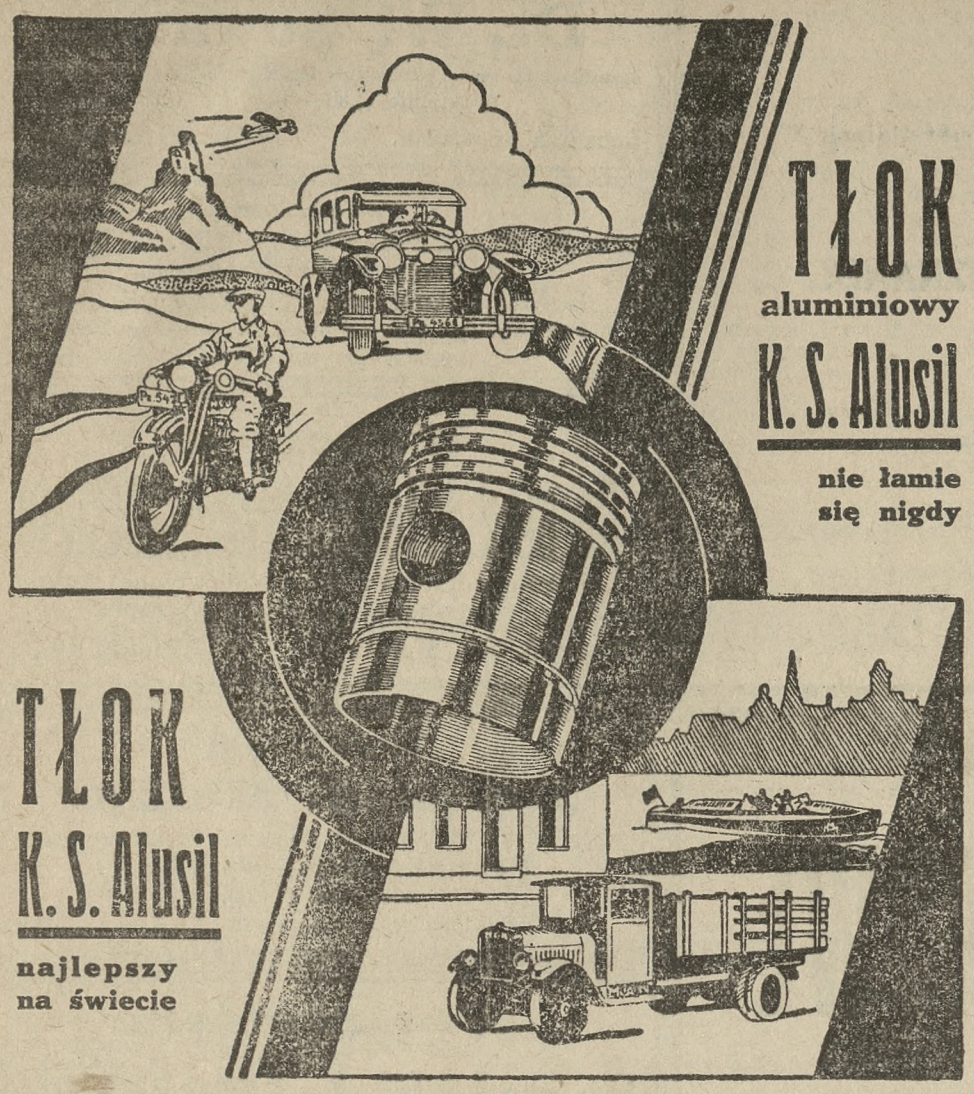

Tłoki aluminiowe K. S. Alusil z największej fabryki tłoków w Europie w kompletnym i surowym stanie do wszelkich motorów spalinowych dostarcza

Największe i najstarsze przedsiębiorstwo tego rodzaju w Polsce **ERGE-MOTOR**

Właśc. R. Gunsch — Poznań, ul. Mylna 38. Telefon 7929

Wytwórnia tłoków, pierścieni i sworzni tłokowych. Szlifiernia cylindrów i wałów korbowych. Kosztorysy i porady fachowe bezpłatnie.

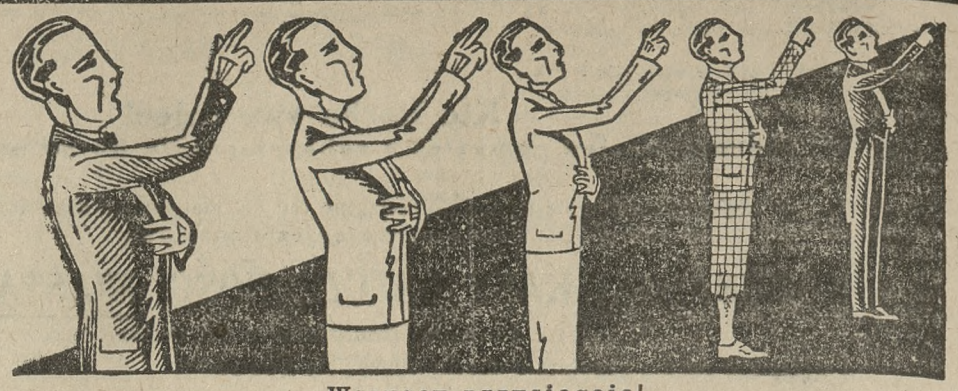

Wszyscy przysięgają!

MATERJAŁY - MOLENDY

są najlepsze

skład fabryczny

Gustaw Molenda i Syn

Poznań, **Plac Ś-to Krzyski 1.**

Wielki wybór nowych materjałów zimowych, na płaszcze, ubrania, spodnie i t. d.

Ceny fabryczne! Pw 4097-35,87

FUTRA: w wielkim wyborze i tanio, **KARAKUŁY, ŹREBCE, PIŻMAKI, ELKI, SEALE** i inne. — Najnowsze skóry na obsady. Spody pod futra męskie i damskie. **Reperacje i wykonanie nowych futer** fachowo i tanio, we własnej pracowni.

MARJAN BĄK **POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego 18** Tel. 51-84 zw 15758 Tel. 51-84

DOM

z piekarnią i składem kolonjalnym w małem mieście (przy rynku) zaraz na sprzedaż.

Rostarzewo pow. Wolsztyn. Rynek 16. nw 5314

DESKI i BLOCHY

stolarskie

sosnowe dwu-letnie i zeszłoroczne, pierwszorzędnej jakości ma na sprzedaż

Fr. Polaszek

TARTAK PAROWY

Gostyń Wlkp.

nw 5319

„RAID" rozpylacz prawnie zastrzeżony. **Raid rozpylacz** „RAID" rozpylacz prawnie zastrzeżony.

Wolny od podatku.

Z przyjemnością jeździ się swoim samochodem, o ile można zaoszczędzić 20% benzyny. W Polsce patentowany **„RAID"** gwarantuje zaoszczędzenie 15 do 30%. Rozpylacz **„RAID"** może być wbudowany w karboratorze w przeciągu 2 godzin i kosztuje włącznie uregulowania maszyny **tylko 25,00 do 30,00 zł.**

Wyłączny fabrykant i dostawca

W. Müller, Poznań,

ulica Dąbrowskiego 34.

Największy specjalny skład przyborów, opon i dętek samochodowych. nw 5174

Bank Spółdzielczy Właścicieli Nieruchomości

Poznań, Piekary 1

istniejący od 1923 roku

którego pewność gwarantuje nieograniczona odpowiedzialność członków całym majątkiem na przeszło 25 miljonów zł, uruchomił dla dogodności klientów specjalne wydziały i tak:

Lokat kapitałów za zabezpieczeniem hipotecznem lub rzeczowem po najwyższych stawkach procentowych na rzecz wypożyczającego bez jakichkolwiek kosztów dla niego.

Regulacji hipotek w Kraju i Zagranicą.

Administracji domów, przyczem zaliczkuje czynsze i załatwia sprawy podatkowe tyczące danej nieruchomości i powierza sprawy w razie sporów z lokatorami swoim syndykom.

Powiernictwa przy zakupie i sprzedaży nieruchomości z dopilnowaniem kontraktów notarjalnych i oszacowań przez własnych rzeczoznawców.

Parcelacji terenów budowlanych.

telefon 50-56

Pozatem:

Otwiera konta depozytowe, rachunki bieżące i czekowe.

Załatwia przekazy krajowe i zagraniczne.

Uskutecznia kupno i sprzedaż wszelkich papierów wartościowych.

Załatwia inkaso weksli, dokumentów w Kraju i Zagranicą. nw 4545

Czas największy wyremontować

KOTŁY

przed zimą.

W. i St. Hedinger

Inżynierowie

POZNAŃ

ul. św. Marcina 26.

Tel. 20-68 — 20-71

50-60.000 zł

poszukuję na I hipotekę na 3 000 mórg. Oferty proszę do eksped Kurjera Poznańskiego pod **zw 15 751**

Piekarnia

w centrum miasta Poznania w pełnym biegu i zamortyzowana od **zaraz do nabycia** na korzystnych warunkach. Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego **zw 15 752**

Skład skór

i przyborów obuwniczych w dobrem miejscu **przeszło 20 lat istniejący** z powodu choroby **sprzedam.** Oferty do „Par", Al. Marcinkowsk. 11, pod nr. **56.370**

Pw 4 091-56.370

Ważne dla Automobilistów

Celem zmniejszenia zbyt wielkich zapasów

CZĘŚCI ZAMIENNYCH

dostarczamy oryginalne części dla samochodów

FIAT

niżej cen fabrycznych

Dla samochodów

MINERVA, CHEVROLET, OPEL, CHENARD, WALCKER, CHRYSLER i INNYCH

oraz WSZELKIE PRZYBORY najtaniej.

Polecamy chlubnie znaną fabrykę karoserji, warsztaty mech. do naprawy wszelkich samochodów oraz bardzo obszerne GARAŻE

BRZESKIAUTO SP. AKC.

POZNAŃ, ul. Dąbrowskiego 29 — Tel. 63-23, 63-65

Wielki wybór samochodów najnowszych modeli oraz — używanych do wszelkich celów. —

Pw 4 025-34.73

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER", patent gdański Nr. 1919 Niezwykła kosmetyka do pielęgnacyj skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczliwych wypadkach wszystkich liszaji nawet liszaji ropnych, ranach u nóg, egzemie, pryszczach, wyrzutach, wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o cel użyteczności. Świetne uznania. Jeżeli bez skutku zwrot pieniędzy Cena 8.60 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy zgóry bez portorjum. nw 5 312

Chem. Kosm. Laboratorjum „KLOSSIN", Gdańsk 2, Kundegasse 43

Do wynajęcia

SKŁAD

przy St. Rynku 92 - ul. Wroniecka. Informacje ul. Cieszkowskiego 8, m. 6, od 1—3. zw 15 763

DRZEWO OPAŁOWE

sprzedaje najtaniej drwalnia P. O. Caritas.

Ceny z dostawą w dom znacznie zniżone: zw 15 769

Koszyk rąb. drzewa 0,65 | **1 m. drzewa rżnięt. 18,—**

1 m. drzewa rąban. 19,— | **1 m. w szczapach 17,—**

Zamówienia przyjmuje centrala: Pozn. Okręg „Caritas", Nowy Rynek 13, tel. 55-88 i 16-80 oraz agentury. Drzewo jest suche i I-szej klasy. Dostawa szybka i sumienna.

Liczba Pożarów w Polsce wzrasta!

R. 1926 — 9 501, r. 1927 — 11 001, r. 1928 — 12 027

Nie wystarczy pożary zwalczać trzeba im zapobiegać!

KRYJCIE DACHY CZYSTĄ BLACHĄ CYNKOWĄ

„Blacha Cynkowa" Biuro Sprzedaży Polskich Walcowni Cynku Sp. z o. p.

Katowice, Marjacka 11 tel. 12-61

udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień i wskazówek technicznych. Pw 3894-71,97

Książki

wszelkiego rodzaju przyjmuję do oprawy.

Powieściowe od 90 groszy. **Korzeniewski, — ul. Stroma 23** oraz w składzie Aquila, Św. Marcin zw 15 739

Poszukujemy zaraz

przedstawiciela miejscowego

na Poznań do odwiedzania klienteli **branży kolonjalnej i drogeryjnej.** Panowie obeznani z terenem i klientelą zechcą nadesłać zgłoszenia z życiorysem, podaniem referencyj i fotografją do dw 1 064

Chem. Fabr. „ERGASTA" C. Nagórski, Starogard.

HANDLOWIEC

były kierownik poważnych firm — szuka odpowiedniego stanowiska lub też przyjmie przedstawicielstwo poważnych firm. Łaskawe zgłoszenia upraszam złożyć w ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 15 720

Mieszkanie

7 pokojowe na I ptr.

z własnem centralnem ogrzewaniem i ogrodem owocowo-kwiatowym, nadające się na klinikę, szkołę, biura lub wykwitne mieszkanie, wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 733

SIERPIEŃ-WRZESIEŃ

najodpowiedniejsze miesiące do zamówienia

FUTRA

W miesiącach tych nasze oddziały miarowe nie są tak przepełnione pracą, jak w pełni sezonu, wobec czego jesteśmy w możności wykonać każdą nam zleconą sztukę jeszcze precyzyjniej. Składnice nasze już bogato asortowane w najmodniejsze i najlepsze

MATERJAŁY NA POSZYCIA

Jako spody polecamy **PIZMOWCE-OPOSY i uszlachetnione barany,** ostatnie są bardzo trwałe i lekkie, nie puszczające włosów, na kołnierze dajemy **wydry naturalne — foki czarne — oposy i karakuły.**

— Ceny dostosowane do obecnego kryzysu. —

Specjalność: **modernizacje i poszycia futer męskich** pod kierownictwem pierwszorzędnych sił fachowych, za dobry krój i beznaganne wykonanie pełna gwarancja.

Kilkaset **futer** spacerowych i do podróży już na składzie, z każdym tygodniem przybywa więcej. Rychły zakup gotówkowy — latowe wykonanie a zatem **„TANIO"**

Szczególnej uwadze światu modnemu polecamy nasze oddziały **na miarę,** które stoją u szczytu doskonałości.

Olbrzymie masy materjałów pierwszorzędnej jakości na składach.

d 795/6

EDMUND RYCHTER, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 2
TELEFONY: 26-07 54-15, 54-25, 21-71 — ulica Wrocławska 15, ulica Wrocławska 14

Nowo otworzony czwarty olbrzymi magazyn **Ostrów Wlkp.** Rynek 18 telefon nr. 35

Firma „EMKA" słynna w świecie
Wszakże wszyscy o tem wiecie,
Poleca także na raty
Cudne radjo-aparaty

Baterje anodowe „EMKA" pierwszorzędnej jakości z kartą gwarancyjną o wzmocnionem napięciu **najtaniej,** a mianowicie:

Baterja anodowa	150	wolt	o faktycznem napięciu	175	wolt	zł **17,90**
„ „	120	„	„ „	140	„	„ **13,90**
„ „	100	„	„ „	120	„	„ **11,25**
„ „	90	„	„ „	110	„	„ **10,—**
„ „	60	„	„ „	75	„	„ **7,40**

Jak więc z powyższego wynika są baterje anodowe „EMKA" najtańsze, gdyż baterja o rzeczywistem napięciu 120 wolt kosztuje tylko zł 11,25. Baterje wysyła się na całą Polskę za zaliczeniem 2—3 zł.

Ładowanie akumulatorów gratis!

Za przedłożeniem karty gwarancyjnej z baterji anodowej „EMKA" ładujemy jednorazowo akumulator gratis. Kupujcie więc tylko baterje anodowe „EMKA", gdyż są najdoskonalsze i najtańsze.

UWAGA: Wszelkie naprawy aparatów i słuchawek wykonje się w specjalnem laboratorjum pod fachowem kierownictwem dyplomowanego amerykańskiego technika radjowego. Gramofony od zł 72,— Płyty w bogatym repertuarze. Żelazka elektryczne od zł 17,—. Żyrandole, garnki elektryczne, lampy do naświetlań i t. d. w wielkim wyborze. Pw 4273/4-35,114/5

HALLO!! HALLO!! UWAGA!! Z dniem 15 bm. firma „EMKA" otwiera nowy dział i to: MANDOLINY, GITARY oraz wszelkie PRZYBORY DO TYCHZE.

Towar wydaje się na asygnaty kredytowe spółdzielni „Kredyt".

„EMKA"

wł. MARJAN WŁODARCZAK
Poznań, Wrocławska 30. Tel. 3683

Dobrze zaprowadzona fabryka czekolady poszukuje

ZASTĘPCY

na województwa pomorskie i poznańskie.

Reflektuje się na pierwszorzędnych zastępców, dobrze u odbiorców zaprowadzonych i tylko takich, którzy w tej branży pracowali. Zabezpieczenie na inkaso konieczne. Oferty pod „Pewny dochód" do Tow. Reklamy Międzynarodowej, Warszawa, Marszałkowska 124. Tw 301

Pierwszorzędna egzystencja!

Nowoczesna spółka konfekcyjna z o. p. w Gdańsku centrum, z własnym domem, 15 mtr. frontu, kilka dużych okien wystawowych, z liczną klientelą, dużemi (udowodnionemi) obrotami, z towarem i urządzeniem lub bez, z powodu rozwiązania spółki korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia reflektantów tylko z gotówką do „Devera", Gdańsk, pod nr. 214. nw 5 315

LIMUZYNA

Chrysler 6—7 osobowa, typ 80, prawie nowa, nadzwyczaj korzystnie na sprzedaż ewtl. przyjmiemy jako częściową zapłatę mały samochód. **Stępczak i Ska, Małe Garbary 8.** Telefon 11-25. zw 15 760

Szkło

okienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe djamenty, kit szklarski itp., lustra i **szyby wystawowe** poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Spółka Akcyjna Poznań
Małe Garbary 7 a. telefon 28-83. Oddział w Łodzi, ul. Pusta 15/17.

Pw 3 553-31.1

Potrzebny zaraz lub później **młody człowiek** z branży obuwia lub manufaktury. Uwzględnia się tylko rzutkiego kupca z dobremi referencjami. Zgłoszenia

B. Brzozowski, Tczew, Rynek 17. dw 979

TAPETY

Ceraty
Linoleum

sprzedaje bardzo korzystnie

Zb. Waligórski

Pocztowa 31, naprzeciw poczty.

Pw 4 155/6-35,83/4

Salon Mód

Pani Hanki

New-York Helene's Dress Shop

Obecnie w nowych lokalach

Al. Marcinkowskiego nr. 13 m. 12

(dawn. Hotel Francuski)

Sezon już rozpoczęty. Uprzejmie zapraszam Szanowne Klientki do odwiedzenia mego Salonu i przejrzenia licznych pięknych żurnali na sezon 1932/33.

Ceny obniżone!

Najkulturalniejsza pracownia krawiecka w miejscu.

Płaszcze — Suknie — Kostjumy.

Kapelusze gustownie dorobione do całości stroju.

Hw 3

Z pełnem zaufaniem

kupuje się w firmie

Z. Bytnerowicz

Poznań, Stary Rynek 52 narożnik ul. Wodnej

Prosimy nas odwiedzić!

Wielki wybór
i przystępne ceny
za dobre gatunki

NA SEZON JESIENNY

nadeszły już i stale nadchodzą

PIĘKNE MATERJAŁY DAMSKIE

MATERJAŁY MĘSKIE

MATERJAŁY NA MUNDURKI SZKOLNE

BOGATY DZIAŁ:

PŁOCIEN - INLETOW - FIRAN - STOŁOWIZNY
MATERJAŁOW DEKORACYJNYCH - GOBELIN
CHODNIKOW
FLANEL - BARCHANÓW - KOCY - KOŁDER
ITD.

dw 1061/2

„DRZEWO"

Podłogowe deski

szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i łaty oraz deski obrzynane i nieobrzynane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka,
POZNAŃ, Raczyńskich 3/4
przy pl. Bernardyńskim.
Telefon nr 10-87.

Pw 3 910-34.72

Plisowanie

mereżkę, okrętkę, dziurki, dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS"

St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński i Kruk) **Filja Romana Szymańskiego 1** pl. Świętokrzyski.

Pw 8 104-17.42

Celem uruchomienia

FABRYKI TUTEK METALOWYCH

poszukuję spólnika.

Zgłoszenia do Kurjera Poznańsk. pod **zw 15754**

Ubranka gimnastyczne

„START"

koszulki, spodenki pantofelki w dużym wyborze

Św. Marcin 45, narożnik Gwarnej

Pw 4 105-35.92

Poszukuję

luksusowego mieszkania

4 pokojowego w śródmieściu

Uprasza się oferty także pośredników lecz szczegółowe do Biura Ogłoszeń **„Par"**, Aleje Marcinkowskiego 11 pod **nr. 3590.** Pw 4 100-35.90

„Ziołalista"

udziela wskazówki na wszelkie zastarzałe choroby, leczenie ziołami. Specjalność: zioła dla otyłych na schudnięcie, liczne podziękowania. Godziny przyjęć: od 10—7 wieczorem. **Poznań, Śniadeckich 4 m. 10 (Łazarz). — DUCZYŃSKI.**

zw 15 767

Największa atrakcja świata! **Największa atrakcja świata!**

Przy ulicy Wjazdowej róg Towarowej vis a vis Zamku dziś i codziennie od godz. 4-tej po poł. do 10-tej wiecz.

„ŚCIANA ŚMIERCI"

Popisy jazdy sportowo-akrobatycznej na dwucylindrowym motocyklu „Indian" po pionowej ścianie, znanego sportsmena porucznika-pilota armji angielskiej **Billy Bellhouse.** Dotychczas w Polsce niewidziane! **Wstęp 45 gr.** Dotychczas w Polsce niewidziane! **W niedzielę i święta czynna od godziny 1-szej popołudniu.** zw 15764

Nowości!

na sezon jesienno-zimowy już nadeszły!

Posiadamy w olbrzymim wyborze nowości

na SUKNIE, PŁASZCZE i KOSTJUMY,

oraz **ubrania i palta męskie.**

PŁÓTNA **i wyroby bawełniane mimo 10% zwyżki, sprzedajemy po dotychczasowych niskich cenach.**

Prosimy wykorzystać okazję taniego zakupu.

R. & C. Kaczmarek **Poznań ul. Nowa 3**

Pw 4 102/3-35,106/7

ARIEL

Motocykle angielskie światowej sławy

B. S. A.

sprzedaje po cenach i na warunkach bezkonkurencyjnych a mianowicie:

Modele 1932

motocykl 500 cc. sportowy dwururowy . . . . zł **2304,—**
motocykl 500 cc. turystyczny dolnozaw. . . . . zł **2258,—**
motocykl 350 cc. sport. de Luxe zł **2205,—**
motocykl 350 cc. turystyczny, model 1931 . . . zł **1890,—**

Ceny rozumieją się z kompletnym wyekwipowaniem, t. j. z oświetleniem elektrycznem, sygnałem elektr., szybkościomierzem, siodełkiem i podnóżkami dla drugiej osoby, wskaźnikiem do oliwy, etc.

Udzielam kredytu do 18 miesięcy

Wyłączny przedstawiciel motocykli ARIEL i B. S. A.

KAZIMIERZ FALKIEWICZ,

Poznań, ul. Dąbrowskiego 25.

Podzastępcy na prowincję poszukiwani.

zw 15 777

Pierwszorzędne

zabudowanie przemysłowe w Poznaniu

korzystnie na sprzedaż lub **do wynajęcia.** Oferty **do biura ogłosz. „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 31,7** Pw 3758-31,7

SENSACYJNA NOWOSC!

ŚRODEK DO GOLENIA!

Goli bez brzytwy, maszynki, aparatu, mydła i bez pendzla, skaleczenie lub zakażenie krwi jest wykluczone, całe golenie trwa najwyżej 10 minut, do golenia potrzeba tylko małą drewnianą łopatkę we formie noża oraz wodę i ręcznik, każdy nawet laik potrafi sam golić. Środek do golenia oraz pouczenie wysyłamy po otrzymaniu zł 5,—. **W. TABADZIŃSKI. Warszawa, Ciasna 5 m. 13.**

nw 4 971

SZKOLNE FARTUSZKI

TANIO

B. HILDEBRANDT

STARY RYNEK 73/74

Pw 3902-33.43

Kupię

majątek ziemski

1000 mórg blisko Poznania, ziemia musi być niemniej jak 3 marki bonitacji z morgi, płacę gotówką za dobrą ziemię 150 złotych. Na zgłoszenia odpowiadam tylko właścicielom majątków. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 15 775**

DOSTARCZAMY

SAMOCHODY

NOWE
UŻYWANE
OSOBOWE
ROBOCZE
wszelkie przybory
PNEUMATYKI
NAJTANIEJ

Brzeskiauto S. A. Poznań

ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63 65

fabryka karoserji wszelkiego rodzaju, warsztaty mechaniczne, garaże. Pw 4 160-35,121

Skład konfekcji i artykułów męskich

w większem mieście powiatowem, przy bardzo ruchliwej ulicy, dobrze zaprowadzony, sprzedam bardzo tanio z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. Do objęcia potrzeba mniejwięcej od 10—15 tysięcy. Zgłoszenia: Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno, 184. nw 5 186

Zgłoszenia kandydatek z 6-cio klasami szkoły średniej ogólnokształcącej na **2-letni kurs budowlany** przyjmują

Żeńskie Kursy Techniczne

Poznań, Kraszewskiego 17 m. 15

Początek 15 września

Dla córek urzędników państw. **75% zniżki.** Pw 4 104-56,394

Rekord

maszyna pończosznicza, 84 i 132 igieł, sprzedam tanio, nauka darmo. Kanałowa 7, m. 23. zd 95 367

Duży stół warsztatowy

masywny

lub 2 mniejsze, równe

kupię. Oferty z podaniem rozmiarów i ceny do Kurjera Poznańskiego pod **zw 15 781/82**

DYSPONENTA

biegłego w języku polskim i niemieckim w mowie i piśmie, poszukuje **bydgoska hurtownia materjałów opałowych.** Warunek: znajomość branży, zdolność spełniania funkcji podróżującego oraz stenografji i pisania na maszynie. Znajomość sfer klientowskich okręgu Pomorskiego i Poznańskiego pożądana. Stała posada. Dokładne oferty z odpisami świadectw należy skierować do administracji Kurjera Poznańskiego pod zw 15 770.

KUPIEC

doświadczony z dłuższą praktyką na stanowiskach samodzielnych i kierowniczych w kraju i zagranicą, dzielny organizator w eksporcie

przyjmie posadę

względnie poważne przedstawicielstwa

na były zabór pruski. Łask. propozycje do „Par" Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod 56,367

Pw 4 090-56,367

Kamienica

narożnikowa w śródmieściu, przynosząca ca. 33 tys. zł. czynszu rocznie, korzystnie do oddania. Wpłaty 150 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zw 15 774

FABRYKA

w dużem mieście powiatowem, o 5-ciu dużych ubikacjach murowanych, twardo krytych, kocioł parowy w dobrym stanie, nadająca się na garbarnię oraz dla wszelkich innych przedsiębiorstw przemysłowych, natychmiast korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 5 178

KONKURS

Magistrat pow. miasta Gostynia rozpisuje niniejszem konkurs na stanowisko

kierownika rzeźni miejskiej

Pobory według umowy; wolne mieszkanie, opał i światło oraz 15% odwołalnego dodatku komunalnego Szczegółowe zgłoszenia kandydatów lekarzy weterynaryjnych składać najdalej do dnia 10. 9. 32 r. Do podania dołączyć należy odpowiednie dokumenty wraz z życiorysem oraz podać referencję.

Podania nieuwzględnione pozostają bez odpowiedzi.

dw 1042 **Magistrat.**

Dnia 1 września 1932 r. zostały wylosowane następujące numery 8% listów zastawnych **ZACHODNIO-POLSKIEGO TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIEJSKIEGO w Poznaniu:**

Ser. A. 6 sztuk à 5.000,— zł. nr. nr.: 95, 145, 679, 920, 1011 i 1067 = zł. 30.000,—
Ser. B. 17 sztuk à 1.000,— zł. nr. nr.: 75, 146, 336, 340, 474, 510, 586, 740, 861, 952, 1101, 1408, 1601, 1619, 1627, 1678, 1707 = zł. 17.000,—
Ser. C. 2 sztuki à 500,— zł. nr. nr.: 52 i 59 = zł. 1.000,—
Ser. E. 5 sztuk à 100,— zł. nr. nr.: 3, 198, 202, 303, 308 = zł. 500,—
razem: zł. 48.500,—

(czterdzieścioosiemtysięcypięćset złotych).

Należność za wylosowane listy zastawne ZACHODNIO-POLSKIEGO TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIEJSKIEGO w Poznaniu wypłacać będzie począwszy od dnia 2 stycznia 1933 r.:

a) kasa Zach.-Polsk. Tow. Kredyt. Miejsk. w Poznaniu, ul. 27 Grudnia nr. 8,
b) kasa Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu, ul. 27 Grudnia nr. 8.

Wylosowane listy winne być przedstawiane do zapłaty łącznie z talonem i wszystkiemi kuponami, począwszy od kuponu płatnego 1 lipca 1933 r. nw 5 193

ZACHODNIO-POLSKIE TOWARZYSTWO KREDYTOWE MIEJSKIE w POZNANIU.

W rejestrze handlowym A nr. 324 przy firmie **J. Kulawska, Rawicz. właściciel Kazimierz Semrau w Rawiczu,** wpisano dziś, że firma wygasła. Rawicz, 4 lipca 1932 r. nw 5 093 **Sąd Grodzki.**

Ostrzeżenie wekslowe.

Firma Inżynier Józef Breliński Sp. z ogr. odp. w Poznaniu, ul. Przecznica 7, jest w posiadaniu większej ilości weksli z akceptem **Spółki Drenarskiej Szymborze—Turzany** w Szymborzu p. Mątwy pow. Inowrocław, za którą pod stemplem podpisali członkowie zarządu Antoni Harenda, Antoni Wieczorek i Franciszek Drabik, wszyscy z Szymborza, z wystawienia Antoniego Harendy i żyrowanych przez Antoniego Harendę, Antoniego Wieczorka i Franciszka Drabika.

Oświadczamy, że podpisy nasze prywatne jako żyranci wzgl. wystawca niniejszem unieważniamy, gdyż daliśmy je tylko grzecznościowo, a zachodzi obawa poszkodowania nas osobiście, za weksle te nie odpowiadamy osobistym majątkiem i ostrzegamy przed ich przyjmowaniem do dyskontu, inkasa lub w miejsce zapłaty bez porozumienia się ze Spółką Drenarską Szymborze—Turzany.

Szymborze, dnia 3 września 1932 r.

(—) Antoni Harenda. (—) Antoni Wieczorek.
(—) Franciszek Drabik. dw 1 063

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W poniedziałek, dnia 5 września 1932 r., o godz. 10-tej przed południem, sprzedam publicznie w Sołeczni, powiat Września, najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą:

40 mórg żyta w słomie,

o godzinie 11 przed poł. w Gozdowie pow. Września

10 ctr. jęczmienia i 90 ctr. żyta w słomie,

o godzinie 12 w południe:

8 mórg żyta i 2 morgi pszenicy w słomie,

o godzinie 13 po południu:

50 ctr. zboża w słomie oraz 8 świń od 1 do 2 ctr.

nw 5 145 **W. Naglewicz,** kom. sąd., Września.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, 6. 9. 1932 r., o godz. 12-tej, ul. św. Marcin 40, sala parterowa w podwórzu, sprzeda komornik sądowy publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

znaczki pocztowe Europy kilkaset sztuk, zbiór niem. monet zdawkowych wojennych, 3 płaszcze damskie, 3 męskie, 4 ubrania, zegarek srebrny i drobne części ubraniowe. dw 1 068

WIERZYCIELE.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W środę, dnia 7 września b. r., o godz. 10 przed poł., w Zajączkowie sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę:

lokomobilę do młócenia, sanie, bryczki, wóz nowy, opełacz, piłkę tarczową, parę szorów, sieczkarkę, dołownik, 2 wały, pługi Saks, 1-skibowe, 2-skibowe, brony, włóki, grabiarki, radła, opełacze, 2 taczki, w tem do kosów, drabiny, wozy, barki, kierat z pompą, wialnie, żmijki, śrótownik, 250 worków, 10 plandeków, parownik, młynki do kuchu i saletry, łańcuchy do bydła i koni, uzdzienice, blochy brzozowe, rury drenowe, kultywatory i inne narzędzia rolnicze.

Zbiórka 10 min. przed licytacją u przechowawcy przed podwórzem dominjalnem w Zajączkowie. nw 5 144

Juja, komornik sąd. w Pniewach.

Wielka licytacja mebli:

Z powodu likwidacji mieszkania sprzedawać będę w lokalu licytacji: ul. Wroniecka 4, w poniedziałek, 5-go, we wtorek, 6-go, oraz w środę, 7-go września, **od godz. 11—18,** z polecenia i na odpowiedzialność zainteresowanych dobrowolnie najwięcej dającemu za gotówkę:

4 kompletne jadalki (w tem jedna autent. inkrust.), 2 kompletne sypialki, 2 kompl. pokoje męskie, 2 saloniki, różne szafy, szyfonierki, stoły, krzesła, kilka dywanów i mostków, kanapy, garnitur klubowy w skórze i gobelinie, obrazy i lustra, różną porcelanę, świeczniki, lampy, 2 maszyny do pisania, 2 harmonjum (Liebig Zeitz. i Ritz-Kaim-Harmonjum), 3 kasy National, 3 szafy żelazne, 2 samowary oraz różne inne meble. Pw 4 275/6-35,117/18

Prócz tego sprzedawać będę ca. **300 par różnego obuwia damskiego, męskiego i dziecięcego.**

Brunon Trzeczak

zaprzysięż. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Nowy
dom mieszkalny przynosi 11 000 rocznie z wolnem placem, cena 95 000 do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 169

Meble
stylowe sprzedaje bardzo tanio fabryka mebli Tama Garbarska 3. zdpw 94 766

Willa
Grodzisku 10 pokoi centralne ogrzewanie, ogród wyjątkowa okazja, gdyż objekt spadkowy bardzo korzystnie sprzedam. Głowacki, Góra Przemysłowa 4, telefon 50 13. zdw 94 673

Gospodarstwo okazyjnie
95 mórg żytniej, stacja, kościół, komplet, 15 000 wpłaty 6—7 tysięcy. Znaczek załączyć. Godziszewski, św. Wojciech 1. zdw 95 295/6

Parcela
budowalana ul. Miła przed Botanikiem 1 013 mtr. kw. z pompą, altanką i opłotowaniem, kanalizacja, wodociąg i elektryczne światło na miejscu sprzedam za gotówkę. Ig. Kalinowski Wrocławska 9. zdpw 94 777

Parkan
z drzewa w dobrym stanie 23 m razy 2 m z wejściem i wjazdem tanio. Zgłoszenia ul. Kopczyńskiego 5 zdw 94 269

Bezpłatnie
„Centrala" poleca, poszukuje mieszkania. Kupuje, sprzedaje majątki. Poznań, Wierzbięcice 27. zdw 95 595

Parcele
Bukowska 4,00. Dąbrowskiego 2,00. Antoninek 0,50. „Osadopol", Rzeczypospolitej 9 zdw 95 591

Skład
maglem tanio. Grobla 19, mieszkanie 8. zdw 95 784

Gramofon
walizkowy z płytami. Kościelna 2 m. 7. jw 1 543

Pianino
„Ecke" piękny ton. Dąbrówki 2 m. 24. zdw 95 616

Dom
masywny 6 lokatorów, morga ziemi warzywnej w Żegrzu blisko Poznania sprzedam, cena 13 000 złotych. Stamkowski, Poznań—Główna, Smolna 12 b. zdw 95 291

Maszynę
do pisania ze stolikiem tanio sprzedam. Kubasik, Polna 1. zdw 95 242

Przewód D G
2,5 kwadrat tysiąc metrów tanio sprzedamy. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 596

Singera
krawiecka dobrym stanie, aparat do [illegible] sprzedam korzystnie. Staszica 7 m. 5. jw 1 544

Dom
piekarnia, ogród. 13 000. Nakło, Długa 26. nw 5 184

Rzeźnictwo
wraz z domem, obszerne podwórze, z powodu podeszłego wieku właściciela korzystnie na sprzedaż, lub rzeźnictwo do wydzierżawienia w mieście powiatowem. Zgłoszenia: Redakcja „Naszej Chodzieży", Chodzież. nw 5 187

Skład
w najlepszem położeniu, ulica Dworcowa, oddam tylko z urządzeniem, bez towaru, w którym znajduje się magazyn kapeluszy damskich z bardzo dobrą klientelą. Firma egzystuje 32 lat, skład nadaje się na każde przedsiębiorstwo, składa się z 3 ubikacyj. — Marja Kuklińska, Kartuzy — Dworcowa 4. dw 1 066

Sypialnie dębowe
nowe i używane bardzo tanio. — Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 4 112-35,102

Garnitur klubowy
skórzę, jak nowy, okazyjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 4 111-35,101

Garnitury klubowe
w gobelinie, jak nowe, najtaniej w firmie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, tel. 24-42. Pw 4 110-35,100

Torebki i teki wyprzedaję za bezcen
damskie modne 2,50; 3,25; 3,90; 4,50; eleganckie nowość 5,50; 6,50; 7,70; Bagdad nowość 8,50; 9,50; Lakowe 9,90; 11,50; 14,50. Dziecięce 0,85; Parasole 3,90; 4,50; 5,50; Złote pręty 7,50; jedwabne 9,85; 14,50; Kolorowe jedwabne 13,90; Największy wybór, najtaniej Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 95 467

Radjo
3 lampowe prąd zmienny. Poznańska 27, m. 4. zdw 95 660

Zegar
stojący Beckera. Adres Kurjer Poznański zdw 95 615

Parcele budowlane Osiedlu przy Poznaniu
bez długów hipotecznych korzystnie do nabycia, raty, informacje udziela Stachecki, ul. Gwarna 12. zdw 95 605

Willkę
Puszczykowie trzypokojową, ładny ogród bardzo korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański rw 2 986

Skład
kolonjalny mieszkaniem sprzedam, powody rodzinne. — Adres Kurjer Poznański zdw 95 857

Sypialnie
dębowe materacami 330; jadalnie dębowe 390; kuchnie 100. Gwarancja. Fabryka Mebli, Rynek Śródecki telefon 19-59. zdw 94 257/8

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań św Marcin 34. Specjalny skład okuć telefon 34-31. dw 542/3

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 — sprzedaje i kupuje meble używane garderobę różne inne przedmioty. Pw 3511-56.69

Sypialnie
sprzedaje najtaniej — Stolarnia, Rybaki 15. nw 4 147/8

Meble kuchenne
po każdej cenie sprzedaje wytwórnia mebli kuchennych. Piaskowa 3 Koniecki. zdw 91 850-1

41 osobowy autobus
„Büssing" na bardzo dogodnych warunkach do sprzedania. Kasa Pożyczkowa, Ostrów Poznański dw 1017

Ule
kuszki z pszczołami sprzedam tanio. Słupski, Focha 47. zdw 95 275/6

Sprzedam
łóżko, łóżeczko, umywalka. — Wierzbięcice 39 a, m. 19. zdw 95 302

Parcele
w Dębcu pod budowę różnej wielkości wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul. Dębiecka 24. zdw 94 975/6

Piec westfalski
(biały). Szwajcarska 15 a, mieszkanie 7. 5—7 godz. zdw 95 608

Wózek
dziecięcy sprzedam. Szamarzewskiego 60 m. 11. zdw 95 606

Rower
tanio sprzedam. Graniczna 3, Leżałka. zdw 95 683

Sprzedam
kawiarnię mieszkaniem. Adres Kurjer Poznański zdw 95 577

Gościniec
2 morgi ogrodu wieś 2 000 mieszkańców cena 9 500. Wały Królowej Jadwigi 2, mieszk. 2. zdw 95 688

A. Benenowski
tylko Półwiejska 3. Obrączki, zegarki, budziki najtaniej. Naprawy zegarków. zdw 95 447/8

Meble
wyprzedaje tanio Wecławski, ul. św. Rocha 8. zdw 95 535/4

Ubranie
tanio średnia figura. Ratajczaka 12 m. 2. zdw 95 503

Gramofon
szafkowy jak nowy, 36 płyt okazyjnie. Chwaliszewo 76 m. 12. zdw 95 456

Dom
masywny, 4 pokoje, ogród, mieście Jaraczewie sprzedam korzystnie. Zygmunt Stachowiak, Jarocin, Ducka. zdw 95 403/4

Rower
męski w dobrym stanie 75.— zł. Mickiewicza 18a m. 5. zdw 95 420

Wózek
dziecięcy sprzedam Strumykowa 9 m. 5. zdw 95 412

Kraty żel.
do okien wystawowych i drzwi bardzo tanio sprzedam. Słowackiego 16 mieszkanie 1. zdw 95 747

Skład
kawy, cukrów ruchliwa ulica, 3 000 sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 95655

Płaszcze damskie, dziewczęce
jesienno-zimowe poleca gotowe własnej fabrykacji skromne, wykwintne wykonuje miarowe modernizuje, naprawia futra. Ceny bezkonkurencyjne. Przyjmuję asygnaty „Kredyt". Józef Szuster, Stary Rynek 76 naprzeciw odwachu. zdw 95 620/1

Dom
4 pokojowy, dwie morgi ogrodu, chlewem przy Poznaniu okazyjnie 7 000. Polonia Poznań Kantaka 5. zdw 95 793/4

Materace
kupuje się najtaniej w Specjalnej Wytwórni Materacy Wyściełanych, St. Szelągowicz, Poznań, Tama Garbarska 25. zdw 95 884/5

Rzeźnictwo
nowocześnie urządzone (centrum) sprzedam. Michalska, Wroniecka 3. rw 3 003

Robótki
tanio, prosimy zobaczyć wystawę firmy Siostry Dramgoszówne, Aleje Marcinkowskiego 3, naprzeciw Poczty. rw 2 997

Ogródek
działkowy sprzedam kolonii św. Jana za Bramą Warszawską tanio, kompletnie obsadzony. Oferty Kurjer Pozn. rw 2 988

Sprzedam
nowy dom z całem zabudowaniem przy stacji kolejowej i przystanku autobusowym. Jan Jan Paczkowski, Antoninek, Poznań. zdw 95 675

Skład
kolonjalny z ubikacją sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 390

Akwarjum
rybami sprzedam. — Kerker, Szkolna 7/8. zdw 95 668

Motosacoche
jubileuszowy 500 jak nowy okazyjnie sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 95 666

Używane
pianino Bechsteina sprzeda za 1 000 zł. B. Sommerfeld, skład fabryczny pianin, Poznań, ul. 27 Grudnia 15. nw 5 175

Fabryka
pończoch poszukuje odbiorców na tanie artykuły pończosznicze. Franciszek Stempel, Łódź, Limanowskiego 56. nw 5 182

W. Groszkiewicz

Stary Rynek 59, telefon 2255 hurt. detal. Kołdry w wielkim wyborze po cenach zniżonych, watowane, ręczna praca od 12 jedwab adamaszek na białej wacie 26 jedw. pr. adamaszek na białej ang. wacie 46.50 jedw. adamaszek na wełnie (chem. czyszcz.) 47.50 jedw. prima na wełnie — (chem. czyszcz.) 68.50 puchowe w każdej cenie piękne wykonanie firany tiulowe ang. 3 częściowe już od 8.50. Pw 3 560-31.44

Od 25 gr metr
największy wybór parcel miejskich, podmiejskich, ornych, zalesionych. Kredyt, budowa „De-Ka-Ha", Marcinkowskiego 13. zdw 94 585

Czy Pani już wie!
że Porcelanę — Serwisy stołowe — Szkła do zapraw. Najtaniej „Ozdoba", Dąbrowskiego 12 nar. Mickiewicza. zdw 95 801

Pianino
sprzedam (Wolkenhauera). Ulica Poznańska 27/5. zdw 95 746

Cukrowni we Wrześni
akcję na 500 zł sprzedam zaraz. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 95 756

Sprzedam
dobrze prosperujący kinoteatr większem mieście Wielkopolski z pierwszorzędną aparaturą dźwiękową. Zyski i dobra egzystencja zapewnione. Do objęcia potrzeba gotówki 38 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański nw 5 190

Adlera
maszynę do pisania, mało używana, sprzedam tanio. Szkolna 7/8, m. 8. Pw 4 106-56,893

Szpic
salonowy czysta rasa tresowany. Małe Garbary 1 a m. 16. zdw 95 240

Sypialnie
polerowane, jadalnie dębowe kupisz najkorzystniej Stolarnia — Wieczorkiewicz Swarzędz Strzelecka 1. zdw 95 236

Willę
10 pokoi Puszczykowie sprzedam cena 16 tys. złotych. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 218

Motor
35 KM ssącogazowy sprzedam okazyjnie. Zgłoszenia: Górak, Latalice, poczta Dziekanowice. zdw 95 212

Ziemi
500—1 000 mórg 4 kilometry od Poznania tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 166

Naprawa
złotych wiecznych piór wszelkich systemów na poczekaniu, zamiana stalówek. — Specjalny skład wiecznych piór. Józef Czosnowski, Ratajczaka 2. Artykuły szkolne tanio. zdw 91 305

Dom
willa na sprzedaż. Winiary, ul. Obornicka 66. zdw 95 912

Stół
duży, łóżko, szyfonierkę. Woźna 16, m. 5. zdw 95 834

Parcele
położone przy ul. Słonecznej różnej wielkości sprzedaję korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 191

Domek
w Żabikowie z 4 morgowem ogrodem zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 189

Chłodnicę
do samochodu Buick rocznik 28/9 nową korzystnie sprzedam. Dąbrowskiego 25, mieszkanie 5. zdw 95 187

Skład
branży tekstylnej dobry punkt w Poznaniu do sprzedania. Poważni reflektanci z gotówką zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdw 95 184

Śliczna
parcela na Szelągu tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 178

Baczność!
Sprzedam dobrze zaprowadzoną wytwórnię soków wraz prawnie zastrzeżonemi specjalnościami. — Dla młodszej siły świetna lokata kapitału. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 330

Siatka

do wodnej ondulacji na przedział lub podgórę daje piękne fale szt. 5 zł, płyn do zwilżania włosów but. 1.50 zł tylko u Wenzlika, Aleje Marcinkowskiego 19. dw 641

Folwark
300 mórg kupię lub zadzierżawię Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 333

Skład
owoców cukierków drobiu, dobrze prosperujący, mieszkaniem 1 500 towarem w śródmieściu. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 348

Lis
szary w dobrym stanie sprzedam korzystnie. Poznań, Mostowa 30, m. 8. zdw 95 354

Kiosk
duży murowany z pokojem i ogródkiem, dobrze zaprowadzony z towarem na sprzedaż, z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. Cena 3 500. Droga Dębińska 12. zdw 95 355

Maszyny
do szycia najstarszej fabryki — stare przyjmuje, reparację fachowe tanio. Plac Nowomiejski 1 a, parter. zdw 95 356

Ejektorka
najlepsze lufy Kruppa, sztucer lunetą, kordylas. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 357

Skład
z urządzeniem za 300 zł. Informacje. Marsz. Focha 45 m. 6. zdw 95 362

Willę
sprzedam tanio. Zgłoszenia ulica Kuźnicza 6 Górczyn. zdw 95 384

Samochód
reklamówkę sprzedam lub zamienię na Fiata. „Komisowy Autopark", Przemysłowa, narożnik Jakóba Wujka. zdw 95 387

Piec
przenośny, kaflowy, kuchnię sprzedam. Wojciechowski, Woźna 16. zdw 95 422

Kto
kupi srebrne monety niem. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 425

Skład
towarów krótkich sprzedam. — Wskaże Kurjer Pozn. zdw 95 429

Pianino
tanio sprzedam. Kreta 6, mieszkanie 11. zdw 95 491

Dom
z ogrodem i zabudowaniem sprzeda Kamiński, Mosina, Kolejowa 10. zdwp 95 497

Karosę
limuzynę w dobrym stanie sprzedam. Niesiołowski, św. Marcin 46. zdw 95 485

Maszyny do pisania
dobre okazyjne z gwarancją od zł 80 nowe od zł 550 również zamiana naprawę oraz części oferuje Skóra i S-ka Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. Pw 3 562-31.47

Maszyny do szycia
najlepszej jakości, tanio również na spłaty poleca Otto Mix Poznań Kantaka 6 a. Pw 3 136-27.86

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronę Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny", „Praca" wodociągi kanalizacja, dogodna komunikacja sprzedaje właściciel Małecki Droga Debińska telefon 11-90. Pw 3 557-31.41

„Antyki"
meble używane sprzedaje, kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 4 154-56.368

Wytworny „Packard"
otwarty 5-osobowy, 8 cylindrowy, zupełnie nowy okazyjnie do sprzedania. — Do oglądnięcia: Lwów, Listopada 33 tel. 25-26. nw 5 289

Koszule
kolorowe, białe po cenach fabrycznych. Cegłowski, Pocztowa 5. nw 5 084

Kapelusze
największy wybór, najniższe ceny. Cegłowski, Pocztowa 5. nw 5 086

Sprzedam
natychmiast dom mieszkalny z chlewem i ogrodem warzywnym, 3 morgi położony w mieście Buku, powiat Nowy Tomyśl. Cena według ugody. Zgłoszenia przyjmuje Franciszek Jęch, Buk. zdw 95 114

Dywany Chodniki Kilimy najtaniej
w firmie Dywany Żywieckie — Bracia Góreccy, Poznań Stary Rynek 44, I. piętro wejście z ul. Woźnej. Pw 4 121-35,57

Pianino
zagraniczne za bezcen. Strzelecka 26 m. 6. zdw 94 873

Pszczoły
kilka uli z powodu przebudowy sprzedam korzystnie. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 94 890

Dom
w Rynku, nadający się na piekarnię, zamienię lub sprzedam. Wartość 20 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 270

Chcesz sprzedać kupić, zamienić
samochód względnie części zgłoś „Komisowy Autopark", Poznań Przemysłowa narożnik Jakóba Wujka. zdw 90 716

Pianino
koncertowe marki zagranicznej, nadające się również do restauracji lub cukierni sprzedam. Fr. Ławiński, Żórawia 19/21. zdw 95 483

Samochód
czteroosobowy korzystnie za gotówkę oddam. Tel. 71-13. zdw 93 364

Skład
cukierków i papieru, dobrze zaprowadzony przy ruchliwej ulicy z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 93 590

Puszczykówko
parcela na dogodnych warunkach. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 011

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej Łąkowa 4 a, stolarnia. zdw 94 062

Parasole
ogrodowe, balkonowe, deszczowe i słoneczne poleca Wytwórnia Parasoli Wielka 27/29. dw 705

Skład
kolonjalny obszerne mieszkanie, dobre położenie. Tomkowiak, — Niegolewskich 9. zdw 94 311

Meble
najtaniej, Stolarnia Marji Magdaleny 1 przy placu Bernadyńskim. zdw 94 429

Bemberga pończochy taniej jak w Łodzi
z prawdziwym szewkiem 1,95; 2,25; 2,50; złoty Bemberg 2,75; 3,50; jedwab do prania 1,10; macco 0,50; tenisówki 0,40; bezrękawniki 2,25; nowość wełniane 3,90; rękawiczki 0,95; kremowe 1,95; modne 1.75; 2,50; Pantalony macco 0,85; jedwabne 1,45; milonez 2,90; Bielizna największy wybór, najtaniej tylko — Warwszawski Skład Fabryczny, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 95 489

Krowy
młode z mlekiem z cieleciem lub bez dostarcza Borus, św. Marcin 16/17, m. 35. zd 93 930

Dom
nowy, 3 mieszkania, ogródek — sprzedam gotówką. — Żabikowo, Długa 19 a. zdw 95 259

Zamienię
nowszy typ, „Harley Davidson", na ciężarowe auto. Jeśko, Emilji Sczanieckiej 2, skład węgli. zdw 95 253

Sprzedam
lornetki polowe (Zeissa), parabelum, tablicę rozdzielcza. Szamarzewskiego 34, parter, lewo. zdw 95 287

Samochód
2 osobowy, mały, 18 konna maszyna, gotów do jazdy. Obejrzeć: niedziela, ul. Chełmońskiego 1, m. 1. zdw 95 312

Dwa
domy, trzy morgi ogrodu, magiel Cobla, miedziany aparat destylacyjny z rektyfikatorem okazyjnie sprzeda Piechota, Ostrów Wielkp., Krepa Łączna 2. nw 5309

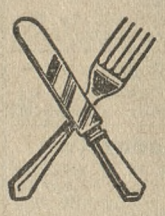

Nierdzewne
noże i widelce „Gerlacha" w wielkim wyborze, po bardzo niskich cenach poleca Bolesław Ziętkiewicz. — Specjalny magazyn wypraw kuchennych. — Poznań, Nowa nr. 8. Telef. 3565 dp 983

Krawaty
olbrzymi wybór, bajecznie tanio. Cegłowski, Pocztowa 5. nw 5 085

Perski
dywan 2,50×3,50 mało używany sprzedam. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 95 127

Gwintownica
(Kluppa) 7/8—1½ Witworth — gwintownikami, tanio. Gen. Prądzyńskiego 10, m. 2. zdw 95 103

Szyny kolejowe
i kolejkowe zamiast tragarzy na budowle dostarcza składnica Focha 23. zdw 94 894

Parcele
najlepsze położenie Lubonia — sprzedam, Stefana Czarnieckiego 14, mieszkanie 7. zdw 94 857

Foksterjerki
śliczne łaciate, miłośnikom zwierząt. Piekary 22/23, m. 52. zdw 95 399

Majętek
365 mórg buraczanych, dom ośmiopokojowy parku, pierwszorzędne zabudowania, nadkompletnem żywym, martwym inwentarzem, pełnemi żniwami, powiat Kościan, cena 130 000, wpłaty 65 tys. Rutkowski, Mickiewicza 28. zdw 95 402

Mundur podofic.
zł 45 i kordzik 40 zł. Wały Zygm. Augusta 3, m. 10. zdw 95 580

Parcelę
lepszej części miasta tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 549

Pies
(chart angielski) piękny okaz na sprzedaż. Restauracja Wielkie Garbary 43. zdw 95 541

W. Groszkiewicz
Stary Rynek 59, telefon 2255, hurt. detal. Magazyn bławatów dywanów i firan poleca w wielkim wyborze po cenach zniżonych. Dywany 180 × 300 od 31.50; 175 × 250 od 46.80; 200×300 od 67,50; Bouclé 200 × 300 od 140; pr. plusz 200×300 od 198. Dywaniki od 2.75. Chodniki z metra od 1.75. Pw 3 559-31.43

Parcele
wszystkich dzielnicach. Podmiejskie letniskowe od 20 gr. Projekty, kosztorysy na budowę, wszelkie prace budowlane wykonuje „Budowa", św. Marcin 64, telefon 12—72. zdw 95 540

Skład cukierków
ruchliwy punkt z pokojem i kuchnią. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 95 539

Klubowy
garnitur, elegancki, jak nowy sprzedam 180, Grobla 4 m. 2. zdw 95 521

Sypialnie
kupisz najtaniej stolarni Kwiatowa 6. zdw 95 435

Plac
1 000 m² sprzedam. Słowackiego 34, I., lewo. jw 1 532

Tennis
3 siatki z słupkami. Główna 116, stróż. zdw 95 588

Gospodarstwo
60 mórg, pszenno - buraczanej, budynki masywne, dom willa, 7 pokoi, łazienka z ogrodnictw. ślicznie położone, w mieście kolei, kompl. żywym, martwym, inwentarzem natychmiast wydzierżawię, sprzedam lub przyjmę gospodarza z kaucją, właściciel mieszka w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 584

Urządzenie składowe
repozytorjum, stół gablotkę, kasę sprzeda tanio. Zgłoszenia Marszałka Focha 38, m. 4. zdw 95 411

Samochód
sprzedam tanio. Gilewski, Debiec, Świerczewska 19. zdw 95 574

Pośrednictwo
kupna, sprzedaże nieruchomości, składów załatwia Powszechne biuro zleceń Fortuna, Poznań, Bukowska 7. zdw 95 565

Motocykl
A. J. S. sportówkę sprzedam okazyjnie. Degler Słowackiego 4—6 zdw 95 908

Skład
kapeluszy przy ruchliwym rynku Poznaniu korzystnie sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 905

Alpakę Alpakę Alpakę Alpakę
najlepszy gatunek. Porcelanę — Wyprawy — Prezenty — kupujcie tylko wprost Wroniecka 24. Hurtownia Porcelany. zdw 95 897

Jadalnia
pięknie wykonana bardzo tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 95 800

Sprzedam
korzystnie parcelę 4 000 qm. w Wielkiej Starołęce 50 m frontu przy głównej drodze. Adres Kurjer Poznański zdw 95 795

Gabinet Biedermayer
wiedeński, bardzo ładny odda tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 4 271-35.103

2 gabinety męskie
pierwszorzędne wykonanie, odda okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 4 120-35.104

Jadalnia dębowa
bardzo dobrze utrzymana, zegarem Beckerą zł 800. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, tel. 2442. Pw 4 118-35.105

Hotel
z restauracją (pełna koncesja), zajazd, ogród obszerny z kompl. urządzeniem z powodu choroby zaraz na sprzedaż. Wiadomość: Bader, Buk. Pw 4 117-35.113

Rzeźnictwo
w Poznaniu, kompletne za zezwoleniem gospodarza na sprzedaż. Fl. Robiński, Debiecka 26. Pw 4 116-35.112

Wózek dziecięcy
granatowy, mały, głęboki sprzedam tanio. Kantaka 5, dom ogrodowy, parter, prawo, mieszkanie 16. Pw 4 113-35.93

Skład
pracownię obuwia, śródmieście, dobrze zaprowadzone sprzedam zaraz powodu choroby. Oferty Kurjer Pozn. rw 2 979

800
i 335 mórg buraczanej ziemi, kompletne inwentarze, w pobliżu Poznania sprzedam. Staszewski, Pobiedziska, Kazimierzowska 9. rw 2 978

Maszynę
do pisania, gramofon. Szewska 11, m. 9. rw 2 974

Kantówkę
szalówkę, podłogę, stolarkę, najtaniej sprzedaje Składnica Drzewa, Strzelecka 14 a. zdw 95 891

Parcele
przy kościele łazarskim, ul. Dąbrowskiego, 6 zł kw. m sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. Telefon 62-66. zdw 95 887

„Berkla" maszynę
rzeźnicką do krojenia wyrobów sprzeda okazyjnie Nowy Dom Komisowy, Woźna 16. rw 2 984

Płaszczyki dziewczęce
oraz mundurki za bezcen. Rybaki 10, mieszkanie 4. zdw 95 652

Fortepian
400 zł sprzedam. Staszica 26, mieszkanie 6. zdw 95 645

Łóżka
metalowe, materace wyściełane własnej wytwórni kupuje się najtaniej Półwiejska 22. zdw 95 638

Antyki
meble, obrazy, zegary świeczniki na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo. zdw 95 635

Motor 15 KM.
220/380 volt kompletny jak nowy tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 684

100 mórg
buraczanej, budynki masywne welbowane, dom 5 pokoi inwentarze kompletne prywatne przy Jarocinie. Cena 50 000 zł, wpłaty 35 000, reszta 40 lat. Zgłoszenia Otręba Jarocin Kilińskiego 2. zdw 95 770

Miód
własnej pasieki, lipcowy, leczniczy, bez domieszki cukru, 1.75 funt. Plac Nowomiejski 6 a, m. 25 zdw 95 873

Westfalka
kuchenka od 2 po południu. Wielkie Garbary 50. Krzewski. zdw 95 867

Autobus
dobry stan, za bezcen. Półwiejska 7, mieszkanie 7. zdw 95 850

Maszynę do prania bielizny
na bezpośredni zapęd elektryczny okazyjnie sprzedam. Pralnia, ul. Piekary 3. zdw 95 845

Bemberga 10 000 par okazyjnie
sprzedamy detalicznie Hurtownia Pończoch, św. Marcin 22. zdw 95 838

Restauracja
mieszkanie centrum korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 95 833

Okazyjnie
samochód półciężarowy marki „Chevrolet" w utrzymanym stanie. Zgłoszenia: Staszica 3, m. 4 zdw 95 830

Skład
kawy, cukrów, ruchliwa ulica 3 000 sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 95 655

Parcelę
piękną sprzedam 7 500 przyjmę także hipotekę. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 934

Z rozbiórki
wielkiej hali przy placu Prezydenta Drwęskiego, Przystanek Autobusowy, zaraz tanio na sprzedaż w każdej ilości, na życzenie dostawa wagonowa: kantówki, belki różnej grubości i długości deski 2½ 3½, 4 i 5 cm. blochy oraz deski podłogowe. — Okna, drzwi, 150 szyb siatkowych 90×100 cm. Papę izolacyjną. — Drzewo opałowe. zdw 95 931

Samochód
„Rugby" limuzyna w pierwszorzędnym stanie, motocykl „Raleigh" 300 okazyjnie sprzedamy. „Autopol", Dąbrowskiego 12, tel. 7308. zdw 95 736

Nowość!
ślubne, obraczki złote w kolorach białym, zielonym i inne od 12 zł począwszy poleca Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 95 735

Jadalkę
sprzedam okazyjnie. Zakład stolarski, Grobla 6. zdw 95 726

Tygiel
maszynę drukarską tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 721

Motocyklowe
opony nowe 28 × 3, 27 × 3,5 oraz przyczepkę i gramofon walizkowy tanio. Masztalarska 6, w podwórzu. zdw 95 705

Parcelę
ślicznią Puszczykówku sprzedam tanio. Śniadeckich 16, parter, prawo. zdw 95 701

Rower
półwyścigowy, jak nowy, tanio. Żórawia 3, kiosk. zdw 95 923

5 KUPNA

Samochody
do sprzedaży poszukuje Komisowy Autopark Przemysłowa, narożnik Jakóba Wujka. zdw 93 639

Rower
dobry kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 331

Korzystnie
kupię samochód sportowy mało używany. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 776

Pendlówkę
dużą mocną dla tarczy 1 000 do 1 300 mm kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 932

Meble używane
oddzielne i kompletne pokoje kupuje Nowy Dom Komisowy, Woźna 16. Pw 3 514-56.67

Drogerją
lub lepszy skład kolonjalny dobrze zaprowadzony wolnem mieszkaniem, miejscowość dobra okolica kupię zaraz gotówką. — Kupno domostwo z powyższym składem nie wykluczone. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2 865

Maszynę
do pisania, ewentualnie podróżową, w bardzo dobrym stanie kupię. Oferty z podaniem ceny i systemu Kurjer Pozn. zdw 95 282

Baczność!
Czcionki kupię (kursywę i ściągłe). Oferty Kurjer Poznański zdw 95 280

Poszukuję
pianina do wynajęcia miesięcznie albo do kupienia na raty. — Suligowska, ul. Jasna 10, m. 4, telefon 65-24. zdw 95 286

Radjo
3 lub 4 lampowe dobrze utrzymane, prąd zmienny korzystnie za gotówkę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 208

Płaszcze
od posterunkowych lub kolejowców kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 168

Willę
nową dochodową kupię wpłaty zł 25 000. Oferty z podaniem ceny do ekspedycji pod Pw 495-64.214

Kupię
domek z chlewikiem, 1 morgę ogrodu owocowego w okolicy Lubonia Starołęki Ławicy, proszę o podanie ceny. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 94 902

Dom
przy wpłacie 15 tys. dobrze procentujący Poznań lub okolica lub dobrze zapr. skład pap. galant. kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 229

Radjoaparat
3—4 lampowy, komplet, kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 318

Biurko
ewentl. z fotelem poszukuję. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 200

Kupię
szafę do garderoby. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 95 186

Damskie futro
pierwszorzędne, czarne nieznisczone okazyjnie kupię, zapłacę gotówką. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 424

Repozytorjum, krzesła
używane małej cukierni kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 486

Foxteriera
młodego kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 522

Cyrkle
rysunkowe, cena Kurjer Pozn. zdw 95 570

Prostownik
2 ampery do ładowania akumulatorów. Poznańska 27, mieszk. 4. zdw 95 659

Fotel
dentystyczny kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 599

Ogródek
działkowy kupię. Zgłoszenia warunkiem Kurjer Pozn. zdw 95 291

Kupię gospodarstwo
od 10 do 30 mórg w wiosce kościelnej, gdzie stacja kolejowa, budynki nadające się na założenie piekarni. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 612

Kupię
skład, dam na wpłatę 10 mórg parceli. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, telefon 18-97. zdw 95 459/60

Wille
kamienice domki z ogrodem dla poważnych reflektantów poszukuje Polonia, Poznań, Kantaka 5 zdw 95 791/2

Stoliki
kanapy, kase rejestracyjna kupię okazyjnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 559

Willę
lub domek jednomieszkaniowa, blisko tramwaju kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 555

Parcelę
kupię pod budowę willi na Jeżycach lub Łazarzu. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 5 317

Urządzenie
fryzjerskie, używane, kupię za gotówkę. Oferty „Kurjer Pozn. nw 5 188

Powóz
kupię zaraz za gotówkę. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 95 757

Wannę
emaljowaną kupię Ul. Traugutta 32, m. 5. zdw 95 749

Akumulator
używany 12 volt kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 914

Kupię
wóz reklamowy jednokonny. M. Ludwiczak, Górna Wilda 115. zdw 95 903

Meble używane
jak kompletne sypialnie, jadalnie, gabinety męskie, oddzielne szafy, łóżka, krzesła, stoły biurka różne inne meble kupuje Nowy Dom Komisowy Woźna 16. rw 2 985

Samochód
motocykl kupię za hipotekę. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 738

Samochody
używane i na rozbiórkę kupuje Królak, Jeżycka 27, tel. 78-49. zdw 95 728

Pianino
dobre kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 715

Biurko
amerykańskie kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 95 714

Wystawkę
do dekoracji kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 85 713

Kupię
piłę tarczową z podstawą. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 863

6 KAMIENICE

Willę sprzedam
najtańszą i najładniejszą 5 mieszkań, komfort, pierwszorzędna dzielnica Poznania, wpłaty 40 000 Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 780

Kamienice
komfortowe Poznaniu, dochód 11 600 cena 75 000 wpłaty 25 000, 2) dochód 17 500 cena 135 000, amortyzacji 50 000, wpłaty 40 000. Piotrowski, Poznań Szamarzewskiego 1. zdw 95 153

Administracji
kamienicy poszukuje urzędnik rutynowany w sprawach mieszkaniowych i podatkowych. Gwarancja poręczenie majątkiem wartości 60 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 95 489

Korzystne kupno
kamienicy, rynek pow. przemysłowego miasta, kilka składów, czynsz 12 000 rocznie, cena 85 000 wpłaty 50 000. Bronczewski, Hotel Dworcowy, Kościan. nw 5 171

Śrem
ulica Przemysłowa 10, sprzeda właścicielka dom — miasto powiatowe, gimnazjum. zdw 95 175

Willa
Sołacz, komfort jednomieszkaniowa, cena 38 000 sprzedam bez pośrednictwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 488

Dom
piętrowy Łazarz ogrodem, 8 pokoi sprzedam. Cena 28 000, wpłaty 15 000. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, telefon 18-97. zdw 95 458

Wybór
korzystnych kamienic, domów, will poleca pośrednictwo „Krakus", Poznań, Pocztowa 30. dzw 95 532

Kamienicę
przy Starym Rynku sprzedam, cena 200 000, amortyzacja 140 000 5%, dochód roczny 42 000. Strzałkowski, Ostrówek 10. rw 2 999

Kamienicę
lub willę w Poznaniu lub przedmieściu, dochodem 5 do 10 tysięcy, kupię. Oferty proszę tylko od właścicieli do Kurjera Poznańskiego rw 2 899

Kamienica
centrum miasta Leszna, ogród, plac budowlany, dochód 2 500 rocznie oraz 6 pokoi wolnych, cena 27 000. Ławniczak, Leszno, Dworcowa 51. nw 5 176

Dom we Wrześni
rodzaj willi, 12 ubikacyj, komfort, 6 piwnic, duże podwórze, duża stajnia i śpichlerzem, garażem i ogrodem owocowym od zaraz do sprzedania, nadaje się na każde przedsiębiorstwo, obecnie handel bydła, miasto garnizonowe. Cena według ugody. Zgłoszenia osobiste i piśmienne przyjmuje właścicielka, Września ulica Warszawska nr. 25. zdw 95 787

Kamienicę
sprzedam. Cena 115 000, wpłaty 50 000, resztę hipoteka amortyzacyjna, dochód 20 000. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. Tel. 62-66. zdw 95 888

Dom
piętrowy Poznaniu, 2 składy, dochód 7 200 zł sprzedam 48 000 — wpłaty 25 000. Kossmann Fredry 6. zdw 95 847

Dom
rentowy Poznaniu przy 30—35 tys. wpłaty kupię. Pośredników wykluczam. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 519/20

7 PIENIĄDZ

10 — 20 000
poszukuję na I hipotekę domu czynszowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 113

Przemysłowiec
lat 38, posiadający przedsiębiorstwo wartości zł 70 000 poszukuje wspólniczki z gotówką 10—15 000 zł, która ewtl. objęłaby zarząd domu. Małżeństwo nie wykluczone. Zgłoszenia pod „Samotny" Ekspozytura Kurjera Poznańskiego Gdynia. nw 5 281

Gazeta Bydgoska
czytana przez wszystkie stany w Bydgoszczy, poleca się jako znakomity organ ogłoszeniowy. zdw 89 321/2

5—6 000
na I. hipotekę (ziemia pszenna). Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 605

40 000
na pierwszą hipotekę wypożyczę. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2 902

Poszukuję
wspólnika z 2—3 tysięcy do składu rzeźnickiego. Oferty Kurjer Poznański jw 1520

Zdolny
zaradny starszy rolnik z 3 000 zł oczekuje propozycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 202

Wypożyczę
zł 1 000, dobry zastaw. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 428

5 000 zł
I. hipotekę dam 15% zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. rw 2 998

Gdynia
pewna, rentowna lokata kapitału. Do budowy objektu przemysłowego z najlepszemi warunkami rozwoju poszukiwani udziałowcy ponad 20 000 wzgl. poważny kapitalista. Zgłoszenia pod „Realne" do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego, Gdynia. nw 5 181

Młode
małżeństwo poszukuje osoby starszej, któraby wypożyczyła od 5 do 6 tysięcy za procent utrzymanie i mieszkanie, gwarancja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 786

500 zł
pożyczki, dam 10% miesięcznie. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 778

500,— zł
poszukuję na rozszerzenie praktyki lekarskiej. Ofiaruję miesięcznie 100 zł honorarjum, wyleczę ewentualnie ciężko chorego magnetyzmem. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 636

8 DO WYNAJĘCIA

Pokój
kuchnia od gospodarza. Żydowska 5. zdw 95 150/1

Puszczykowo
3 pokoje, kuchnia balkon, ogród 50 zł mies. Zgłoszenia Chełmońskiego 4, m. 3. zdw 95 648/9

Dwa
pokoje z przynależytościami zaraz do oddania. Aleja Hetmańska 1 m. 5, Łazarz. zdw 94 804

Sołacz
czteropokojowe, czynsz miesięczny, Piotrowski Szamarzewskiego 1. zdw 95 156

Trzypokojowe
luksusowe wolne. Osiedle Konińska 20. zdw 95 074

8 pokojowe
słoneczne mieszkanie na I. piętrze wprost od gospodarza do wynajęcia zaraz. Św. Marcin 74, mieszkanie 17. zdwp 95 055

Mieszkanie
7 pokojowe II. ptr. Łazarz wolne od listopada. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 609

Mieszkanie
dwupokojowe z wygodami nowa budowa, czynsz zgóry. Dąbrowskiego 4, gospodarz. zdw 93 875

5 pokojowe
komfortowe mieszkanie od 1. 10. do wynajęcia. Marynarska 5. — Zgłoszenia u portjera. zdw 94 307

2
i 3 pokojowe mieszkania komfort do wynajęcia tylko za czynszem Wiadomość od godziny 14—16 — Lejczakowa ul. Przemysłowa 21 zdw 94 383

W Luboniu
3 pokoje z kuchnią i łazienką, weranda oraz ogród. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 470

Trzypokojowe
kuchnię wszelkie wygody oddam za wypożyczenie 1 500 procent podług ugody. Oferty Kurjer Poznański rw 2 959

Emerytom
pięciopokojowe, ogród, Poznań, 18 minut koleją, 70 miesięcznie. Oferty Kurjer Pozna. zdw 95 274

5 pokojowe
komfortowe wydzierżawię. Zgłoszenia tel. 60-29. zdw 95 244

Ośmiopokojowe
mieszkanie, II piętro czyste, komfortowe za czynszem przedwojennym. Zgłoszenia: Chełmońskiego 20 IV. zdw 95 310

Do wynajęcia
3 pokoje, kuchnia z ogrodem, Poznań-Starołęka. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 878

Trzypokojowe
z przynależytościami I. przy Ubezpieczalni Krajowej, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 743

Trzypokojowe
łazienka i dwupokojowe kuchnia, czynsz miesięcznie płatny wynajmie „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdw 95 827

Mieszkanie
5 pokojowe, I piętro, do wynajęcia od października. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 313

Pokój
z meblami odstąpię. Lodowa 45, I. zdw 95 149

3 pokojowe
zaraz korzystnie do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 916

3 pokoje
kuchnia, kompletnie umeblowane łazienka, piwnica za miesięczną dzierżawę oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 880

3 pokojowe
mieszkanie z kuchnią umeblowane na rok do wynajęcia lub 2 pokojowe bez mebli. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 596

Kolejarz
etatowy małą rodziną poszukuje mieszkania od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 215

6-pokojowe
przy ul. Chełmońskiego wysoki parter zaraz do wynajęcia. Szymański plac Wolności 14 a, telefon 14 57. zdw 95 211

Dwupokojowe
wolne. Czynsz dwuletni 1 600 zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 319

4 pokoje
kuchnia III. front w centrum w nowo odbudowanym domu zaraz do wynajęcia, wolne od podatku. Wojciechowski Stawna 13. zdw 95 358

Trzypokojowe
na Sołaczu. Wiadomość: Mazowiecka 5, I. 4—5. zdw 95 363

Pokój
próżny willa odstąpię. Skarbka 17 (Błonie Grunwaldzkie). zdw 95 379

Komfortowe
mieszkanie 4 pokojowe w willi. Sołacz, Śląska 11. zdw 95 499

Domek
3 pokoje, kuchnia, sklep, wielka weranda oszklona w pięknym sadzie w Puszczykowie od zaraz do wynajęcia. Może być z meblami lub bez. Janaszek, Pocztowa 26. Pw 4 115-35,111

Mieszkanie
2, 3, 4 pokoje kuchnia, sień do wynajęcia w Puszczykowie. Janaszek, Pocztowa 26. Pw 4 114-35,110

Mieszkanie
1 pokój i kuchnia oraz 3 pokoje do wynajęcia. Winiary, Piątkowska 13. zdw 95 416

Mieszkanie
4 pokojowe dzierżawa zgóry. — Kochanowskiego 17 m. 2. zdw 95 454

Dwa mieszkania bardzo ładne
pięć i siedem pokoi odnowione zaraz dzierżawa miesięczna park Wilsona dom nowoczesny Wyspiańskiego 15 skład porcelany gospodarz. zdw 95 512

2 pokoje
kuchnię. — Dąbrowskiego 105, Rumplewicz. zdw 95 822

Sołacz
piękne, umeblowane, dwu albo cztery pokoje, kuchnia, łazienki, centralne, telefon. Śląska 2. rw 3 000

Puszczykówko
wynajmę skład 2 pokoje kuchnię, 3 pokoje kuchnię. Zgłoszenia Stary Rynek, Ratuszowa 31, restauracja. rw 2 995

Mieszkanie 3-pokojowe
częściowo umeblowane lub bez, z balkonem i przynależnościami u góry w Sołaczu dla inteligencji z małą rodziną. — Centralne ogrzewanie i telefon. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 744

Wielki
pokój i kuchnia, elektryka, parter, od zaraz do wynajęcia. Wybickiego 3, m. 3. zdw 95 805

5-pokojowe
willowe, komfortowe mieszkanie przy ul. Marymarskiej zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 95 804

6 pokoi
komfort willi z ogrodem Sołacz, urocze położenie od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 899

6
pokoi, I piętro, front i lokal handlowy parter podwórze św. Marcin 22, wynajmie administrator Wielkie Garbary 21, mieszkanie 8. zdw 95 650

Mieszkania
trzypokojowe Osiedle Warszawskie korzystnie wydzierżawi gospodarz, Kossmann Fredry 6. — telefon 32-13. zdw 95 846

Mieszkanie
pięciopokojowe willi Łazarzu 1. 1. 1933 wzgl. 1. 4. miłe słoneczne korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 95 696

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Jednopokojowe
kuchnia w zamian stróżostwa oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 261

Zamienię
2 pokoje, kuchnię, Chwaliszewo, na 3 pokoje, kuchnię. Tel. 40-76. zdw 95 316

8 pokojowe
mieszkanie komfortowe, centrum (czynsz 200 zł) zamienię na 4—5 pokojowe z przynależytościami. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 327

Zamienię
5 pokojowe komfortowe przy Parku Wilsona na trzy, stary czynsz. Adres Kurjer Poznański zdw 95 391

Zamiana
szukam 4 pokoi, piece. Zwierzyniecka lub sąsiednie, mam 7 pokoi, centralne Słowackiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 906

Zamiana
pokój i kuchnię, Wielkie Garbary, na 2 lub 3 pokoje, okolica obojętna. Przeprowadzkę pokrywam. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 95 848

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
od 1 października 5 pokojowego słonecznego mieszkania nie wyżej II. ptr. centralnem ogrzewaniem najchętniej Mickiewicza, Słowackiego, Jasnej i Wały. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 788

1 — 2
pokój z kuchnią poszukuje za miesięczną dzierżawą. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty z ceną dzierżawy Orędownik Wielkopolski zd 89 564

Poszukuję
zaraz mieszkania jedno- lub dwupokojowego z kuchnią. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 543

Profesor gimn.
poszukuje 2 lub 3 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdw 94 320

Mieszkanie
2—3 pokojowe od gospodarza — czynsz zgóry, poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 856

Małżeństwo
z jednem dzieckiem szuka portjerstwa do willi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 718

Młode
małżeństwo poszukuje stróżostwa rozumie wszelkie prace wchodzące w zakres stróżostwa. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 95 653

Poszukuję
pokoju kuchni w śródmieściu — płacę zgóry. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 95 840

Kapitan
emeryt, mieszkania 5 pokojowego nie wyżej 2 piętra, centrum. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 892

Adwokat
poszukuje 3—4 pokojowego mieszkania w śródmieściu, zapłaci ewentl. czynsz naprzód. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 94 742

Mieszkania
2—4 pokojowego poszukuje bezdzietne małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 830

Mieszkania
3—4 pokojowego poszukuję. Gotówkę posiadam. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 157

Mieszkania
2—3 pokoi poszukuję, zapłacę koszta. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 158

2 — 3
pokoi z kuchnią poszukuje urzędnik. Gwarancja. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 91 266

Mieszkania
5—7 pokojowego poszukuję od zaraz nie wyżej II piętra. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 284

Obejmie
stróżostwo z wykonaniem pracy blacharskiej, instalatorskiej i elektrotechnicznej. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 305

Pokoju
kuchni poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 268

4 — 5
pokojowego nowoczesnego mieszkania poszukuje, bez pośrednictwa. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 95 264

Mieszkania
2—3 pokojowego poszukuje od 1 października urzędnik na stałej państwowej posadzie. Płacę roczny czynsz zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 248

Pokoju
lub pokoju, kuchni poszukuję od gospodarza, ewentualnie zgóry. Państwowa posada. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 301

Mieszkania
dwupokojowego z kuchnią czynsz miesięczny ewentualnie ½ roku naprzód wprost od gospodarza poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 394

2—3 pokojowego
mieszkania bez mebli poszukuje wyższy urzędnik. Może być część większego bez kuchni. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 95 320

Mieszkanie
2—4 pokojowego poszukuje wyższy urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 054

Solidny
bankowiec szuka mieszkania dwupokojowego z wygodami — czynsz zgóry. Oferty warunki Kurjer Poznański zdw 94 869

Trzypokojowe
śródmieście poszukuje etatowy urzędnik państwowy, płaci pół roku zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 94 832

Mieszkania
dwupokojowego (dwuosobowego) poszukuje punktualny płatnik. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 221

Dwuletnią
dzierżawę dam za dwupokojowe, kuchnią. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 210

Emeryt
poszukuje 2 pokoi kuchni wprost od gospodarza za miesięcznym czynszem. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 95 198

Szukam
pokoju umeblowanego, spokojnego, utrzymaniem strona południowa, wolny widok. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 194

2 lub 3
pokoi komfortowych poszukuję zaraz. Oferty „Kurjer Poznański zdw 95 182

4 lub 5
pokoi komfortowych poszukuję wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 181

Poszukuję
mieszkania 3—4 pokojowego w okolicy dworca głównego od 1. 11. 32. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 95 179

Mieszkania
3—4 pokojowego z przynależytościami poszukuje punktualny płatnik od 1 listopada lub później wprost od gospodarza. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 95 173

Wyższy
urzędnik szuka 2—3 pokoi kuchnią w śródmieściu, pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 317

Krawcowa
dwu względnie 3 pokojowego blisko miasta od gospodarza, warunki. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 323

1—2
pokojowego z kuchnią poszukuje urzędnik magistr. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 339

1—2
kuchnią od gospodarza czynsz miesięczny, portjerstwo, prowadzenie spisu szuka emeryt wojskowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 3[illegible]

2 pokoi
kuchni poszukuje urzędnik od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 283

Pokoju
kuchnią poszukuje młode małżeństwo od gospodarza czynsz rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 95 392

Mieszkania
2—4 pokoi poszukuje się w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 490

Dwóch
pokoi kuchni, łazienką od gospodarza poszukuje solidny lokator. Dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 466

3
do 4 pok. mieszkania zaraz lub później poszukuje. Oferty właściciel nieruchomości uprasza Radca Formanowicz. Małeckiego 31. zdw 94 809

3 — 4
pokojowego mieszkania poszukuje wyższy urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 413

1 — 2
pokoi z kuchnią z wygodami poszukuje za miesięczną dzierżawą. Pośrednicy wykluczeni. Oferty z ceną dzierżawy Kurjer Poznański zdw 95 542

Prasowaczka
poszukuje mieszkania na parterze lub I piętrze. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 531

Kupiec
na stałem stanowisku szuka 1—2 pokoi i kuchni w spokojnym domu. Dzierżawę zapłacę ewentualnie zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 524

Mieszkania
4—5 pokojowego poszukuję. — Czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański jw 1 546

4-pokojowego
mieszkania komfortowego w śródmieściu poszukuje bezdzietne małżeństwo. Czynsz za rok zgóry. Zgłoszenia kierować: L. Sokołowa. Półwiejska 34. zdw 95 629

1—2
pokoi od gospodarza poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 551

Mieszkania
3 pokojowego od właściciela do II. piętra centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 917

Urzędnik
państw. poszukuje mieszkania 2 pokojowego i kuchni, płaci dzierżawę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 910

Pokoju
próżnego poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 740

11 POKOJE UMEBL.

Próżny
lub elegancko umeblowany dla inteligencji wynajmie. Małeckiego 27, II. zdw 94 814

25 zł
jasny czysty elektryczność pani panu. Szamarzewskiego 10 m. 9. zdw 94 267

Pokój
dwuosobowy elektryka, utrzymaniem wynajmie. Koszel Focha 47 mieszkanie 12. zdw 94 848

Centrum
pokój na 2 osoby frontowy. Kręta 20 m. 10. zdw 94 386

Spokojna
19 m. 9, jedno — dwuosobowy. zdw 94 110

Centrum
pokój czysty, słoneczny, wejście niekrępujące z klatki zaraz. Kozia 25 m. 3. zdw 94 950

Pokój
1—2 osoby dobrem utrzymaniem zaraz polecam, obiady dobre, niedrogo. Ratajczaka 33, m. 9. zdwp 95 022

Pokój
umeblowany frontowy wynajmę zaraz, elektryczność wejście niekrępujące. Wierzbięcice 26 parter prawo. zdw 95 052

Centrum
frontowy telefon, łazienka z utrzymaniem. Plac Wolności 14 a, mieszkanie 8. zdw 95 164

Pokój
frontowy biurkiem i drugi zaraz. Jackowskiego 39, mieszkanie 6. jw 1 517

Wychowania fizycznego
naprzeciw pokoje dwu, jednoosobowe, pianino, utrzymaniem wynajmę. Binek Focha 47 a. zdw 92 958

Pokoje
bardzo eleganckie wszelkie wygody telefon, elektryczność. Chełmońskiego 21 mieszkanie jeden. Właścicielka ziemska. zdw 94 323

Pokój
Kozłowska, Focha 38, I. zdw 95 277

Wspólny
gimnazjastkom, studentkom, dobrem utrzymaniem, opieka zapewniona. Fr. Ratajczaka 15, m. 3, Apollo. zdw 95 269

Elegancki
Towarowa 21 a, m. 23. zdw 95 245

Małżeństwu
1—2 pokoje z używaniem kuchni u lepszej rodziny. Graniczna 1, m. 1. zdw 94 037

Panom
Popiińskich 5, m. 9. zdw 95 288

Inteligentnej
pani pokój. Adres Kurjer Pozn. zdw 95 292

Czysty
bez pościeli solidnej osobie. Półwiejska 19, m. 7. zdw 95 309

Pokój
frontowy. Rybaki 7, m. 9. zdw 95 311

Pokój
u samotnej. Adres Kurjer Pozn. zdw 94 946

Starszej
osobie u lepszej rodziny pokój ładny ewentualnie z utrzymaniem. Graniczna 1 m. 1. zdw 94 038

Pokoje
panom. Konopnickiej 15, I. zdw 95 233

Pokój
dla pani. Św. Marcin 38, m. 9. zdw 95 214

Pokój
frontowy słoneczny dwom panom Górna Wilda 56 Brzozowska. zdw 95 213

Czysty, męski
Patrona Jackowskiego 30 m. 9, parter. zdw 95 196

Niekrępujący
słoneczny, elektryczność. Śniadeckich 32, m. 7. zdw 95 177

Jasna 5
mieszkanie 5 dwuosobowy z utrzymaniem lub bez dla panienek zdw 95 174

Słowackiego
35, m. 12, dwa pokoje. zdw 95 171

Pokój
wynajmę. Rencowa, Dąbrowskiego 5, przy Moście Teatralnym. zdw 95 325

Pokój
próżny dla pań. Kwiatowa 2, m. 12, podwórze. zdw 95 332

Czysty
umeblowany. Plac Nowomiejski 5, podwórze, lewo m. 10. zdw 95 338

Niekrępujący
frontowy wolny. Strzałowa 6 m. 2. zdw 95 347

Elegancki
centralne ogrzewanie, Słowackiego 33, mieszkanie 17. zdw 95 349

Pokój
okolicy Uniwersytetu. Skarbowa 11, mieszkanie 9. zdw 95 353

Elegancki
Spokojna 21, m. 6. zdw 95 368

Panu
Mickiewicza 11 III. prawo. zdw 95 371

Pokój
wynajmę używaniem kuchni, inteligentnym. — Niegolewskich 14, mieszkanie 13 podwórze. zdw 95 380

Młyńska
12 I. prawo, pokój. zdw 95 383

Pokój
frontowy, elektryczność od 15. — Półwiejska 1, m. 8. zdw 95 426

Pokój
umeblowany. Kopernika 10, m. 7. zdw 95 452

Pokój
dla 2 osób zaraz. Wały Król. Jadwigi 5 a, mieszk. 7. zdw 95 658

Pokój
frontowy, elektr. wynajmę panu. Św. Wojciech 5, m. 6. zdw 95 639

Pokój
słoneczny, czysty, II. piętro, front, miesięcznie 20 zł. Mostowa 4 a, mieszkanie 5. zdw 95 610

Pokój
Wierzbięcice 36, m. 6 (Rynek Wildecki). zdw 95 618

Pokój
Mickiewicza 3, m. 9. zdw 95 611

Pokój
frontowy, elektryczność, centralne. Szkolna 3, m. 26. zdw 95 610

Pokój
Ogrodowa 12, m. 11. zdw 95 607

Pokój
Sew. Mielżyńskiego 22, m. 26, 4 wchód. zdw 95 600

Wały
Król. Jadwigi 2, pokój frontowy, mieszkanie 5 zdw 95 699

Pokój
panu 20 zł wynajmę. Strzelecka 21, m. 7. zdw 95 582

Pokój
zaraz. Ogrodowa 12, m. 15. zdw 95 575

Pokój
frontowy. Kręta 4, mieszk. 8. zdw 95 573

Pokój
dwuosobowy, osobne wejście. — Wrocławska 5/6, m. 6. rw 2 996

Pokój
frontowy, duży, tanio. — Grobla 29 a, I. lewo. zdw 95 877

Odnowione
z utrzymaniem lub bez. Długa 3, m. 8. zdw 95 870

Pokój
umeblowany, frontowy wynajmę. Św. Wojciech 5, I., prawo. zdw 95 583

Pokój
umeblowany. Woźna 14, mieszkanie 4. rw 2 989

Pokoje
utrzymanie bez, elektryczne, łazienka, pianino. Wierzbięcice 18, m. 29. zdw 95 493

Willa
intelig. pokój umebl. (telefon) wynajmę (pościel pożądana). Topolowa 6, parter. zdw 59 492

Słoneczne
pokoje małżeństwu. Plac Sapieżyński 5, m. 7. zdw 95 487

Dwa
lub jeden, biura lub mieszkanie, także mniejszy. Ogrodowa 10, mieszkanie 4. zdw 95 472

Dwuosobowy
Wierzbięcice 37 a, m. 4. zdw 95 471

Plac
Nowomiejski 6 mieszk. 15, 1—2 panie, utrzymanie, elektryczność, łazienka. zdw 95 504

Balkonowy
słoneczny, elektryczność, telefonem lub pianinem. W. Garbary 43, II., prawo. zdw 95 700

Przy Zamku
1—2 osobowy, elektryczność. — Wjazdowa 9/10 m 8 zd 95 505

Dwuosobowy
elektryczność (pianino). Wielkie Garbary 44, m. 7. rw 2 995

Inteligentnym
z utrzymaniem lub bez. Grunwaldzka 13, m. 10. zdw 95 552

Pokój
małżeństwu. Pocztowa 26, m. 46. zdw 95 561

Dwuosobowy
frontowy. Łąkowa 4b m. 6, zdw 95 592

Klatka
elektryczność, łazienka. Masztalarska 5a m. 13. zdw 95 597

Czysty
pokój, elektryczność. Matejki 66 m. 7. zdw 95 601

Pokój
2 panom utrzymaniem. Mielżyńskiego 3 m. 9. zdw 95 507

Pokój
Za Bramką 5a m. 20 III p. zdw 95 664

Pokoik
pościel własna. Wysoka 12 m. 15. zdw 95 537

Pokój
umeblowany, komfort. Wroniecka 6/8 m. 12. zdw 95 509

Pokój
centralne ogrzewanie, światło elektryczne, łazienka. Jasna 4, m. 3. jw 1 541

Pokój
dla 1—2 utrzymaniem, bez. Matejki 68, m. 1. jw 1 540

Pokój
Umińskiego 7 m. 19. zdw 95 498

Dwuosobowy
frontowy. Jezuicka 8, I. zdw 95 494

Inteligentnym
panom, paniom. Plac Sapieżyński 5, m. 7. zdw 95 482

Elegancki
niekrępujący zaraz. Woźna 14 b, 15. zdw 95 480

Dwuosobowy
Kochanowskiego 1, parter, lewo. zdw 95 478

Działyńskich 3
m. 4, jedno, dwuosobowy. zdw 95 477

Pokój
i pokoik. Matejki 38, m. 11. zdw 95 476

Dwóch
panów inteligent. Żupańskiego 2 a, mieszk. 21. zdw 95 400

Pokój
panience. Krasińskiego 3, m. 8. zdw 95 406

Dwuosobowy
utrzymaniem, bez zaraz. Marcina 5, II., m. 11. zdw 95 410

Wały
Zygmunta Starego 6, m. 9, utrzymaniem. zdw 95 414

Niekrępujący
jedno dwuosobowy, utrzymanie. Różana 23, II. zdw 95 415

Słoneczny
Rzeczypospolitej 2 m. 7. zdw 95 456

Centrum
1—2 osobowe dobrem utrzymaniem wolne. Ratajczaka 11a 5 wejście I. zdw 95 457

Umeblowany
zaraz. Długa 4 m. 1. zdw 95 550

Pokoik
skromny panu. Ogrodowa 15 m. 16. zdw 95 547

Pokój
umeblowany z fortepianem, z utrzymaniem lub bez wynajmę. — Kabat, Piekary 24. zdw 95 544

Pokój
umeblowany panu wynajmę. Św. Marcin 43 m. 12. zdw 95 538

Pokój
próżny, czysty używaniem kuchni, łazienki do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdw 95 674

Pokój
wynajmę. Śniadeckich 20 m. 3. zdw 95 535

Pokój
Śniadeckich 6a, Łomżyński. zdw 95 523

Niekrępujący
panom. Rybaki 20a m. 8. zdw 95 515

Frontowy
2 panom. Stroma 26 m. 10. zdw 95 433

Pokój
dwom panom. Półwiejska 29, parter prawo zdw 95 434

Pokój
plac Świętokrzyski 3 m. 11. zdw 95 439

Pokój
niekrępujący czysty z światłem elektrycznem. Chwaliszewo 69 m. 10 front. zdw 95 440

Czysty
dwuosobowy, elektryczność, łazienka. Szkolna 11 m. 8. zdw 95 450

Ogrodowa
15 m. 7 czysty niekrępujący. zdw 95 452

Front
niekrępujący solidnemu panu. R. Szymańskiego 3 m. 5. zdw 95 453

Pokoik
od zaraz. Plac Asnyka 4, m. 1. jw 1 530

Słowackiego
34, I., lewo, pokoje. jw 1 533

1
lub łączne 2 pokoje umebl. zaraz. Dolna Wilda 64, m. 23. zdw 95 568

Dwuosobowy
Młyńska 5, m. 2 zdw 95 567

Duży
Wielkie Garbary 5 m. 9. zdw 95 513

Pokój
wynajmę. Krasińskiego 4 m. 8. zdw 95 704

Pokój
solidnemu panu Matejki 2 m. 6. zdw 95 706

Dwuosobowy
Rybaki 9 m. 9. zdw 95 609

Pokoje
umeblowane na dwie i jedną osobę zaraz wydzierżawię. Obejrzeć można od godz. 7.30 wiecz. Działyńskich 10, m. 2. zdw 95 861

Frontowy
zaraz do wynajęcia. Kilińskiego 5, m. 10. zdw 95 855

Pokój
jedno, dwuosobowy utrzymaniem, obiadami. Słowackiego 35, m. 10. zdw 95 853

Pokój
1—2 osób utrzymaniem (bez). Pocztowa 28, m. 6. zdw 95 928

Elektrycznością
ewentualnie utrzymaniem zaraz tanio. Różana 4, m. 6. zdw 95 926

Łąkowa
13 m. 5 dwom panom. zdw 95 900

Pokój
frontowy osobne wejście. Grunwaldzka 20 b m. 8, I. ptr. zdw 95 909

Panom
dwadzieściapięć. Wrocławska 13, mieszkanie 11. zdw 95 678

Jasna 16
m. 10, pokój rw 2 991

Pokój
Marcelińska 3 I lewo narożnik Grunwaldzkiej. j 1 549

Dwuosobowy
wolny. Dąbrowskiego 36 m. 7. jw 1 547

Frontowy
małżeństwu wynajmę. Mostowa 5a m. 6. zdw 95 663

Frontowy
Długa 13 m. 9. zdw 95 695

Pokój
zaraz 40 zł. Bukowska 1 m. 18 zdw 95 698

Pokoik
skromny tanio panu. Babińskiego 7 m. 1. zdw 95 709

Kraszewskiego
9a I, słoneczny, frontowy, 2 paniom lub panom. zdw 95 624

Solidnemu
Kochanowskiego 24 m. 7 narożnik Jeżyckiej. zdw 95 623

2 pokoje
3 panienkom. Kochanowskiego 24 narożnik Jeżyckiej. zdw 95 622

Zygmunta
Augusta 10, IV. umeblowany. zdw 95 755

Zielona 7
I piętro, 2 panom. zdw 95 745

2 pokoje
(małżeństwu) panów. Jeżycka 43, m. 7. zdw 95 671

Wdowa
przyjmie inteligentne małżeństwo panów, kuchnia, pianino. Grunwaldzka 23, m. 9. zdw 95 667

Wygodny
ładny, utrzymaniem, bez centr. ogrz., łazienka, telefon. Drużbackiej 7, m. 11 (Łazarz, nar. Spokojnej). zdw 95 807

Centrum
niekrępujący, panu, małżeństwu. Kręta 6, m. 8. zdw 95 665

Pokój
(elektryczność). Piekary 9, 2. zdw 95 810

Pokój
niekrępujący od zaraz z utrzymaniem, bez. Bóżnicza 15, m. 6. zdw 95 751

Pokój
obiadami, bez. Półwiejska 5, m. 5. zdw 95 753

Pokój
Młyńska 3, 8. Pw 4 109-56.396

Słoneczny
piętnastego. Mostowa 4, 9. zdw 95 808

Dwa
frontowe, centralne ogrzewanie, elektryka razem lub oddzielnie. Gajowa 4, m. 10. zdw 95 797

Duży i mały
Jeżycka 45, m. 6. 96L 96 Mpz

Dwuosobwy
Grobla 19, m. 8. zdw 95 779

Dwuosobowy
Zygmunta Augusta 2, m. 8. zdw 95 [illegible]

Umeblowany
pokój. Małeckiego 33, I. zdw 95 889

Dwuosobowy
Poznańska 27 m. 4. zdw 95 654

Centrum
Kramarska 19/20, mieszkanie 8, wejście Masztalarskiej. zdw 95 651

Pocztowa 16, mieszk. 11
jasny pokój od zaraz. zdw 95 642

Panienkę
Zielona 7 mieszkanie 4 podwórze zdw 95 634

Pokój
Słowackiego 42 m. 5. zdw 95 844

Pokój
tanio, Św. Józefa 3, m. 10. zdw 95 843

Ładny
Jerzego 5 II. lewo. zdw 95 841

Niekrępujący
Wierzbięcice 40, mieszkanie 7, front. zdw 95 839

Gimnazjastom
Kwiatowa 7, m. 10. zdw 95 835

Pokoje
umeblowane małżeństwu zaraz. Wyspiańskiego 12 m. 9. zdw 95 825

Ratajczaka
28, m. 11, czysty, elektryczność, dobrem utrzymaniem. zdw 95 820

1 — 2
osobowy niekrępujący przy Parku Wilsona Kanałowa 7 II. prawo. zdw 95 819

Jasna 16
m. 8, elegancki, słoneczny, telefon zdw 95 818

Dwuosobowy
frontowy z utrzymaniem lub bez. Św. Marcin 39, m. 9. zdw 94 961

Jednoosobowy
ogrzewany, łazienka. Śniadeckich 16, parter, prawo. zdw 95 702

Kuchnia
i pokój umeblowany osobnem wejściem 50 zł od 15, 8. — 1, 9. Strumykowa 3, m. 2 zdw 95 712

12 SZUKA POKOJU

Poszukuję
1—2 pokoi, próżnych, w śródmieściu, ewentl. z osobnem wejściem na pracownię kapeluszy, nie wyżej II. piętra. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 278

2 pokoi
umeblowane z wygodami — możliwie niekrępujące. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 250

Poszukuję
pokoju z życiem i sumienną, energiczną opieką dla ucznia szkoły Budowlanej. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański dla R. K. zdw 95 230

Centrum
zupełnie niekrępującego ewentualnie częściowo umeblowanego możliwie klatki albo dwóch. Zgłosz. Kurjer Pozn. zdw 95 716.

1—2
pokoi próżnych, używaniem kuchni, śródmieściu, poszukuje małżeństwo dziećmi u starszej samotnej osoby. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 95 865

Urzędniczka
pokoju słonecznego, elektryczność centrum z podaniem ceny od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 331

Krawcowa
poszukuje próżnego pokoju z klatki w cenie 35 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 388

Duży
pokój na czytelnię zaraz, od parku Wilsona do kościoła Łazarz. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 95 691

Pani
solidna poszukuje skromnego, czystego, niedrogiego pokoju. Oferty zdw 95 465

Czystego
spokojnego zaraz lub 15, okolica Wildy, urzędnik. Warunki Kurjer Pozn. zdw 95 475

Pokoju
skromnego szuka pani z dzieckiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 518

Lekarz
poszukuje 2 pokoi okolicą Starego Rynku. Oferty Kurjer Poznański rw 2 983

Dwuosobowego
używalnością kuchni wzgl. kuchenką gazową elektrycznością, przy tramwaju dziewiątce niekrępującego poszukuje młode małżeństwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 397

13 LOKALE

Duży skład
z 2 pok i garażem w centrum Poznania do wynajęcia zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 446

Składy
wolne. Chwaliszewo 24, Jaroszyk. zdw 94 874

Pierwszorzędne ubikacje fabryczne
z wielkim podwórzem oraz wszelkiemi dogodnościami dla przemysłu i hurtownie handlowe do wydzierżawienia. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 14.57. Pw 4 130-14.57

2 pokoje
na biura wysoki parter plac św. Krzyski do wydzierżawienia. — Zgłoszenia telefon 66-89. Pw 3 903-23.62

20 zł
miesięcznie warsztat względnie garaż na Wildzie do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 260

Skład
obszerny z składnicą nadający się na każdy rodzaj przedsiębiorstwa w centrum, z mieszkaniem lub bez pięciopokojowem z przynależytościami i pokojem dla służącej na II piętrze wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 310

Pokoju
nadającego się na pracownię krawiecką poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 239

Ubikacji
do przechowania rzeczy domowych poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 222

Skład
cukierków dobrze prosperujący przy ożywionej ulicy, lub skład towarów krótkich za gotówkę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 455

Lokale handlowe
4 frontowe parterowe ubikacje biurowe z telefonem i ca 200 m² jasnych front suteryn, kanalizacja, woda, gaz i elektryczność razem lub oddzielnie zaraz do wynajęcia. Dominikańska 5. zdw 95 543.

Warsztat
wydzierżawi gospodarz. Piekary 18. zdw 95 516

Duży skład
z 2 dużemi piwnicami. Wrocławska 3, natychmiast wydzierżawię. Zgłoszenia tamże J. Schubert. zdw 95 560

Sutereny
na warsztat, handel. Staszica 26. rw 3 002

Poszukuję
małego składu z mieszkaniem na towary krótkie, Poznań lub okolice. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 759

Składu
próżnego lub sklepu poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 661

Poszukuję
składu przy ul. Dąbrowskiego od Mostu Teatralnego do Rynku Jeżyckiego. Oferty z warunkami czynszu Kurjer Pozn. rw 2 980

Poszukuję
składu kolonjalnego z mieszkaniem, towarem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 893

4 ubikacje
w suterenach na przedsiębiorstwo handlowe od zaraz do wydzierżawienia Gospodarz, ul. Słowackiego 36 m. 4. zdw 95 842

Kino
skład bławatów, centrum Poznania, urządzone, tanio wynajęcia. Strzyżowski, Błonia Grunwaldzkie, Słoneczna 14. zdw 94 444

Dla rzeźnika
skład przy głównej ulicy w Poznaniu oddam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 717

Dwa
próżne, frontowe, parter, na biuro lub pracownię, blisko placu Sapieżyńskiego. Babińskiego 7, m. 1. zdw 95 708

Na biuro
3—5 pokoi parterowych w centrum do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 707

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
4—8 mórg na ogrodnictwo z mieszkaniem i stajnią poszukuję. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 901

Dzierżawy
500—800 mórg ziemi dobrej kulturze inwentarzami bez poszukuje Polonia. Poznań Kantaka 5. zdw 95 789/90

Willa
8 pokojowa 1½ morg. ogrodu, wodociąg światło elektryczne od 1 października do wydzierżawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 95 120

Dom ogrodowy
(przeszło 20 ubikacyj) urządzeniem i umeblowaniem lub bez — na klinikę, szkołę lub placówkę przemysłową w całości lub częściowo do wynajęcia od 1. 9. w Poznaniu, centrum. Zgłoszenia Wicherkiewicz, Poznań, św. Marcin 6, I. zdw 93 652

Poszukuję
dzierżawy składu, nadającego cię na artykuły drogeryjne. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 271

Willa
3-pokojowa, kuchnią, werandą, pięknym ogrodem, 5 minut od dworca, 15 minut od Poznania do wydzierażwienia. Sosiński — Swarzędz Kórnicka 36. zdw 95 023

Dzierżawy
restauracji lub gościńca z ogrodem na wsi poszukuję. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 95 192

Prima
miejsce na kiosk oddzierżawię. — Adres Kurjer Poznański zdw 95 385

Plac
wydzierżawię. Słowackiego 34, I., lewo. jw 1 542

Stajnię
większą wydzierżawię. Wierzbięcice 37. zdw 95 799

Piekarnia
do wydzierżawienia w mieście powiatowem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. nw 5 320

Poszukuję
dzierżawy oberży, piekarni. Opis, warunki, cenę Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdw 95 769

Kino
kupię lub wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 929

15. LETNISKA I UZDROWISKA

Do
wynajęcia we dworze skanalizowana umeblowana 9 pokojowa willa, Jezioro łódki, las telefon, kościół park. Cena 200 zł. Maj. Batorowo poczta telefon nr. 9, Tarnowo Podgórne. Komunkacja autobusowa Dąbrowskiego 58. zdw 94 370

Żegiestów
willa Zorza. Pokoje ładne z utrzymaniem od 4.50. zdw 95 322

Puszczykówko
Willa Zofja pokoje umeblowane. zdw 95 364

Letnisko
i kąpielisko Krzycko p. Leszno, uroczo położone pokoje z całem utrzymaniem kąpaniem i łódką 4 zł dziennie las, jeziora, plaża, radjo. zdw 92 772

16. OSOBISTE

Odwołuję
podejrzenie skierowane na p. Jagodzińskiego dnia 2 sierpnia w gmachu Kasy Podatkowej przy ul. Sierocej o kradzież 200 zł jako bezpodstawne i z tego miejsca p. Jagodzińskiego za obelgę przepraszam. Józefa Kolińska Wodna 15. zdw 95 632/3

Za długi
żony mojej Magdaleny Pokrywkowej z domu Szneider nie odpowiadam. Jan Pokrywka. zdw 95 263

Ostrzegam!
przed kupnem dorożki samochodowej nr. 215. P. Z 10 903, marki „Chevrolet". Wóz został skradziony z pod zajęcia komornika. Zgłoszenia telefon 40-15. Jankowiak. zdw 95 930

21 ZGUBY

Czwartek
1-go września około godziny 8-ej wieczorem zgubiono na Starym Rynku broszkę i lorgnon. Uczciwego znalazcę czeka wysokie wynagrodzenie. M-elle Torocmé, Kraszewskiego 11 m. 16, III. ptr. zdw 95 180

22 ROZMAITE

„Ipsiana"
polsko-francuska kuchnia przyjmuje znowu panienki w nauke gotowania i poleca zarazem swoje prywatne wykwintne obiady. — Młyńska 4. zdw 94 868

Futra
fachowa pracownia futer, jak wszelkie naprawy, poszywanie, obsady wykonuje rzetelnie Jankowski Kreta 23. zdw 94 921

Swetry
jumpry, pullowery, garsonki mundurki włóczkowe wykonuje miarowo przerabia „Tricot" Pocztowa 23. I. Pw 3555-31.39

Futra
damskie, męskie wszelkiego rodzaju wykonuje podług najnowszych modeli, solidnie tanio pod gwarancją. Warszawski Salon Mód Matejki 51. zdw 91 616

Dyplomy Plakaty Rysunki
najtaniej Kledecki. Pocztowa 29, I. Pw 3 904-33,72

Fa Siostry Streich, Gwarna 15
Robótki
rysowane poduszki, kołdry, mereżki, monogramy, wełny, nici wszystko niebywale tanio. Tw 279 Tw 279

Pluskwy
z zarodkami wytępiam radykalnie wydymieniem gazami trującemi. Tępię wszelkie robactwo. Wawrzyniak (Amicusa następca) Rynek Łazarski 4, mieszkanie 4. zdw 83 806

Fotografje
Bracia Pęcherscy, Aleje Marcinkowskiego 8. Ceny zniżone! dw 541

Każda
pani może mieć najpiękniejszy model kapelusza od Kempińskiej. Poznań 27 Grudnia 19. zdw 92 351

Obiady
kresowe, smaczne, urozmaicone. Wały Zygmunta Augusta 1, mieszkanie 8. zdw 94 111

Pielęgniarka
rutynowana dla cierpiących na artretyzm, złą przemianę materji poleca się Oferty Kurjer Poznański zdw 95 272

Kto
kupuje szkło na wagę? Kurjer Poznański zdw 95 257

Krawcowa
wykonuje dobrze, tanio. Mickiewicza 3, dom tylny, parter. zdw 95 298

Krawcowa
wykonuje fachowo tanio. Nowakowa, Składowa 12. zdw 95 167

Żaluzje
kanapy leżanki gwarancją wykonuje, małem wynagrodzeniem. Patrona Jackowskiego 17, III. — Welman. zdw 95 116

Kołdry
wykonuje, stare przerabia Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdwp 94 981

Krawcowa
wykonuje garderobę damską dziecięca, ubranka pierwszorzędnie, tanio. Poplińskich 9, mieszk. 3. zdw 95 676

Inwalida
odda koncesję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 723

„Hygiena"
Kantaka 7 — Focha 25. Telefon 66 55, chemicznie czyści farbuje najnowszym sposobem, plisuje, mereżkuje, dekatyzuje, haftuje, fasonowanie kapeluszy. Tanio. Ubranie zł 5.00. Tanio. zdw 95 922

„Wzór"
biuro przepisywań na maszynie. Szkolna 9, II, ptr. Przepisuje wszelkie rękopisy szybko, akuratnie, tanio. zdw 95 693

Wykonuję
sukienki pięknie, szybko, tanio. Salon Mód „Sława", Aleje Marcinkowskiego 15, I. zdw 95 697

Przyjmuję
bieliznę do prania prasowania, reparacje, kołnierzyki od 0.10. — Piłarowska Marcin 14, m. 16. zdw 95 725

Krawcowa
z dobrym krojem w dom poza dom, tanio. Fr. Ratajczaka 11 a, m. 101. zdw 94 839

Instalacja siły, światła elektrycznego
oraz naprawy dźwigów. Władysław Fritsch, Poznań, Droga Dębińska 12 telefon 27 46. zdw 94 808

Wydry okazyjnie
skórki od 50 do 140 zł. Ratajczaka 9, m. 8. zdw 95 201

Dyrektryzy
wspólniczki do salonu mód poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 197

Obiady
smaczne 60 gr. Św. Marcin 53. zdw 95 396

Obiady
tanie, smaczne. 3 Maja 7, I. piętro. zdw 95 398

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr 27, parter. zdw 95 602

Grafolog - London
Precz z chiromancją i nabieraniem łatwowiernych, jedynie z charakterem pisma, fotografji udzielam wskazówki w zawikłanych sprawach życiowych, majątkowych. Liczne podziękowania Przyjęcia od 10—12 i 15—18. — Śniadeckich 4 m. 10 Łazarz. zdw 95 817

Kuśnierka
szyje futra, kurtki reparacje ładnie, tanio różnego rodzaju skóry tanio. Wrocławska 22, mieszkanie 6. zdw 95 647

Ostrzeżenie!
Ostrzegam pp. kupców przed dawaniem reklam firmie „Foto Walczak i S-ka", gdyż firma ta jest zlikwidowana. Br. Kirchner, Poznań Rynek Łazarski 4. zdw 95 637

Tokarz
wykonuje wszelkie prace tokarskie w drzewie także przyjmuje reparacje. M. Stefański, Strzelecka 3. zdw 95 418

Wykonuję
garderobę damską tanio, fasonowanie kapeluszy damskich, męskich 2 zł, aksamitne 3. Grosman, Piekary 18. zdw 95 427

Obiady
na maśle 4 dania, kawa, herbata lub mleko 90 gr. Nowy Rynek 14/15, m. 1. zdw 95 431

Bieliznę
damską, męską kompletne wyprawy, wszelkie hafty wykonuję. Wielkie Garbary 18, mieszk 4. zdw 95 803

Nowe formularze Funduszu Bezrobocia

1. Wyciąg z ksiąg płacy
2. Zawiadomienie o robotnikach nowoprzyjętych
3. Zawiadomienie o robotnikach zwolnionych
4. Formularz do zgłoszenia prawa do korzystania z zasiłków Funduszu Bezrobocia

po 2 grosze za egzemplarz są do nabycia w

Drukarni Polskiej S. A.
Poznań, św. Marcin 70.

Krawcowa
szyje ładnie tanio płaszcze, suknie itd. Wrocławska 22 mieszkanie 6. zdw 95 646

W Warszawie
załatwiamy na zlecenie osób zamiejscowych wszelkie sprawy we wszystkich urzędach, Ministerstwach i Sądach Stolicy. Windykujemy należności z weksli. Biuro zleceń Pieńkowskiego, Warszawa, Nowogrodzka 16. Pw 4 211-62.357

Chiromantka
wschodnia, wszechświatowej sławy. Plac Bernardyński 3, m. 12, II. piętro. zdw 95 802

Marszantka
pierwszorzędna siła, była pracowniczką lepszych magazynów, wykonuje tanio zamówienia i poprawki w dom. Pl. Sapieżyński 7, m. 9. zdw 95 809

„Czesanka"
Wroniecka 24, I. ptr. tel. 22 59, poleca na sezon jesienno - zimowy materjały męskie, ubraniowe, wojskowe i płaszczowe w najmodniejszych deseniach oraz wszelkie dodatki krawieckie po cenach fabrycznych. zdw 95 669

Stałego
dostawcy drobiu jaj, owoców. — Zgłoszenia osobiste. Walencynowa, Grobla 23. zdw 95 758

Akuszerka
Krajewska Strzelecka 2 przy placu Świętokrzyskim przyjmuje panie udziela porady i pomocy położniczej. zdw 95 009/10

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego zdpw 89 975/6

Najtaniej
i szybko wprowadza w porządek wszelką garderobę męską, damską i dostarcza w dom Pogotowie Krawieckie, św. Marcin 27 Telefon 56-40. zdw 95 879/80

Pluskwy
zarodkami tępię gazami, piśmienna gwarancja. Wierzbięcice 31, mieszkanie 1. zdw 95 369/70

Mereżkę
metr 0.15, okrętkę 0.10, dziurki 0.01 wykonuje Wroniecka 19 mieszkanie 11. zdw 95 603/4

Kołnierzyk 0,12
wykonuje Pralnia Piekary 3, Niegolewskich 8 Matejki 68. Ceny najniższe. zdw 95 850/1

Obiady
z 3 dań 0.70, abonament 0 60. Restauracja, Wielkie Garbary 35, wejście z bramy. zdw 95 915/6

Płaszcze
jesienno-zimowe, piękne modele, po cenach najniższych poleca P. Szczawińska S-ka. Wodna 1. — Przyjmujemy asygnaty „Kredytu". Pw 4 159-35.94

Słynna chiromantka
z długoletnią doświadczoną praktyką, przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość z rąk, z fizjognomji grafologji, fotografji i kart. Liczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczór. Franciszka Ratajczaka 15, mieszkanie 10, II. piętro, I. wejście w Pasażu Apollo prawo. zdw 95 132

Salon mód „Paryżanka"
wykonuje suknie, płaszcze, kostjumy, futra według oryginalnych modeli paryskich, ceny najtańsze. St. Rynek 18/19 naprzeciw Woźnej. zdw 95 556

Mereżkohaft
mereżkę metr 0,15, okrętkę 0,10, dziurki 0,01, całkowite wyprawy. Wielka 12 mieszkanie 7. zdw 95 502

Koszule sportowe
krawatem 2.75; 3.25; 3.75; jedwabne 6.95; 8.25; kalesony macco 1,45; koszule macca 1.65; skarpety niciane 0.35; mocne 0.45; deseniowe 0.65; prima nowości 0.95; 1.10; 1.20; czapki męskie 0.85; 1.10; gabardyna 2.95; paski skórkowe 0,45; 0,65; 0,95; 1.25; kapielowe 0.85; kołnierzyki, krawaty; bielizna w ogromnym wyborze, najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 95 468

Kuśnierka
samodzielna przyjmuje w dom i po domach. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 548

Restauracja „Silesia"
Aleje Marcinkowskiego 5 obiady 90 gr. kolacje 80 gr. Koncert radjo-gramofonowy. zdw 95 536

Monogramy, hafty
na bieliźnie wykonuję pierwszorzędnie. Pilne w 24 godzinach. Sosinska. Półwiejska 10 m. 23. zdw 95 527

Dziecko
na wychowanie przyjmę. Majchrzak. Fr. Ratajczaka 26 zdw 95 514

Leżanki
materace, naprawy 5 zł. Tapicer Godziewski, Dąbrowskiego 41a. jw 1 536

Wywiady,
obserwacje, najrozmaitsze zlecenia załatwia szybko, dyskretnie tanio jedynie powszechne biuro zleceń „Fortuna". Poznań, Bukowska 7. zdw 95 563

Bezpłatnie
grafolog-chiromantka powie przeszłość, przyszłość, jak przyjdziesz do wielkich pieniędzy, majątku. Wskaże narzeczonego przeznaczonego na męża. Otrzymasz numer loteryjny na który wygrasz wielką sumę pieniędzy. Prowadze zarazem najpoważniejsze biuro kojarzenia małżeństw w Polsce. Wielki wybór pań i panów z majątkiem i bez. Poznań, Wierzbięcice 27 parter prawo. zdw 95 594

Futra
tanio modernizuje. Dąbrowskiego 43 m. 5. jw 1 545

Prace
malarskie wykonuje tanio. Botta, Wierzbięcice 24a. zdw 95 631

Akwizytorów
poszukuję, potrzebna gwarancja 15 zł. Plac Nowomiejski 6a m 25. zdw 95 872

Książki szkolne
do wszystkich szkół poleca księgarnia Dippla, plac Wolności 11. zdw 95 557

Żaluzje
nowe, reparacje wykonuje tanio. Liebig, Chwaliszewo 39. rw 2 992

23 OŻENKI

Kawaler
przystojny ciemno blondyn lat 28 rzemieślnik dobry fachowiec samodzielny pragnie poznać religijną, gospodarną pannę do lat 26 w celu matrymonjalnym cośkolwiek majątku mile widziane Poważne oferty proszę skierować z całem zaufaniem do Kurjera Poznańskiego nw 5293/4

Najbogatsze
partje znajdziecie biurze „Przyszłość", Poznań Ogrodowa 5 — Współpraca z największem biurem amerykańskiem w Kansas zdw 95 461/2

Kobietę
która szuka dobrego męża (lub rodziców córka) proszę o datę urodzenia kandydatki. Jestem kawaler urzędnik 39 lat, mam 5 pokoi. Pierwszeństwo dokładne opisanie. Listy zwracam Oferty Kurjer Poznański zdw 94 333

Zamożny
kawaler szuka eleganckiej, zgrabnej przyjaciółki sportsmenki którą wyuczy kierowania eleganckim samochodem. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia filja Kurjera Poznańskiego Jeżyce jw 1 521

Samotna
szatynka, lat 31, inteligentna, przystojna, łagodnego usposobienia, wzrostu średniego, pozna pana na stanowisku do lat 45. Cel matrymonjalny. — Poważne oferty Kurjer Pozn. zdw 95 258

Samodzielny
lat 27, szuka sympatycznej pani celem ożenku. Oferty możliwie z fotografją Kurjer Poznański zdw 95 281

Przystojna jedynaczka
posiadająca restauracje (własna kamienica, centrum), szuka męża. — Nieanonimowe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 251

Kawaler
urzędnik państwowy, lat 34, przystojny, pozna pannę lub wdówkę równych zaletach celem ożenku Oferty Kurjer Poznański zdw 95 304

Panna
inteligentna, po trzydziestce, posiadająca własną posiadłość — wyjdzie zamąż — najchętniej urzędnika kolejowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 297

Wdowa
bezdzietna poszukuje starszego pana celem zamążpójścia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 94 945

Właściciel majątku
500 morg, przystojny brunet, lat 30 poszukuje odpowiedniej żony z gotówką conajmniej 50 tys. — Zgłoszenia poważne z fotografją którą się zwraca do Kurjera Poznańskiego zdw 94 851

Kupiec
kawaler lat 30 posiada 8 tys. gotówki pragnie zapoznać miłą, inteligentną panią celem ożenku do 27 lat z posagiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 969

Panienka
przystojna, samotna posiadająca interes, bez długu poszukuje męża na stałej posadzie z gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 756

Przystojna
panienka zapozna oficera cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 237

Dla mej siostry
wysokiej przystojnej szatynki 35 letniej miłej i wesołej, posiadającej 30 000 zł szukam odpowiedniej partji. Oferty panów kulturalnych w odpowiednim wieku, z charakterem rzeczywiście prawym dobrze sytuowanych proszę skierować Kurjer Poznański zdw 95 231

Irma
proszę nową ofertę zdw 95 199

Inteligentna pani
szuka starszego kulturalnego pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 188

Krawcowa
pierwszorzędna szuka męża. Panowie, którym zależy na dobrem pożyciu małżeńskim od lat 27, zechcą wyczerpujące oferty kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 95 321

Wdowiec
w sile wieku posiadający piękną wiejską posiadłość z dobrze prosperującym interesem, pragnie nawiązać korespondencję z panią w stosownym wieku posiadającą cośkolwiek gotówki i zamiłowanie do interesu. Cel matrymonjalny. Panie na serjo myślące raczą oferty łaskawie złożyć do Kurjera Poznańskiego zdw 95 328

Dla
mej siostry stałej posadzie posiadającej skład mieszkaniem — poszukuje pana od lat 40 urzędnika emeryta wojskowe Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 351

Technik
kawaler lat 28 przystojny wysoki szatyn na stanowisku rządowem oficer rezerwy zamożny z braku znajomości szuka w celu matrymonjalnym zamożnej panny. Pośrednictwo rodziców mile widziane Oferty Kurjer Poznański zdw 95 393

Biuro
matrymonjalne „Rekord" kojarzy małżeństwa wszystkich sfer. — Skarbowa 15 telefon 40-18. zdw 95 501

Kawaler
28 lat rzemieślnik (samodzielny) szuka panny sympatycznej, stałych przekonań, najchętniej wyższego wzrostu również z prowincji, z posagiem. Rzecz traktuje poważnie i dyskretnie. Zgłoszenia z fotografją Kurjer Poznański zdw 95 506

Urzędniczka
lat 38 wysoka, brunetka wesoła wyprawa pragnęłaby zapoznać pana kulturalnego na pewnem stanowisku Cel matrymonjalny Oferty Orędownik Wielkopolski zd 95 419

Szatyna
przystojna, z zawodu krawcowa, pozna szczerego mężczyznę po trzydziestce w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Pozn. jw 1 534

Fortunę
osiągniesz dobierając sobie stosowną partję przez biuro „Fortuna", Poznań, Bukowska 7. zdw 95 564

Szczerej
oddanej przyjaźni szuka subtelna brunetka. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 589

Panna
przystojna w starszym wieku, miłego usposobienia, b. urzędn., własnem mieszkaniem pozna pana na stanowisku lub emeryta, wzgl. wdowca o szlachetnej duszy do lat 60 w celu matrymonjalnym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 627

Brunetka i szatynka
lat 26 i 20 inteligentne bez majątku poszukują znajomości panów w celu matrymonjalnym. — Oferty z fotografją Orędownik Wielkopolski zd 95 760

Pomorzanka
w średnim wieku, na samodzielnej posadzie, z majątkiem i wyprawą, poszukuje solidnego pana na wyższej państwowej posadzie, celem zamążpójścia. Oferty z fotografją proszę skierować do Kurjera Pozn. pod zdw 95 764

Doktór
starszy, inteligentny, subtelny, poszukuje miłej współtowarzyszki. Cel matrymonjalny. Łaskawe wyczerpujące oferty Kurjer Pozn. zdw 95 754

Dobrze sytuowany
kupiec emeryt, oficer młody, przystojny, prawego charakteru, zrównoważony, domator, ożeni się z przystojną prawego charakteru panią. Majątek dla wspólnego dobra pożądany. Zgłoszenia tylko poważne (na anonimy nie odpowiadam) do „Par", Katowice, pod „Dla oficera". Pw 4 119-71.105

Starszy pan
zapozna pannę lub wdówkę bezdzietną do 40, inteligentną zamożną zgrabną, sympatyczną. Cel matrymonajlny. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdw 95 681

Zbożowiec
rzutki kupiec lat 29, wysoki z wzorowej rodziny, odpowiednim majątkiem ożeni się z panną właścicielką wzgl. przyszłą właścicielką nieruchomości nadającej na interes zbożowy. Oferty wraz z fotografją Kurjer Poznański zdw 95 845

Bruneta
przystojna, lat 25, pozna pana ze stanu średniego w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański jw 1 535

24 NAUKA

Kursy
gospodarstwa domowego. Mirków pow. Kępno 10 i 4 miesięczne. Znaczne ulgi, opieka, wygody Początek 15 września. Nadprogramowo języki muzyka. zdw 95 359/60

Kursy handlowe
Czaporowskiego — jednoroczne i półroczne rozpoczynają się 5 września. Zgłoszenia Postęp, pl. Sapieżyński 2 a. zdw 87 111/2

Kursy
książkowości, stenografji, korespondencji pisania maszyną rozpoczynam 6 września. Kromczyńska Ogrodowa 16. zdw 95 940/1

Kursy
stenografji, pisania maszyna, księgowości, korespondencji rachunkowości kwartalnie półrocznie rozpoczynam 5 września. Tyran-Zaworska Strzelecka 33. zdw 90 651

Kursy Handlowe
Tadeusza Preissa Ratajczaka 39 zdw 94 590

Akademik
udzieli lekcyj za pokój. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 679

Kursy
stenografji, pisania na maszynach rozpoczynam 5 września — Kantaka 1. II zdw 89 043

Tańczyć
modnie uczy Ola Antoszewska, Zielona 3. Pw 3 558-31.42

Kursy
języka francuskiego, literatury, historji konwersacji drugi oddział dla dzieci powyżej lat 6. Mickiewicza 15 M-elle Dardenne. zdw 91 295

Student
udzieli korepetycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 681

Kursy tańców Adeli Szczurkówny
Rozpoczynam 4 b m. Zapisy i lekcje każdego czasu Św. Marcin 62. m. 6. zdw 95 293

Angielskiego, francuskiego
kursy praktyczne prof. J. Zarembiny płynna mowa 3 miesięczne, 2 razy tygodniowo 8 zł mies. Stow kat. urzędnikom zniżka. Przecznica 6 m 7 telefon 66-85. zdw 94 768

Kursa dziecięce francuskie, angielskie
prof. J Zarembiny dalszy ciąg kursów nieodżałowanej pamięci prof. Ireny de Brugière 3 razy tygodniowo 10 zł mies. Zapisy: Przecznica 6 m. 7 telefon 66-85 zdw 94 767

Czystym angielskim
akcentem londyńsko - oxfordzkim szybko nauczyć mówić „The Foné School of English, dyr. Dr. Arend 27 Grudnia 5 II. zdw 95 234

Parisienne
diplomée donne leçons français et anglais. Prix modéré M-me Jeanne Baudet Grieb św. Marcin 13. m. 7. Téléphone 32 97. godz. 4—8. zdw 95 207

Nauczyciel
udzieli korepetycyj lub pomocy w lekcjach. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 95 206

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 381

Student
prawa doświadczony korepetytor udzieli tanio lekcyj łaciny greckiego, francuskiego, matematyki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 203

Gry
fortepianowej udzielam. Rencowa Dąbrowskiego 5. zdw 95 324

Korepetytor
przygotowuje zakresie 8 klas — wszystkich przedmiotów ewentl. na pokój. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 315

Konwersacji
francuskiej dzieciom, dorosłym udzielam Oferty Kurjer Poznański zdw 95 463

Udzielam
lekcyj matematyki w zakresie gimnazjum. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 417

Korepetytora
dla łaciny II gimn. poszukuje. — Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 95 529

Która
z pań udziela gramatyki polskiej. Oferty, cena Kurjer Pozn. zdw 95 586

Poznańskie Kursy Budownictwa
(Szkoła Przygotowawcza) Krasewskiego 17 mieszkanie 15. Pw 3 568-56.201

Szkoła Tańców Mikołajczak-Kledecka
przyjmuje zgłoszenia na nowe kursy, Pocztowa 29, I. Pw 4 107-56.392

Student
poważny energiczny udzieli lekcyj — specjalność języki grecki, łaciński, francuski niemiecki zakres 8 kl. gimn. Także za pokój utrzymanie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 911

Salon mód „Zofja"
przyjmie panie w naukę pierwszorzędnego kroju oraz szycia. — Bukowska 3. zdw 95 894

Korepetytor
łacina matematyka potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 643

Lekcyj
gry fortepianowej udziela najnowszą metodą tanio dyplomowana nauczycielka muzyki. Zgłoszenia: Matejki 45 mieszkanie 7. zdw 95 824

Kurs
pisania na maszynie, stenografji rozpoczyna dnia 8 września „Wzór", Szkolna 9. II. zdw 95 692

Rabka
Michalina Ciepielowska przyjmuje od 1 września dzieci i młodzież pod fachową opiekę moralną i fizyczną. Nauka — muzyka. nw 5192

Kursy książkowości
arytmetyki handl., stenografji, pisania maszyną. Zgłoszenia przyjmuje Poznańskie Tow. Buchalterji, św. Marcin 29. zdw 95 722

Za
pomoc angiels. matematyki odstąpię panience pokoik. Skarbowa 8, III., prawo. zdw 95 711

Maturzysta
udzieli tanio korepetycyj, gimnazjum niższe. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 883

Angielskiego
konwersacji, korespondencji handlowej gruntownie i fachowo udzielam. Wymowa londyńska. Łatwa, postępująca metoda dla początkujących — po cenach przystępnych. — Adres: Skarbowa 5 m. 7. zdw 95 866

25 MUZYKA

Uczni
przyjmuje organista OO. Franciszkanów. Pocztowa 31 a. m. 2 Poznań zdw 95 299/300

Lekcyj
fortepianu udziela uczennica konserwatorjum poza domem. Oferty Kurjer Poznański rw 2 961/2

Lekcyj gry fortepianowej
udziela gruntownie absolwentka Państw. Konserw. w Poznaniu. Ul. Łąkowa 4 b. m. 8. zdw 94 659

Gruntowne
lekcje fortepianu. Strzelecka 28b parter. zdw 94 930

Na fortepianie
udzielam lekcyj gruntownie i sumiennie. Pianino wolne do ćwiczeń, także wieczorami. — Ulica św. Józefa 9 a. parter lewo. zdw 89 053

Lekcje
muzyki Neumannowa, Fredry 12. zdw 91 433

Absolwentka
konserwatorjum udziela lekcje muzyki (fortepian). Dolna Wilda 71 mieszkanie 2 zdw 92 419

Fortepian
skrzypce metodą zagraniczną. — Maciejewska Górna Wilda 56. zdw 93 943

Poznańska Szkoła Gry Fortepianowej
wraz z nauką teorji i solfeżu pod kierownictwem pianistek Heleny Krasińskiej i Marji Szczerbińskiej. Wpisy na wszystkie kursy przyjmuje Kancelaria przy ulicy Wodnej 6 od 11—15. Dla niezamożnych ulgi. zdw 94 399

Lekcyj
gry fortepianowej udzielam gruntownie. Wały Zygmunta Augusta 1, mieszkanie 8. zdw 94 112

Profesorka
fortepianu dyplom wirtuozowski, studja zagraniczne udziela lekcyj szybkie rozwijanie techniki. Ratajczaka 27 mieszkanie 5 Wolffowa, 3—6. zdw 94 396

Gry
fortepianowej udzielam dobrze — godz. 1.50. Plac Nowomiejski 3, m. 10. zdw 95 195

Lekcyj
gry fortepianowej udziela nauczycielka. Szpotańska, plac Świętokrzyski 2. zdw 95 500

Czarliński
nauczyciel muzyki — (fortepian, skrzypce). Kwiatowa 11, parter. zdw 95 401

Lekcje muzyki
Neumannowa, Fredry 12 zdw 91 433

Lekcyj
gry skrzypcowej oraz teorji udziela, przysposabia do konserwatorjum dyplomowany nauczyciel muzyki. Pluciński, Staszica 23. zdw 95 593

Nauczyciel
muzyki udziela lekcyj skrzypiec 3 zł miesięcznie 2 razy tygodniowo. Dąbrowskiego 35/37 m. 26. zdw 95 617

Lekcyj
gry na skrzypcach tanio poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 672

Pianino
ćwiczeń, lekcje muzyki. — Młyńska 3 — 8 Pw 4 108-56.397

Strojenia fortepianów
naprawy oraz okazyjna sprzedaż pianin najkorzystniej St. Pajączkowski, Woźna 12. zdw 95 748

Lekcyj
gry fortepianowej udzielam. — Wielkie Garbary 48, m. 10. zdw 95 781

Lekcyj
skrzypcach, mandolinie, gitarze, cytrze, fortepianie tanio. Focha 49, m. 7 zdw 95 694

Skrzypaczkę
czelistkę poszukuje. Kurjer Pozn. zdw 95 862

Lekcyj
gry fortepianowej udzielam. Pocztowa 28, m. 6. zdw 95 927

26 ROZRYWKA

„Piekło Miłości"
Kino „Roxyy". Marcinkowskiego 28. Pw 4098-56.384

Kino Aurora
Dalsze przygody Tarzana. zdw 95 578

Kino Tęcza
„Tajemniczy Dżems". zdw 95 626

Czytelnia Dippla
posiada wszystkie nowości polskie, francuskie, niemieckie, angielskie. Plac Wolności 11. zdw 95 558

Miły
pobyt. — „Paryżanka". Półwiejska 30. Koncert artystyczny. zdw 95 742

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Osoba
sumienna szuka jakiejkolwiek pracy, zna szycie, pranie, prasowanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 340/1

Cukiernik
dobry fachowiec poszukuje posady lub skromnej dzierżawy. Oferty zdw 94 628 Kurjer Poznański do 3 września.

Pielęgniarka
do niemowląt wykwalifikowana w sztucznem karmieniu poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdwp 93 063

Chłopiec
4 klasy gimnazjalnej szuka posady ucznia kupieckiego ewtl. bezpłatnie Oferty Kurjer Poznański zdw 94 881

Szofer
poszukuje posady w odpowiedniej firmie lub innego zajęcia. Stawi 1 000 złotych kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 123

Absolwentka
żeńskich kursów technicznych — (budowlanych) poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 818

Samodzielna gospodyni
poszukuje posady zaraz lub później najchętniej na majątek. Posiadam chlubne świadectwa. Anna Wojciechowska, Gostyń, Dobramyśl 5. zdw 95 089

Wdowa
starsza poszukuje posady do dzieci i wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 064

Gospodyni
kucharką z bardzo dobremi poleceniami, znając dobrą kuchnię, pieczenie ciast oraz wszelką prace domową poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 262

Posługaczka
rzetelna, uczciwa szuka posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 267

Posługaczka
rzetelna, sumienna szuka pracy zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 266

Osoba
inteligentna, znająca krawiecczyznę i zarząd domem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 256

Panna
z dobremi świadectwami poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 255

Panienka
lat ośmnaście, ukończyła 6 klas gimnazjum, umie pisać na maszynie, szuka posady początkującej do biura. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 254

Szofer
ślusarz, trzeźwy, sumienny, porządny, zna wszelką prace ślusarską — mechaniczna, dobre świadectwa, praktyka, poszukuje podsady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 249

Osoba
ze wsi, inteligentna (obecnie w Poznaniu) zajmie się gotowaniem oraz całem gospodarstwem domowem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 247

Nauczycielka au pair
po trzydziestoletnim pobycie Szwajcarja, Paryż, przyjmie posadę do języków. Świetny francuski, dobry angielski, włoski, muzyka, śpiew, metoda włoska. Dobre warunki życia pożądane. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 345

Retuszerka
negatyw, pozytyw i portrety, z kilkoletnią praktyką, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 285

Dziewczyna
do wszystkiego, gotowaniem — szuka pracy zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 294

Panienka
umiejąca robótki i filet, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 303

Biuralistka
z długoletnią praktyką, biegła w polskim i niemieckim, samodzielna książkowa korespondentka z stenografją niemiecką, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 307

Panienka
ukończona szkołą handlową 3-letnią praktyką poszukuje posady biuralistki na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 241

Panienka
uczciwa, pracowita poszukuje posady do biura lub składu najchętniej do piekarni miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 238

Kucharka - gosposia
dobremi świadectwami przyjmie posadę w majątku lub probostwie zaraz lub od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 225

Kucharka
pragnie przyjąć posadę zaraz lub od 15. 9. Posiada dobre świadectwa. Oferty Kurejr Poznański zdw 95 224

Panienka
z dobrej rodziny szuka posady do dzieci lub pomocy w składzie zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 217

Bufetowa
dzielna poszukuje posady zobsługą gości. Oferty Kurjer Poznański zdwp 95 216

Czeladnik
ślusarsko - tokarski poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 205

Biuralista z kaucją 5 000—10 000
z dobremi świadectwami oraz referencjami ośmioletnia praktyka w pierwszorzędnem przedsiębiorstwie przemysłowo - handlowem. Władający językami polskim, niemieckim prosi powierzenie posady przedstawiciela, kasjera, inkasenta magazyniera podróżującego, przedsiębiorstwie fabryce lub inną posadę miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 185

Dziewczyna
czysta pracowita szuka posady zaraz do wszelkich prac z cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 172

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 326

Czeladnik rzeźnicki
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 329

Panna
znająca dobrą krawiecczyznę, szycie bielizny, gotowanie oraz wszelką pracę domową poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 382

Dziewczyna
samodzielne gotowanie długoletnie świadectwa szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 334

Dziewczę
do dzieci lekkich prac poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 336.

Księgarz
młodszy pomocnik lat 23 obeznany sortymentem hurtem, pomocami szkolnemi ekspedycją pocztową szuka posady w księgarni, bibljotece lub składzie pomocy szkolnych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 372

Posługi
z praniem poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 343

Dziewczyna
20 letnia z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 346

Krawczyni
domowa szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 350

Panienka
18 lat prowincji poszukuje posady do dzieci możliwie zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 679

Włódarz
samodzielny, lat 39, dobremi referencjami, poszukuje posady od 1 października. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Wronki. nw 5 316

Krawcowa
rutynowana, szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. rw 2 994

Prośba
Ekspedjentka pral. chem., znająca szycie, robótki prasowanie sztywnej bielizny, znajdujące się bardzo przykrem położeniu, prosi jakąkolwiek posadę, chętnie bony. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 752

1500
kaucji lub 300 nagrody dam za wyrobienie posady montera, dzielnego w zawodzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 750

Osoba
wykształcona, miłej powierzchowności, zajmie się wychowaniem i nauką dzieci, prowadzeniem domu. Oferty „Obowiązkowa 32" Kurjer Poznański, Gdynia. nw 5 180

Szofer-monter
z kilkoletnią praktyką, posiadający pierwszorzędne świadectwa, poszukuje posady, reflektuje jedynie na poważne posady. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 95 813

Dziewczyna
dobrze polecona, do wszelkich prac domowych, z gotowaniem, poszukuje posady od 15 lub zaraz najchętniej do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 886

Dziewczyna
poszukuję posady do dzieci lub do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 395

Praczka
czysta, sumienna, czysto pierze 4—3 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 423.

Kucharka
uczciwa dobremi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 496

Praczka
akuratna, bardzo sumienna, szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 95 484

Bieliźniarka
pierwszorzędna pracuje poza domem, domu. Skarbowa 3, m. 4. zdw 95 479

Krawcowa
rutynowana przyjmuje w dom i szyje po domach 3 Maja 5 m. 16 zdw 95 545

Uwaga PP. Kupcy
Bławatnik ekspedjent, znajomością dekoracji, pisania plakatów, lat 22 mający na utrzymaniu rodzinę poszukuje posady również na prowincji za skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia proszę Kurjer Poznański zdw 95)525

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 437

Dentystyczny
technik praktyki 2 lata pragnie dokończyć naukę Poznaniu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 95 445

Żeńska
osoba pragnie się wyuczyć fryzjerstwa wieczorem Proszę oferty Kurjer Poznański zdw 95 449

Służąca
z gotowaniem z dobremi świadectwami, poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 581

Szuka
posady jako portjer, znający centralne ogrzewanie, naprawę wodociągów, światła oraz obeznany w ogrodnictwie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 576

Dam
wynagrodzenie za ofiarowanie posady dla samodzielnej kasjerki, bilansistki, maszynistki, załatwiającej wszelkie prace biurowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 511

Pierwszorzędna
biuralistka, kasjerka, bilansistka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 510

Kucharka
poszukuje posady od 15 do dwojga osób z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 614

Córkę
lat 16 oddam w naukę do biura lub kupiectwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 85 613

Leśnik
8 praktyki lasach państwowych, dobre świadectwa referencje. — dobrze hodowlę lasu, zwierzostanu, rybołówstwa, pszczelnictwa urządzenie lasu. Niezmordowanym tępicielem kłusowników złodziei. Obejmę sekretarza leśniczego lub borowego, skromnem wynagrodzeniem, Okolica obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 127

Rytownik
na wszelkie prace, dobry fachowiec, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 279

Dziewczyna
z prowincji, kochająca dzieci, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 273

Dziewczyna
szuka pokoiku za posługę wspólnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 983

Lokaj
(kamerdyner) kawaler poszukuje posady od 1. 9. lub później. Włada językami ma pierwszorzędne świadectwa i rekomendacje. M. Biniakowski Nakło n/N., Długa 13. zdw 94 198

Panienka
uczciwa z prowincji z ukończoną szkołą handlową kochająca dzieci, umiejąca wszelką prace domową poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 090

Sierota
lat 25, inteligentna przyjmie posadę do dzieci z szyciem haftowaniem zaraz. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 058

Cukiernik
solidny, zdolny w swym zawodzie z ukończoną praktyką w jednej z największych firm w Polsce, poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 501

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 479

Posługaczka
poszukuje posługi na cały lub pół dnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 481

Z prowincji
dobrego domu niemieckie, haftowanie, poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 493

Inwalida
wojenny szklarz poszukuje pracy. Wykonuje wszelkie prace samodzielnie po cenach przystępnych. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań ul. Fredry 7 pokój 47, telefon 39 97. zdw 94 441/2

Inwalida wojenny
masażysta - pielęgniarz, poszukuje pracy. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań, ul. Fredry 7, pokój 47, tel. 39-97. zdw 94 754/5

Praczka
poszukuje prania. Pierze czysto 3.50 dziennie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 250

Pomocnik gastronomiczny
poszukuje posady z kaucją lub bez w większem lub mniejszem prowincjonalnem mieście. Oferty podaniem wysokości kaucji Kurjer Poznański zdw 93 733

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 000

Bona
z dobremi świadectwami pomaga w lekcjach zna cośkolwiek szycie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 654

Ekspedjentka
szuka posady do piekarni. Kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 702

Panienka
lat 17, zdrowa, znająca konwersacje francuską, niemiecka oraz robótki, przyjmie posadę do dzieci. Oferty proszę do Kurjera Pozn. pod zdw 93 899

Poszukuję
posady hafciarki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 265

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 94 581

Kucharka
uczciwa, dobremi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub od 15 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 973

Dziewczyna
uczciwa, czysta, umiejąca dobrze gotować długoletniem świadectwem przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 048

Inteligentna
dziewczyna, dobre świadectwa, gotowanie szuka posady bez prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 041

Gospodyni
wykwalifikowana w swym zawodzie szuka posady w lepszym domu od 15 lub 1 października. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 040

Sumienna
czysta wiejska praczka poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 141

Panna
z dobrem szyciem i prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 995

Panna
znająca szycie, haft, czesanie oraz gospodarstwo domowe poszukuje posady najchętniej do dziecka. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 992

Poszukuję
posady panny służącej. Znam szycie, haft, czesanie. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 94 991

Służąca
ze wsi szuka zaraz posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 93 602

Fryzjer
szuka klienteli, przychodzi w dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 528

Uczciwa
dziewczyna polecona, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 94 537

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkich prac domowych najchętniej zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 523

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 524

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 987

Inteligentna
panienka z ukończoną szkołą wydziałową poszukuje posady początkującej do biura. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 95 004

Dziewczyna
z gotowaniem i praniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 95 019

Dziewczyna
do wszelkiej pracy domowej szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw95 018

Uczciwa
młodsza dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego od 15. 9. 32. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 029

Dyplomowany
WSH., praktyka zagraniczna angielski, francuski, niemiecki, — szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 051

Absolwentka
Szkoły Wydziałowej i Handlowej poszukje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 102

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 915

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz lub od 15 do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 853

Foto - drogerzysta
dyplomowany, dzielny w swoim zawodzie poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 827

Służąca
samodzielnem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 867

Uczciwa
osoba w średnim wieku szuka posady lub całodziennej posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 888

Bufetowa
z kilkoletnią praktyką, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2 904

Inteligentna
panienka zaopiekuje się dziećmi, pomoże w nauce popołudniu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 94 923

Sierota
miłego usposobienia lat 23 szuka posady do wszelkich prac domowych z praniem i cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 914

Bona
wychowawczyni muzyka szycie, referencje poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 94 811

Czeladnik
piekarski młodszy znający cukiernictwo piernikarstwo szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 812

Poszukuję
posługi w sobotę. Ulica Sielska 12 m. 5. zdw 94 794

Wychowawczyni
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 792

Gospodyni
z dobrem gotowaniem szuka posady, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 94 785

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 94 779

Absolwent
7 klas gimnazjum lat 20 przyjmie posadę elewa - praktykanta leśniczego lub gospodarczego. — Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 94 828

Książkowa-kasjerka
obeznana dokładnie z książkowością rolniczą solectwem, sprawami podatkowemi i socjalnemi jak również z wszelkiemi sprawami biurowemi, władająca biegle językiem niemieckim w słowie i piśmie, w ostatnej posadzie 9 lat poszukuje posady od 1. 10. lub później w większem majątku. — Posiada bardzo dobre świadectwa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 95 768

Fotograf-retuszer
laborant i operator, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 562

Baczność
Poszukuję pracy na czas jesienny obowiązuje się dostarczyć pracowników ile będzie potrzeba do kartofli, ćwikły. Posiadam polecenia z Niemiec jako włodarz. Łaskawe zgłoszenia P. Kołodziejczak, Kraszewice 46, p. Grabów, nad Prosną. zdw 95 766

Krawcowa
poszukuje pracy poza domem 2.50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 918

Inteligentna
panienka lat 17 dobra prezencja ukończyła szkołę wydziałową i jednoroczny wyższy kurs Miejskiej Szkoły Handlowej, zna stenografję, pisze na maszynie — poszukuje posady początkującej biuralistki. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 95 913

Bufetową
z kilkoletnią praktyką, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 2 904

Rewizor ksiąg
b. kierownik biura przysięgłego rzeczoznawcy, uzdolniony orzecznictwie sądowem, poszukuje stałej lub dorywczej pracy, rewizje, zakładanie, porządkowanie, prowadzenie księgowości, bilanse, sprawy podatkowe. Oferty Kurjer Poznański jw 1 495

Posługaczka
poszukuje posługi przed południem, ewentualnie na cały dzień. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 741

Praczka
czysta, akuratna szuka prania. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 739

Osoba
lat 37, poszukuje posady do wszystkiego do 2 lub 3 osób zaraz lub 15. 9. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 95 727

Uczciwa
służąca poszukuje posady do wszelkich prac domowych lub do dzieci zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 95 785

Bufetowa
pracowita, sumienna przyjmie posadę. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 690

Inteligentna
dwudziestodwuletnia panienka — sierota, z prowincji, prosi o posadę gosposi lub do dzieci, które bardzo kocha. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 774

Kasjer
księgowy, były rządca gospodarczy, emeryt, wdowiec, lat 47, poszukuje za małem wynagrodzeniem lub bez posady na deputat lub jako samotny, przeprowadzka na własny koszt. Łaskawe szczegóły uprasza Zwoliński, Chojnice, Gockowskiego. zdw 95 773

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Nowa umowa małżeńska", z gościnnym występem p. Ireny Solskiej.

Niedziela, 4. 9. Godz. 16: „Obrona Częstochowy".

Niedziela, 4. 9. Godz 20: „Nowa umowa małżeńska".

Teatr Nowy: Dziś — „Mąż naszej panienki".

Niedziela, 4. 9. — „Mąż naszej panienki".

Poniedziałek, 5. 9. — „Mąż naszej panienki".

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Człowiek, którego zabiłem".
Aurora: „Dalsze przygody Tarzana".
Corso: „Więzień z wyspy św. Heleny" oraz „Napad szajki bandytów".
Colosseum: Milton Sills, zdobywca złota.
Metropolis: Przygoda miłosna
Muza: Księżna Tarakanowa.
Odeon: Tajemnica Hawanny.
Orzeł: Sztafeta i włóczykije.
Roxy: „Piekło miłości".
Sfinks: „Grzech i morał".
Słońce: „Zwycięzca".
Tęcza: „Tajemniczy Dżems".
Wilsona: „Miłość w kajdanach".

Dyplomowana
W. S. H. poszukuje pracy w dziedzinie buchalterji lub w szkolnictwie. Specjalność księgowość podwójna. Trzyletnia samodzielna praca w bankowości. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 782

Starsza
panna, inteligentna, znająca wszelkie prace domowe, szycie, przyjmie posadę wyręczycielki lub do wszystkiego u samotnej osoby, wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 95 780

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od zaraz lub od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 644

Gosposia - kucharka
samodzielne gotowanie, z długoletniemi świadectwami, bezwzględnie uczciwa, przyjmie posadę u 1 do 2 osób w lepszym domu od 15. 9. albo 1. 10. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 95 895

Wiejska
dziewczyna szuka posady z gotowaniem i własną pościelą 15. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 689

Gospodyni
kucharka młodsza z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 682

KURSY stenografji, pisania maszyną, księgowości
rozpoczynam 6 września zw 15 762
TYRAN-ZAWORSKA, ul. Strzelecka 33.

Poszukuję
zaraz wykwalifikowanej pokojówki do Warszawy. Czynność w pierwszorzędnych domach, uczciwość, sumienność wzorowe sprawowanie warunkiem. — Odpisy świadectw fotografje i podanie wynagrodzenia Kurjer Poznański zdw 94 620. Odpisy świadectw i fotografje zwraca się.

Zegarmistrz
tylko starszy pewny w swym zawodzie potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 345

Podróżujący
na wysoką prowizję potrzebni do fabryki stempli. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 341

Ćwiekarz
potrzebny zaraz — 1. Roszak Ostrów (Wlkp.) Raszkowska 40 zdw 95 122

2 uczniowie
potrzebni od zaraz. Fabryka cholewek. Poznań. Małe Garbary 7 a, II podwórze. zdw 95 243

Szofera
młodszego, sumiennego pracowitego przyjmę do ciężarówki który naprawy sam wykonuje gwarancja lub polecenie. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 057

Rządca gospodarczy
pod ogólną dyspozycję kawaler, potrzebny od 1. X. na majątek 2 000 mórg. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędną. Odpisy świadectw zwraca się, o ile załączona zostanie zaadresowana koperta. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdwp 94 712

Do Baru
wolna posada dla pani, która już pracowała w tej branży. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 95 409

Gospodyni
starsza z gotówką, zdolna do wszelkiej pracy prawdziwie religijna, umiejąca imponować dzieciom, może się zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdw 95 079

MEBLE
OTWARCIE SEZONU
WYJĄTKOWA OKAZJA!
Z FIRMY
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
GÓRNA WILDA 134
TRAMWAJ 4 i 8
nw 5194
BEZKONKURENCYJNE

Gospodyni
inteligentna młoda z dobremi świadectwami z kilkoletnią praktyką, zna wykwintną kuchnię, chów drobiu, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 772

500
kaucji złoży młody zecer za otrzymanie jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 837

Praczka
zawodowa w dom, poza dom szuka prania. Marsz. Focha 51, m. 10. zdw 95 823

Zbożowiec
lat 30 rzutki kupiec ostatnio na stanowisku prokurenta szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 944

Pokojówka
inteligentna, pracowita poszukuje posady, rozumie wszelkie prace domowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 881

Samotna
poleca się jako przychodnia, do gotowania, zna wszelkie prace domowe Oferty Kurjer Poznański zdw 95 874

Dziewczyna
do wszystkiego, z cośkolwiek gotowaniem, szuka posady od 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 868

Kupiec
wieloletnia praktyka samodzielna, dzielny organizator, buchalter, kaucja, referencje, przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 858

Praczka
poszukuje prania poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 852

Inteligentna
przystojna panienka z ukończoną szkołą wydziałową, przyjmie posadę jako uczennica dentystyczna. Miejscowość obojętna. Upraszam łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 95 925

Inteligentna
przystojna panienka z ukończoną szkołą wydziałową, poszukuje posady jako laborantka, lub jako asystentka przy lekarzu. Upraszam łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 95 924

28 WOLNE MIEJSCA

Uczennicę
do bufetu umysłowo dobrze rozwinięte poszukuje restauracja. Kwiatowa 12. zdw 95 737

Zastępców (czyń)
do ratalnej sprzedaży aluminjum, wyżymaczek, grzejników elektrycznych, platerów wszystkich miejscowościach przyjmie poważna firma. Natychmiastowe zaliczkowanie prowizji. Zredukowani i emeryci pierwszeństwo. Zgłoszenia i oferty Poznań, Górna Wilda 50, m. 11. zdw 95 937

Dodatkowe zajęcie
Poszukujemy na prowizję 10% dzielnych bezwzględnie uczciwych agentów do ratalnej sprzedaży klienteli prywatnej pierwszorzędnej porcelany, najstarszej fabryki w Polsce. Oferty z odpisami świadectw podaniem obecnego zajęcia oraz referencyj pod „Poznańskie — Pomorskie" do „Par", Katowice. Pw 4 049-71.101

Krawcowe
pierwszorzędne praktyka miarowych szwalniach potrzebne. Świadectwa przynieść. „Fém.na" Fredry. zdw 95 033

Kucharzowi
kucharce, samodzielnym, oddam kuchnię na własny rachunek — Górna Wilda 31, m. 1. zdw 95 921

Panna
do 3 dzieci starszych z dobremi poleceniami potrzebna. Zgłoszenia: Czysz, Szkolna 11. Pw 4279-56.400

Filet
haftów białych, kolorowych, ręcznych swetrów włóczkowych, abażurów z jedwabiu, celulozy, kwiatów celulozy, malowania na tkaninach wyuczam. Miesięcznie 6. Sosinska, Półwiejska 10 m. 23. Dla pań bezrobotnych miesięcznie 4 złote. zdw 95 5..

Dobrej
samodzielnej prasowaczki i trykotarki poszukuję zaraz Kraszewskiego 5. jw 1 531

Potrzebny
zaraz pomocnik kamieniarski. — Ratajczak, Tarnowo Podgórne, powiat Poznań. jw 1 529

Dziewczyna
lat 18—20, zdrowa, szybka, pilna, kochająca dzieci — i prac domowych z poleceniami może się zgłosić. Pelecowa, Szamotuły. nw 5 183

Rytownika
grawera poszukujemy. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 864

Kursy Handlowe
TADEUSZA PREISSA, Ratajczaka 29
1 października — Wpisy od godz. 9—6
zw 15 766

Baczność!
Inteligenci: studenci nauczyciele, urzędnicy! Wyszła z druku Kieszonkowa Encyklopedja Popularna — zeszytami po 50 groszy. — Miesięczny abonament. Prospekty bezpłatnie wysyła: Kieszonkowa Encyklopedja Popularna, Kraków, Józefitów 10. Poszukiwani poważni, sumienni, zastępcy wojewódzcy — powiatowi. zdw 95 124

3 000 zł
poszukuję pożyczki pod zastaw, procent podług umowy, kupcowi dam posadę. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 95 470

Uczennice
do składu rzeźnickiego z prowincji. Prądzyńskiego 48, m. 1. zdw 94 948

Starszy
pomocnik fryzjerski. Wjazdowa 8 zdw 94 819

Wychowawczynię-nauczycielkę
od października, młodą, lepszego domu, francuskim, do dziesięcio i ośmioletnich dzieci, przygotowaniem do czwartej powszechnej, podaniem wynagrodzenia Kurjer Poznański zdw 95 308

Krawcowa
samodzielna na suknie i płaszcze, tylko pierwszorzędna siła, potrzebna na stałą pracę. Zgłosić się św. Wojciecha 7, m. 11. zdw 95 246

Służąca
uczciwa umiejąca gotować może się zgłosić. G. Lewicka, Kraszewskiego 17, wejście Szamarzewskiego, magazyn kapeluszy. zdw 94 769

Bona (freblanka)
sympatyczna, skromna z szyciem do dwóch dziewczynek 3. 5 let. od 1. 10. potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pensji Kurjer Poznański zdw 95 235

Posady
dla mojej dziewczyny, uczciwej do dzieci lub prac domowych poszukuję. Marszałka Focha 72 m. 8. zdw 95 170

Dziewczę
na popołudnie do dziecka lekkich prac domowych. Wawrzyniaka 43 m. 2. zdw 95 220

Bufetowa
z obsługą kaucja 300. Adres Kurjer Poznański zdw 95 219

Służąca
gotowaniem zaraz. Słoneczna 10, (trzecia willa od Grunwaldzkiej) zdw 95 209

Dziewczyna zdrowa
z gotowaniem, praniem, 1½ rocznego dziecka potrzebna. Marsz. Focha 74 m. 5. zdw 95 376

Stróż
do obsługi samochodów z kaucją potrzebny. Adres Kurjer Pozn. zdw 95 386

Biuralistka
potrzebna zaraz Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 95 530

Uczennica
do krawieczczyzny. Poznańska 42 m. 5. zdw 95 508

Formiarz
na metal potrzebny. Ostrówek 10/11. zdw 95 464

Marszantka
potrzebna Wodna 23 „Kapelusze damskie" zdw 95 446

Chłopak
do posyłek potrzebny zaraz. Piekarnia. Strzelecka 21. zdw 95 290

Dziewczyna
potrzebna do rzeźnictwa, kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 344

Podróżujący
na prowincję odwiedzający składy kolonjalne na prowizję potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 628

Uczennice
prowincji rzeźnictwo. Kanałowa 15. zdw 95 585

Potrzebny
chłopak do posyłek i sprzątania. Skład kapeluszy damskich Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 95 579

Służąca
potrzebna. Półwiejska 19 parter, lewo. zdw 95 569

Kucharka
z wykwintnem gotowaniem może się zgłosić. Libelta 4a. zdw 95 408

Wspólnik (czka)
do dobrego samodzielnego zajęcia, fachowość nie potrzebna. 3 000—5 000. Oferty Kurjer Poznański rw 2 987

Potrzebna
ekspedjentka do składu delikatesów od 15. IX. 32. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 95 771

Chłopiec
do posyłek z własnym rowerem zaraz. Ludwiczak Górna Wilda 115. zdw 95 904

Ucznia
syna uczciwych rodziców przyjmie zaraz Marjan Wendland „Nowa Drogerja" Borek, Rynek nr. 3 pow. Krotoszyn. zdw 95 898

Książkowa (wy)
rutynowaną możliwie z branży papierniczej potrzebna zaraz. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 95 798

Gospodyni-kucharka
do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa wieloletnia praktyka, dobre referencje potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 871

Bufetowa
młodsza potrzebna zaraz. Restauracja i śniadalnia pod Orłem. Fredry 12. zdw 95 869

Ajentów
poszukuje Towarzystwo Ubezpieczeń na wszystkie miasta województwa poznańskiego do działów elementarnych — Łaskawe zgłoszenia prosimy kierować do Kurjera Pozn. zdw 95 826

Szofera
jako wspólnika do autobusu gotówką 1 000. Półwiejska 7, mieszkanie 7. zdw 95 860

Posługaczka
do południa. — Wierzbięcice 14, m. 19. zdw 95 854

Krawcowa
samodzielna, inteligentna, z krojem. Podgórna 7, m. 5. zdw 95 836

Dziewczynę
obeznaną w praniu, prasowaniu chemicznem. Wyspiańskiego 11 mieszkanie 17. zdw 95 405

Na ból głowy tylko proszek z żabką
K. BARCIKOWSKI S. A.
Pw 3554/31.5

Marszantka
samodzielna dobra siła potrzebna zaraz do miasta powiatowego. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji przy wolnem utrzymaniu do Kurjera Poznańskiego zdw 95 421

Uczeń z branży skór
z ukończoną szkołą handlową potrzebny zaraz Zgłoszenia z odpisami świadectw i życiorysem skierować Kurjer Poznański zdw 95 566

Pomocnika
fryzjerskiego, starszego jako kierownika poszukuję. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komeniusza. nw 5 177

Panienka
inteligentna znająca poprawnie język polski i częściowo niemiecki robótki i początek muzyki — (fortepian) potrzebna do dwóch dziewczynek 7 i 8 lat. Zgłoszenia z podaniem warunków M. Jagielska Pogorzela. zdw 95 767

Bufetowa
samodzielna od zaraz gwarancja 100 zł. Górna Wilda 31 m. 1. zdw 95 920

Wdowiec
poszukuje samodzielnej gospodyni do pomocy interesie. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 882

3 do 5 000 zł
jako wkładu do przedsiębiorstwa zapewniona stała pensja i udział w zyskach. Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 907

Uczennicę
inteligentną uczciwą z porządnej rodziny przyjmę do mniejszego składu towarów krótkich Zgłoszenia od 18 19 ul. Dąbrowskiego 57, mieszkanie 5 zdw 95 831/2

Ekspedjentka
branży konfekcji damskiej potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański rw 2982

Uczennice
krawieckie potrzebne. Wielka 18, Wróblewska. rw 2 981

Uczennice
przyjmie Pierwsza Poznańska Pralnia i Prasowalnia Matejki 39. zdw 95 374/5

Kotlarza
dobrego fachowca na pobielanie zbiorników i aparatów mleczarskich zarazem szofera przyjmę jako spólnika. Oferty Kurjer Poznański zdw 95 662

Gorseciarka
dzielna otrzyma stałą posadę. — Oferty Kurjer Poznański zdw 95 451

Kucharka
z dobremi świadectwami potrzebna od 15. Zgłoszenia od 14—16 w Kasynie podofic. koszary 58 pułk piech. ul. Bukowska. zdw 95 896

„Madeleine"
Poznań — Warszawa — Kraków. Urodę kobiecą pielęgnuje doskonali, odświeża, usuwa jej skazy i braki Instytut Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine" D-rowej Magdaleny Poznańskiej. Wszelkie zabiegi kosmetyczne na wysokim fachowym poziomie. Usuwanie zmarszczek i wszelkich wad cery. Doraźne upiększania. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyciemnianie brwi. — manicure, pedicure. Tamże sprzedaż doskonałych kremów, płynów, pudrów „Madeleine". Poznań Ratajczaka 29, telefon 54-37 zdw 95 193

Humor zagraniczny

— Ach, człowieku, gdybyś wiedział, jak mi się nie chce iść na ten ślub!
— W takim razie czemu idziesz?
— Bo „pan młody"... to ja!
(Miroir — Paryż) S. F.

Przedpłata na wrzesień 1932 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00 w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr na stronie czwartej 100 gr na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz 10: większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.